REPUBLIKA E SHQIPERISE
KËSHILLI BASHKIAK
LUSHNJE

Nr 411/1 Prot

Lushnje më 30/01/2020

VENDIM

Nr 10 Datë 24 01.2020

MBI MIRATIMIN E PLANIT VENDOR PËR MENAXHIMIN E INTEGRUAR TË MBETJEVE

Këshilli Bashkiak në mbledhjen e datës 24.01.2020, pasi analizoi relacionin e paraqitur nga Drejtoria e Planifikimit dhe Zhvillimit të Territorit "Mbi miratimin e Planit Vendor për Menaxhimin e Integruar të Mbetjeve", si dhe në zbatim të Ligjit Nr:139/2015, datë 17.12.2015 "Për vetqeverisjen vendore"; të pikës 2 nenit 12 të Ligjit Nr:10463 datë 22.09.2011 "Për menaxhimin e integruar të mbetjeve". Këshilli Bashkiak :

VENDOSI:

1- Të miratojë Planin Vendor për Menaxhimin e Integruar të Mbetjeve.

2- Për zbatimin e këtij vendimi ngarkohet Drejtoria e Planifikimit dhe Zhvillimit të Territorit

3- Vendimi hyn në fuqi 10 ditë pas shpalljes.

KRYETARI I KËSHILLIT

Ferdinant Gjermeni

Adresa: Lagjia Kongresi Lushnje Tel:+355 35 22139 E-mail:bashkia_lushnje@yahoo.com

Plani i Menaxhimit të Integruar të Mbetjeve
Bashkia Lushnje

Dhjetor 2019

DRAFT

Plani Lokal i Menaxhimit të Integruar të Mbetjeve për Bashkinë Lushnje u përgatit nga administrata e Bashkisë Lushnje me mbështetjen teknike të Co-PLAN, Instituti për Zhvillimin e Habitatit dhe MetroPOLIS Shpk, në kuadër të projektit të nisur dhe financuar nga *Sëiss Agency for Development and Cooperation SDC*, implementuar nga *Helvetas Albania* dhe mbështetur nga programi Bashki të Forta.

DRAFT

REPUBLIKA E SHQIPËRISË - BASHKIA LUSHNJE

Plani Lokal i Menaxhimit të Integruar të Mbetjeve, Bashkia Lushnje

Autorë: Rodion GJOKA, Erjon VESHO, Merita TOSKA, Imeldi SOKOLI, Gerti DELLI, Xhesika HOXHA.

Kontribues përmbatjësor: Teuta KORRESHI, Arben MUÇA, Luiza HAXHIU, Fatma HOXHA, Elton HOXHA, Devis SEFA, Irena SINANI, Fatos TUSHE

Editimi përmbajtësor: Rodion GJOKA, Erjon VESHO

Editimi gjuhësor: Adriatik OLLONI

Përpunimi hartografik: Rovena PLAKU

Realizimi grafik: Erialda Zekthi, Rovena PLAKU, Brisida YMERAJ

DRAFT

REPUBLIKA E SHQIPËRISË - BASHKIA LUSHNJE

Përmbajtja

Analiza e Situatës Aktuale të Menaxhimit të Mbetjeve 8

1. Të dhëna të përgjithshme demografike 8
2. Niveli i shërbimit të menaxhimit të mbetjeve 8
3. Gjendja ekzistuese e landfillit, vend-depozitimeve dhe aspekte mjedisore 10
4. Analiza financiare për shërbimin e menaxhimit të mbetjeve 12
5. Inventarizimi dhe digjitalizimi i aseteve të shërbimit të menaxhimit të mbetjeve 13
6. Konkluzione për shërbimin e menaxhimit të mbetjeve në Bashkinë e Lushnjes 17
7. Vizioni i planit të menaxhimit të mbetjeve për Bashkinë Lushnje 17
8. Objektivat kryesorë të planit lokal të menaxhimit të mbetjeve, Bashkia Lushnje 18

Skemat e Menaxhimit të Mbetjeve 18

9. Propozimi i skemave të ndryshme për menaxhimin e mbetjeve 18
   9.1. Skenari i 1-rë 18
   9.2. Skenari i 2-të 20

Vend-depozitimet në Bashkinë Lushnje 24

10. Vend-depozitimi në Fshatin Bubullimë (Gjonas) 25
11. Vend-depozitimi në fshatin Dushk 26
12. Vend-depozitimi Krutje 27
13. Vend-depozitimi në Qytetin e Lushnjes 27
14. Vend-depozitimi i mbetjeve inerte 29
15. Masat që propozohen 29

Kostifikimi i shrbimit të menaxhimit të mbetejve, Bashkia Lushnje 30

16. Metodologjia mbi kostifikimin e shërbimit 30
17. Problematika 30
18. Rezultatet 32

Tarifat aktuale të menaxhimit të mbetjeve 37

19. Tarifat e menaxhimit të mbetjeve për kategorinë biznes 37
20. Tarifa e Menaxhimit të Mbetjeve Familjare 39
21. Konkluzione 40

Tarifimi progresiv sipas Ligjit 41

22. Përqasja që sjell modeli 41
23. Të dhenat e nevojshme 42

DRAFT

24. Prezantim i detajuar i modelit 43
25. Shpjegimi i faktorëve të përdorur në tabelat më sipër dhe mënyra e përdorimit të tyre .46
25. Përllogaritja e tarifës 51
Rregullore bashkiake për administrimin e mbetjeve 52
26. Pastrimi i rrugëve, shesheve dhe trotuareve 56
27. Veçimi, sistemimi dhe dorëzimi i mbetjeve urbane 57
28. Grumbullimi, largimi e transportimi i mbetjeve 58
29. Tarifat 62
30. Ndalimet, kontrolli dhe sanksionet 62
31. Marrëdhëniet me publikun 64
Programet dhe projektet e zhvillimit, plani i veprimit dhe fazimi 71
32. Fazimi i planit të veprimit 72
33. Fishat e projekteve 76
Shtojca 1 Hartat e Planit të Menaxhimit të Integruar të Mbetjeve Bashkia Lushnje. 81
Shtojca 2 Tabela e Detajuar e Llogaritjes së Kostos së Sherbimit të Menaxhimit të Mbetjeve Bashkia Lushnje. 81
Shtojca 3 CD me Databazën Dixhitale të Inrastrukturës së Menaxhimit të Mbetjeve Bashkia Lushnje. 81

DRAFT

REPUBLIKA E SHQIPËRISË - BASHKIA LUSHNJE

Lista e Figurave

Figura 1. Burimet financiare të disponueshme për banor 8
Figura 2. Vend-depozitimi i mbetjeve 10
Figura 3. Vend-depozitimi i mbetjeve inerte 12
Figura 4. Infrastruktura e dixhitalizuar e menaxhimit të mbetjeve Bashkia Lushnje 15
Figura 5. Infrastruktura e dixhitalizuar e menaxhimit të mbetjeve në Qytetin e Lushnjes 16
Figura 6. Skema e 1-rë e menaxhimit të mbetjeve 19
Figura 7. Skema 2 e propozuar 21
Figura 8. Kosha të ndarë për zonën pilot të qytetit 22
Figura 9. Modele të shërbimi "derë më derë" në zonat rurale 23
Figura 10. Model koshi për mbetjet e gjelbërta në qytet 23
Figura 11. Vend-depozitimi në fshatin Bubullimë (Gjonas) 25
Figura 12. Vend-depozitimi Dushk 26
Figura 13. Vend-depozitimi Krutje, Lushnje 27
Figura 14. Vendndodhja e vend-depozitimit Lushnje 28
Figura 15. Vend-depozitimi Lushnje 28
Figura 16. Vend-depozitimi i mbetjeve inerte, Lushnje 29
Figura 17. Kostoja vjetore sipas zonave 33
Figura 18. Kosto e menaxhimit të mbetjeve për ton mbetje sipas zonave 33
Figura 19. Kostoja vjetore sipas komponentëve 34
Figura 20. Kostoja vjetore, lek për ton sipas komponentëve 35
Figura 21. Kostot sipas komponentëve për Zonën 1 36
Figura 22. Kostot sipas komponentëve për Zonën 2 36
Figura 23. Harta e propozimeve të menaxhimit të mbetjeve Bashkia Lushnje 75

Lista e Tabelave

Tabela 1. Subjektet që i nënshtrohen pagesës për menaxhimin e mbetjeve 13
Tabela 2. Normat e gjenerimit të mbetjeve, Bashkia Lushnje 31
Tabela 3. Tabela e numrit të popullsisë, Bashkia Lushnje 31
Tabela 4. Tabela e gjenerimit të mbetjeve, Bashkia Lushnje 31
Tabela 5. Numri i kontenierëve të nevojshëm në Bashkinë Lushnje 32
Tabela 6. Tabela e turneve dhe kamioneve 32
Tabela 7. Tabela e distancave të përshkruara nga mjetet 32

DRAFT

Tabela 8. Tabela e tarifës për lejat e ndërtimi 38
Tabela 9. Niveli i tarifës së pastrimit për kategoritë e bizneseve. 38
Tabela 10. Taksapaguesit e tarifës së parstimit 40
Tabela 16. Parimet kryesore që respekton modeli tarifor 42
Tabela 17. Të dhënat e nevojshme për aplikimin e sistemit të tarifimit progresiv. 42
Tabela 18. Përcaktimi i kategorive dhe parametrave që do të influencojnë tarifën për çdo klient (="malus") 44
Tabela 19. Përllogaritja e faktorit të madhësisë 45
Tabela 20. Tabela e faktorizimit për oborret 46
Tabela 21. Modeli propozon ndikimin e faktorit madhësi në llogaritjen e tarifës 46
Tabela 22. Mënyra si bëhet përlloparitja e kriterit të madhësisë për familje në Excel 47
Tabela 23. Mënyra si bëhet përllogaritja e kriterit të madhësisë për biznese në Excel 48
Tabela 24. Përcaktimi i faktorëve të faturimit për secilin klient 50
Tabela 25. Përllogaritja e tarifës referencë (shembull) 51
Tabela 26. Përllogaritja e tarifës për çdo klient (shembull). 51
Tabela 27. Model për monitorimin dhe raportimin e shërbimit të pastrimit nga përfaqësuesit e rajoneve në qytet/fshat 68
Tabela 28. Formular tip për monitorimin e përformancës 69
Tabela 29. Formular për monitorimin dhe vlerësimin e PLMM-Matriaca e Vlerësimit të Objektivave 70
Tabela 30. Programet dhe projektet e zhvillimit dhe plani i veprimit 71

DRAFT

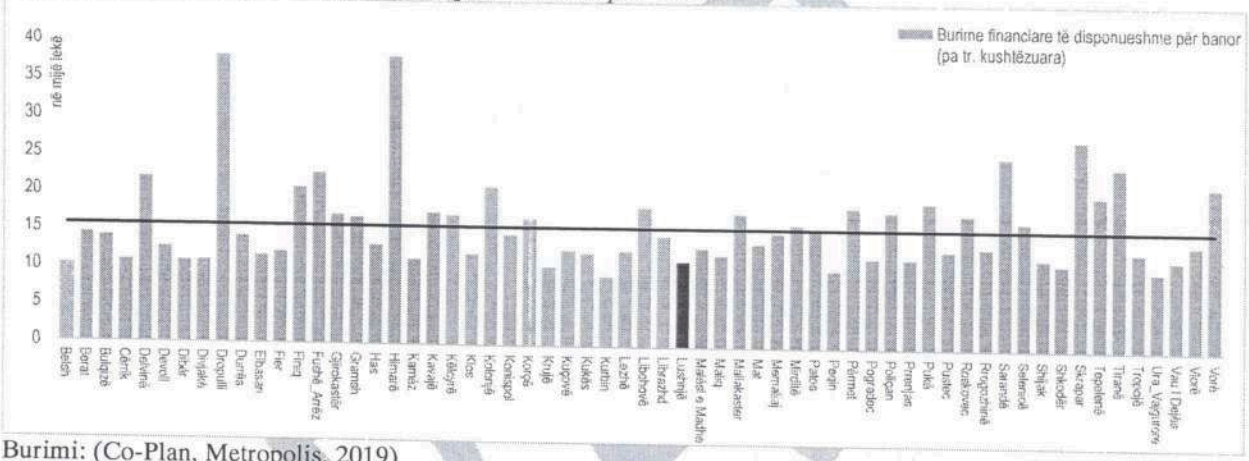
REPUBLIKA E SHQIPËRISË - BASHKIA LUSHNJE

Analiza e Situatës Aktuale të Menaxhimit të Mbetjeve

1. Të dhëna të përgjithshme demografike

Bashkia Lushnje ka në territorin e saj 11 njësi administrative, Lushnje, Ballagat, Allkaj, Bubullimë, Hysgjokaj, Golem, Dushk, Karbunarë, Fiershegan, Kolonjë, Krutje. Kjo Bashki (pas ndarjes së re territoriale) ka një sipërfaqe totale prej 372.7 km^2 dhe kufizohet nga Bashkitë Rrogozhinë, Divjakë, Fier, Roskovec, Belsh. Sipas regjistrimit të vitit 2011 (CENSUS), Bashkia numëron 83,659 banorë ndërsa sipas regjistrit të Gjendjes Civile (RC) ajo ka një popullsi prej 127,438 banorë dhe një densitet prej 341.9 banorë / km^2. Profili ekonomik i bashkisë së re është kryesisht bujqësor. Burimet financiare në dispozicion për banor në Bashkinë e Lushnjes janë nën nivelin kombëtar mesatar.

Figura 1. Burimet financiare të disponueshme për banor

Burimi: (Co-Plan, Metropolis, 2019)

Nga analiza e shpenzimeve buxhetore vërehet se shpenzimet për mbrojtjen e mjedisit për 2015-2017 janë 0 Lek.

2. Niveli i shërbimit të menaxhimit të mbetjeve

Bashkia e Lushnjes nuk ka hartuar dhe miratuar një Plan Lokal të Menaxhimit të Mbetjeve.

Ne vitin 2011 është realizuar nje studim për menaxhimin e mbetjeve të ngurta urbane në bashkinë e Lushnjes në kuadër të programit për përgatitjen për kredi të buta. Ky studim është realizuar përpara reformës administrative territoriale dhe përpara hyrjes në fuqi të ligjit nr. Nr.10 463, datë 22.9.2011, "Për Menaxhimin e Integruar të Mbetjeve", çka e bën këtë studim jashtë kontekstit, por gjithsesi, pjesë dhe fragmente të këtij studimi mund të përdoren për Planin Vendor të Menaxhimit të Mbetjeve. Ky studim ka detajime në lidhje me shërbimin e menaxhimit të mbetjeve, sasinë ose përqindjen e mbetjeve të ricikluesshme, gjendjen e vend-depozitimit aktual (i cili funksionon edhe sot) dhe ka bërë kostimin dhe efiçiencën e disa skemave të mundshme për menaxhimin e mbetjeve. Të gjitha keto aspekte mund të perdoren dhe të merren parasysh në hartimin e Planit të ri Lokal për menaxhimin e integruar të mbetjeve.

Territori i Bashkisë së Lushnjes është i ndarë në dy zona për të kryer shërbimin e menaxhimit të mbetjeve. Zona 1, përfshin qytetin dhe zona 2 i referohet zonës rurale, e cila përfshin 10 njësi administrative. Shërbimi ofrohet nga bashkimi i shoqërive "Leal" Sh.p.k & "Higjena" Sh.p.k me

të cilat Bashkia Lushnje ka lidhur një marrëveshje kuadër për tre vjet e cila përfundon në Prill 2021. Kjo kompani ofron shërbimin e grumbullimit dhe transportimit të mbeturinave në vend-depozitim dhe pastrimin e sipërfaqeve publike.

Në aneksin e kontratës së shërbimit janë specifikuar detajet e ofrimit të shërbimit për çdo proces pune. Mbikëqyrja e kontratës së shërbimit kryhet nga 1 mbikëqyrës dhe gjithashtu ndihmohet nga specialistë të shërbimeve mjedisore dhe publike, të cilët janë të punësuar në Bashki.

Bashkia ofron shërbimin e manaxhimit të mbetjeve në 100% të territorit dhe popullsisë. Disa pika të grumbullimit të mbeturinave në zonat rurale janë në qëndrat e fshatit ose në rrugët e aksesueshme me anë të mjeteve të transportit të mbeturinave, dhe lënë jashtë shërbimit disa shtëpi në distanca të konsiderueshme nga këto pika. Por vendosja e pikave të grumbullimit dhe më afër shtëpive më të largëta do të çonte në rritje të kostos së shërbimit dhe detyrimisht dhe në rritje të tarifës duke e bërë të papërballueshme për familjet në zonat rurale.

Mbetjet e gjeneruara dhe trajtuara në vit në Bashkinë e Lushnjes janë 28,682 ton. Shkalla e gjenerimit të mbetjeve është deklaruar siç përcaktohet në standardet kombëtare, përkatësisht 0.8 kg/banor/ditë për zonën urbane dhe 0.4 kg/banor/ditë për zonat rurale . Ndërkohë, nga llogaritja e vëllimeve të deklaruara të mbetjeve në numrin e banorëve, norma gjeneruese ka një mesatare prej rreth 0.8 kg/banor në ditë për të gjithë territorin (rurale dhe urbane pasi në sasinë e deklaruar prej 28,682 t/vit janë llogaritur dhe mbetjet e krijuara nga subjektet që ushtrojnë aktivitetin në territorin e Bashkisë. Ky fenomen është i ngjashëm me të gjitha bashkite e qarkut Fier. Fakti që mbetjet nuk peshohen, por ato vlerësohen bazuar në koefiçientë, sjell si pasojë faktin se vlerësimi i sasisë së mbeturinave është pothuajse joreale.

Frekuenca e ofrimit të shërbimit përmes mbledhjes së mbeturinave është 7 herë në javë për zonën 1 (urbane) dhe 2 herë në javë për zonën 2 (rurale). Shërbimi kryhet përmes 867 kontenierëve, me një vëllim prej 1.1 m^3, të shpërndarë në densitet më të lartë në zonat urbane dhe me densitet më të ulët në zonat rurale. Dendësia e ulët e kontenierëve në zonat rurale dhe frekuenca e ulët e shërbimit (2 herë në javë) vlerësohet si një cilësi e ulët shërbimi për banorët e këtyre zonave, veçanërisht për zonat rurale ku pikat e grumbullimit janë larg banesave periferike (frekuenca e ulët ka të bëjë me sasinë më të vogël të mbetjeve në zonat rurale).

Banorët në Bashkinë e Lushnjes kanë bërë rreth 12 ankesa ose kërkesa për çdo vit për shërbimin e menaxhimit të mbeturinave. Bashkia ka realizuar 4 aktivitete ndërgjegjësimi i qytetarëve për shërbimin e menaxhimit të mbeturinave për vitin 2018. Nuk ka të evidentuar ndonjë aktivitet ndërgjegjësimi organizuar nga kompania private. Në territorin e Lushnjes nuk aplikohen forma të grumbullimit të diferencuar të mbetjeve. Në vend-depozitim kryhen aktivitete joformale për mbledhjen e materialeve të ricikluara nga pjesëtarët e komunitetit rom. Një pjesë e mirë e subjekteve që ushtrojnë aktivitetin në këtë Bashki ndajnë mbetjet e krijuara prej tyre si letër, qelq, plastikë e metal duke i dërguar drejt firmave ricikluese. Ky aktivitet riciklues se bashku me aktivitetin informal në vend-depozitim duhet të evidentohet dhe të nxitet në mënyrë që tregu të formalizohet dhe riciklimi të zgjerohet duke realizuar edhe ndarjen në burim të mbetjeve qoftë dhe në zona pilote. Bashkia nuk identifikon asnjë biznes i cili ka për qëllim aktivitetin e riciklimit të mbeturinave, por në qarkun e Fierit ka biznese të regjistruara me aktivitet riciklimin e mbetjeve dhe duhet një koordinim midis subjekteve për të rritur nivelin e mbetjeve të cilat mund të riciklohen.

REPUBLIKA E SHQIPËRISË - BASHKIA LUSHNJE

3. Gjendja ekzistuese e landfillit, vend-depozitimeve dhe aspekte mjedisore

Në rastin e vend-depozitimit të Lushnjes, nuk ka ndërhyrje për uljen e ndotjes së gazit metan i lëshuar në atmosphere i cili kontribuon si një gaz serë dhe po ashtu ndot me aromën e saj të fortë. Vend-depozitimi është gjithashtu problematik për shkak të djegies së mbetjeve plastike në zonë. Ky vend-depozitim nuk ka status ligjor si një landfill, kështu që ndërhyrja urgjente për rehabilitmin e kësaj fushe dhe ndalimi i aktivitetit të depozitimit të mbeturinave është tejet emergjent. Një tjetër aspekt shumë i rëndësishëm është fakti se vend-depozitimi i Lushnjes është shumë afër shtëpive ku preken direkt mbi 30 familje.

Studimi i Ministrisë së Turizmit dhe Mjedisit për Zbutjen e Rrezikut në vend-depozitime në Shkurt – Mars 2018 tregon se Bashkia e Lushnjes ka pasur 4 vend-depozitime, në qytetin e Lushnjes, Dushk, Krutje dhe Bubullime

Nga ky studim raportohet se:

Vend-depozitimi i mbeturinave në Lushnje funksionon në kushte shumë të vështira teknike dhe mjedisore dhe gjithashtu pranë zonave të banuara. Ky vend-depozitim është i hapur me Vendimin e Komitetit Ekzekutiv të Rrethit Lushnje nr. 107, datë 21.07.1983. Vend-depozitmi është me infrastrukturë të dobët, nuk ka kritere operacionale dhe nuk është i pajisur me rrjetin e kanalizimit për disiplinimin e ujërave sipërfaqësore. Aplikmi për leje mjedisore për këtë vend-depozitim u refuzua për shkak të parregullsive të lartpërmendura.

Nga ana e Bashkisë së Lushnjes është vendosur funksionimi aktiv i këtij vend-depozitimi për shkak të kapacitetit që ka dhe se vend-depozitimet e tjera në Njësitë Administrative kanë kapacitete të kufizuara dhe kushte edhe më të këqija.

Figura 2. Vend-depozitimi i mbetjeve

Burimi: *Bashkia Lushnje; 2019*

Vendndodhja e vend-depozitimit të Dushkut është raportuar si i mbyllur nga Bashkia. Sipërfaqja prej 4000 m^2 u miratua me vendimin e ish-Këshillit të Komunës së Dushkut nr. 04, datë 31.01.2012. Është vendosur larg nga zona e banimit, por shumë afër autostradës dhe hekurudhës. Ndikimi në ujërat nëntokësore e kthen atë në burim ndotje për tokat bujqësore të shfrytëzuara nga fermerët. Duke marrë parasysh kapacitetin tashmë të ezauruar, ky vend-depozitim nuk është i përshtatshëm për të funksionuar.

Vend-depozitimi i Krutjes me sipërfaqe prej 8500 m^2 u miratua me vendimin e ish-Këshillit të Komunës nr.7 datë 16.03.2007. Vend-depozitimi ndodhet në zonë fushore larg nga zonat e banuara. Ndodhet nën nivelin e detit dhe është shumë i rrezikuar nga përmbytjet. Është një burim ndotje për ujërat nëntokësore dhe ujërat sipërfaqësore.

Vendndodhja e vend-depozitimit të Bubullimës-Gjonas me sipërfaqe 2000 m^2 u miratua me vendimin e ish-Këshillit të Komunës nr. 237/1 të datës 17.05.2012. Është i vendosur në një fushë larg nga zonat e banuara, por në afërsi të tokave bujqësore që shfrytëzohen nga fermerët. Ky vend-depozitim ka një kapacitet shumë të vogël.

Në përfundim, mund të thuhet se vend-depozitimi i Lushnjes duhet të konsiderohet si pikë e nxehtë emergjente që rrezikon shëndetin e banorëve, si dhe ndotjen e tokës bujqësore dhe ajrit.

Për këtë arsye, mbyllja dhe ndërhyrja emergjente duhet të kryhet sipas kërkesave të përgjithshme të Aneksit 1 siç përcaktohet në VKM nr. 452, datë 11.07.2012, i ndryshuar me VKM nr. 389 datë 27.6.2018 "Për Disa Ndryshime dhe Shtesa në Vendimin nr. 452, datë 11.7.2012", të Këshillit të Ministrave "Për landfillet e mbetjeve", ku përcaktohet detyrimi që të mbyllen këto vend-depozitime brenda dy vjetëve nga hyrja në fuqi e këtij vendimi, për shkak të kushteve higjeno-sanitare ose të marrin masa për të kryer ndërhyrjet e renditura në Aneksi 1 brenda 8 viteve nga hyrja në fuqi e këtij vendimi.

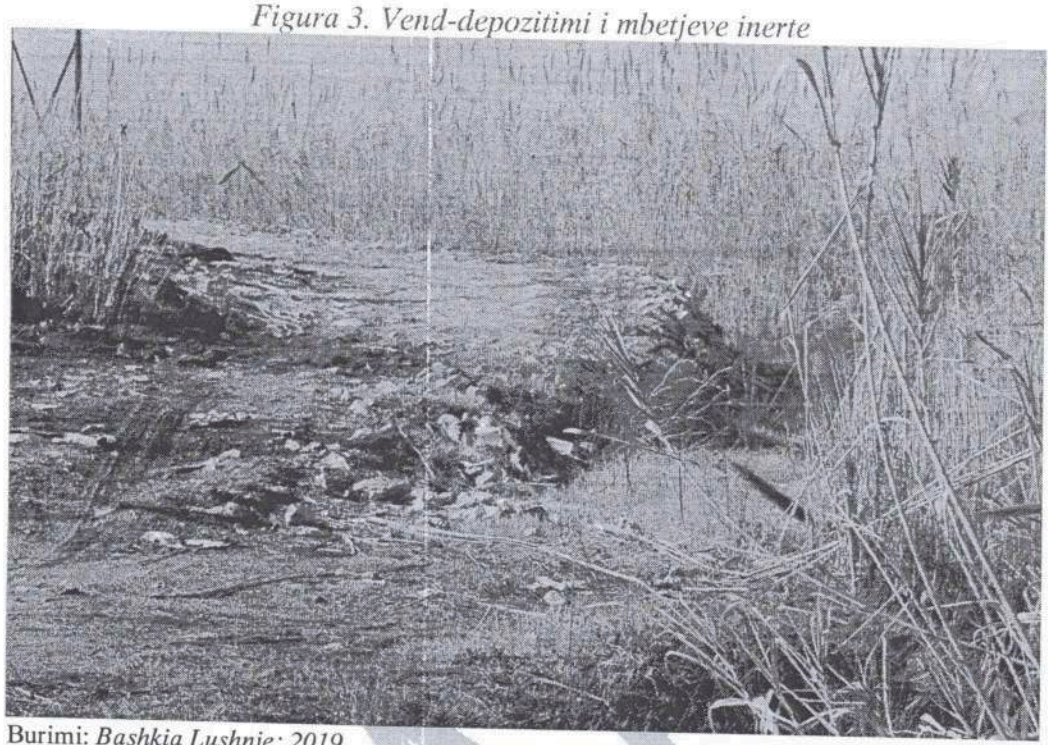
Bashkia e Lushnjes ka vendosur të mbyllë të gjitha vend-depozitimet e Njësive Administrative, duke mbajtur në funksion vetëm atë në qytetin e Lushnjes. Rehabilitimi dhe kontrolli i vend-depozitimeve të mbyllura është një domosdoshmëri për të zvogëluar rrezikun e kthimit të tyre në vend-depozitimin ilegal. Depozitimi i mbeturinave urbane bëhet në sipërfaqe të hapura në territorin e Bashkisë së Lushnjes, pranë zonës qytet (1.7 km nga qendra e qytetit) dhe shumë afër banesave. Në vend-depozitimin në Lushnje bëhet vetëm procesi i kompresimit të mbetjeve përmes një traktori. Ndërkohë, nuk ka një sistem për mbledhjen dhe trajtimin e ujërave sipërfaqësorë. Ekzistojnë aktivitete të shpeshta informale të mbledhjes së materialeve të riciklueshme, kryesisht plastike.

Mbeturinat inerte depozitohen në një vend-depozitim të dedikuar, i cili është 2.2 km larg nga qyteti i Lushnjes, në skarpatet e Përroit të Thatë. Zona e vend-depozitimit nuk është kufizuar qartë duke shkaktuar kështu depozitimin e mbetjeve inerte jashte kontrollit. Kanalet vaditëse të tokave bujqësore pranë saj rrezikojnë të jenë të ekspozuara ndaj shpërndarjes së inerteve.

DRAFT

REPUBLIKA E SHQIPËRISË - BASHKIA LUSHNJE

Figura 3. Vend-depozitimi i mbetjeve inerte

Burimi: *Bashkia Lushnje; 2019*

Sa i përket riciklimit të mbeturinave, në Bashkinë e Lushnjes nuk dihet vlera e saktë e sasisë së mbetjeve të ricikluara. Individë, kryesisht nga komuniteti rom, kryen në mënyrë informale aktivitetin e mbledhjes së mbeturinave të riciklueshme. Mbeturinat e riciklueshme zakonisht janë alumini, qelqi, hekuri dhe letra / kartoni. Mbetjet e ricilkueshme të mbledhura nga këta individë, me pas kalon nëpërmjet subjekteve private në qëndra grumbullimi.

4. Analiza financiare për shërbimin e menaxhimit të mbetjeve

Bashkia e Lushnjes ka një popullsi prej rreth 87,577 banorë në bazë të regjistrimit të INSTAT (CENSUS i vitit 2011) dhe rreth 129,179 banorë bazuar në të dhënat e Regjistrit të Gjendjes Civile. Mospërputhjet midis dy shifrave është zbutur me 30% e diferencës midis dy shifrave nga Ministria e Financave dhe Ekonomisë duke sugjeruar për rreth 100,058 banorë. Numri i popullsisë i llogaritur nga MFE është i rëndësishëm pasi është përfshirë në formulën për shpërndarjen e transferimit të pakushtëzuar. Zakonisht, bashkitë kanë tendencë të planifikojnë buxhetin dhe ofrimin e shërbimeve bazuar në të dhënat e Regjistrit të Gjendjes Civile për popullsinë. Kjo është arsyeja pse është e rëndësishme të bëhet e qartë dallimi mes tre vlerave të popullsisë.

Në Drejtorinë e Taksave të Bashkisë Lushnje po punohet për vënien në funksionim të sistemit TAIS për menaxhimin e taksapaguesve dhe të bëhet e mundur faturimi nëpërmjet sistemit të automatizuar. Gjatë vitit të kaluar janë faturuar rreth 37,000 familje dhe 36,4% e tyre kanë paguar tarifën e menaxhimit të mbeturinave të paktën një herë. Për sa ju përket bizneseve, gjatë vitit të kaluar bashkia ka faturuar rreth 3,137 ndërmarrje dhe vetëm rreth 79.7% ka paguar tarifën e menaxhimit të mbeturinave të paktën një herë gjatë vitit të kaluar. Shkalla e arkëtimit për institucionet publike është 100%.

REPUBLIKA E SHQIPËRISË - BASHKIA LUSHNJE

Tabela 1. Subjektet që i nënshtrohen pagesës për menaxhimin e mbetjeve

	Numri	Faturuar	Paguar	% e vjeljes
Familje	37,453	37,000	13,469	36.4%
Biznese	3,241	3,137	3,137	79.7%
Biznese të vogla	2,465	-	-	-
Biznese të mëdha	776	-	-	-
Insitucione publike	27	27	27	100%

Burimi: Drejtoria e Tatim Taksave; 2019

Janë 37,453 familje dhe 3,241 biznese që ushtrojnë veprimtarinë e tyre në territorin nën administrim të bashkisë Lushnje. Duke i kategorizuar sipas madhësisë, ka rreth 2,465 biznese të vogla dhe rreth 776 biznese të mëdha.

Bazuar në të dhënat më të fundit të publikuara nga INSTAT, numri i bizneseve të përgjithshme aktive të regjistruara në Bashkinë e Lushnjes është më e lartë se ajo e evidentuar dhe faturuar nga Drejtoria e Taksave për tarifën e menaxhimit të mbeturinave.

Bashkia e Lushnjes zbaton tarifa të diferencuara për familjet sipas zones së shërbimit ku banojnë sot dhe për ndërmarrjet në varësi të kategorisë së biznesit dhe madhësisë së aktivitetit. Për familjet, zbatohet një tarifë e përbërë duke përfshirë në të njëjtën tarifë: menaxhimin e mbeturinave, ndriçimin publik dhe tarifat e gjelbërimit. Ndërsa, për ndërmarrjet këto tre tarifa janë të ndara bazuar në klasifikime deri në 2018 të Paketa Fiskale. Për banorët e familjeve në qytetin e Lushnjes, tarifa e shërbimeve arrin në vlerën 2,400 lek në vit dhe për ata që banojnë në njësitë administrative të Kolonjës, Bubullim, Krutje, Allkaj, Fier Shegan, Golem, Dushk arrin në 1,000 lek në vit dhe për njësitë administrative, Karbunarë, Ballagat, Hysgjokaj, tarifa e përbërë për tre shërbime është në vlerën 500 lek/vit.

Taksa e pastrimit dhe e menaxhimit të mbetjeve të aplikuara për biznesin e vogël rezulton të jetë shumë më i lartë krahasuar me atë të familjes, duke evidentuar një zhvendosje të qartë të barrës fiskale për këtë kategori. Për bizneset e vogla që ndodhen në zonën e qytetit, niveli minimal i tarifës së aplikuar është rreth 3,000 lek në vit dhe niveli më i lartë është 15,000 lek në vit bazuar në tipologjinë e biznesit dhe vendndodhjen (qyteti i Lushnjes ose njësitë administrative). Ndërsa në rastin e ndërmarrjve të mëdha, tarifa e menaxhimit të mbetjeve varion nga niveli minimal prej 10,000 lek vit në një nivel maksimal prej 140,000 lek në vit (aplikuar për ndërmarrjet që operojnë në prodhim dhe sektorin e ndërtimit). Gjithashtu, për ndërmarrjet e veçanta si Bankers Petroleum, tarifa e menaxhimit të mbetjeve është përcaktuar në masën 500,000 lek në vit.

Taksa e shërbimeve për familjet mblidhet përmes faturës së ndërmarrjes së Ujësjellës Kanalizimeve. Bazuar mbi informacionin e siguruar nga Drejtoria e Tatimeve dhe Taksave në Bashkinë Lushnje, të ardhurat nga tarifat e shërbimeve (pastrim, ndriçim, gjelberim) kanë qenë rreth 93,110,000 lek gjatë vitit të kaluar, ndërsa shpenzimet për ofrimin e shërbimit të menaxhimit të mbetjeve është rreth 56,789,000 lek gjatë vitit të kaluar.

5. Inventarizimi dhe digjitalizimi i aseteve të shërbimit të menaxhimit të mbetjeve

Në kuadër të punës për hartimin e planeve vendore për menaxhimin e mbetjeve në Qarkun Fier janë bërë një sërë analizash në programin e GIS. Digjitalizimi ishte procesi nga i cila u nis puna ku filluam me evidentimin e vend-depozitimve të mbetjeve, PGM-ve dhe itinerareve të cilat janë thelbësore në një proces planifikimi. Ishte me rëndësi që çdo aset në funksion të këtij shërbimi

publik të evidentohej, të inventarizohej dhe të vendosej në pozicionin gjeografik të saktë. Pozicionimi i tyre është kryer me anë të aplikacionit 'Geo tracker', në mënyrë që vendodhja të jetë e saktë. Për të bërë propozimet sa më të lidhura me terrenin, bashkive i'u është treguar se sa e rëndëssishme është krijimi i databazës në GIS.

Ky proces është shumë i rëndësishëm si për të krijuar fillimisht një databazë, e cila mungonte në arkivat e bashkisë, por edhe për të filluar të planifikojnë në të ardhmen në mënyrë sa më të qëndrueshme. Ky proces zgjati në kohë por ishte i domosdoshëm pavarësisht dinamikave që ndodhen në bashki. Pas grumbullimit të të dhënave nga terreni në forma të ndryshme, si:

- Nëpërmjet aplikacionit 'Geo tracker'
- Nëpërmjet evidentimit në hartë të printuar
- Por edhe nga konsultimi me stafin që punon dhe operon në terren

U mundësua më tutje të realizohej edhe digjitalizimi i të dhënave në sistemin GIS. Ky proces u zgjat në kohë por është thelbësor për të vazhduar më tej me planifikim.

Digjitalizimi ishte një proces i rëndësishëm jo vetëm për projektin por është për krijimin e një databaze në menyrë që bashkia në të ardhmen të plotesojë dhe menaxhoje më mirë mbetjet në territorin e saj. Ky hap do të ndihmojë bashkitë të planifikojnë më mirë dhe të shikojnë se cilat janë zonat që shërbehen dhe cilat janë ato zona që nuk kanë shërbim. Më tutje mund të realizojë stimulime dhe studime lidhur me efiçentimin e sistemit si edhe për përcaktimin e llojit të rrymave të mbetjeve dhe infrastrukturës më të përshtatshme sipas karakateristikave që ka secila zonë shërbimi.

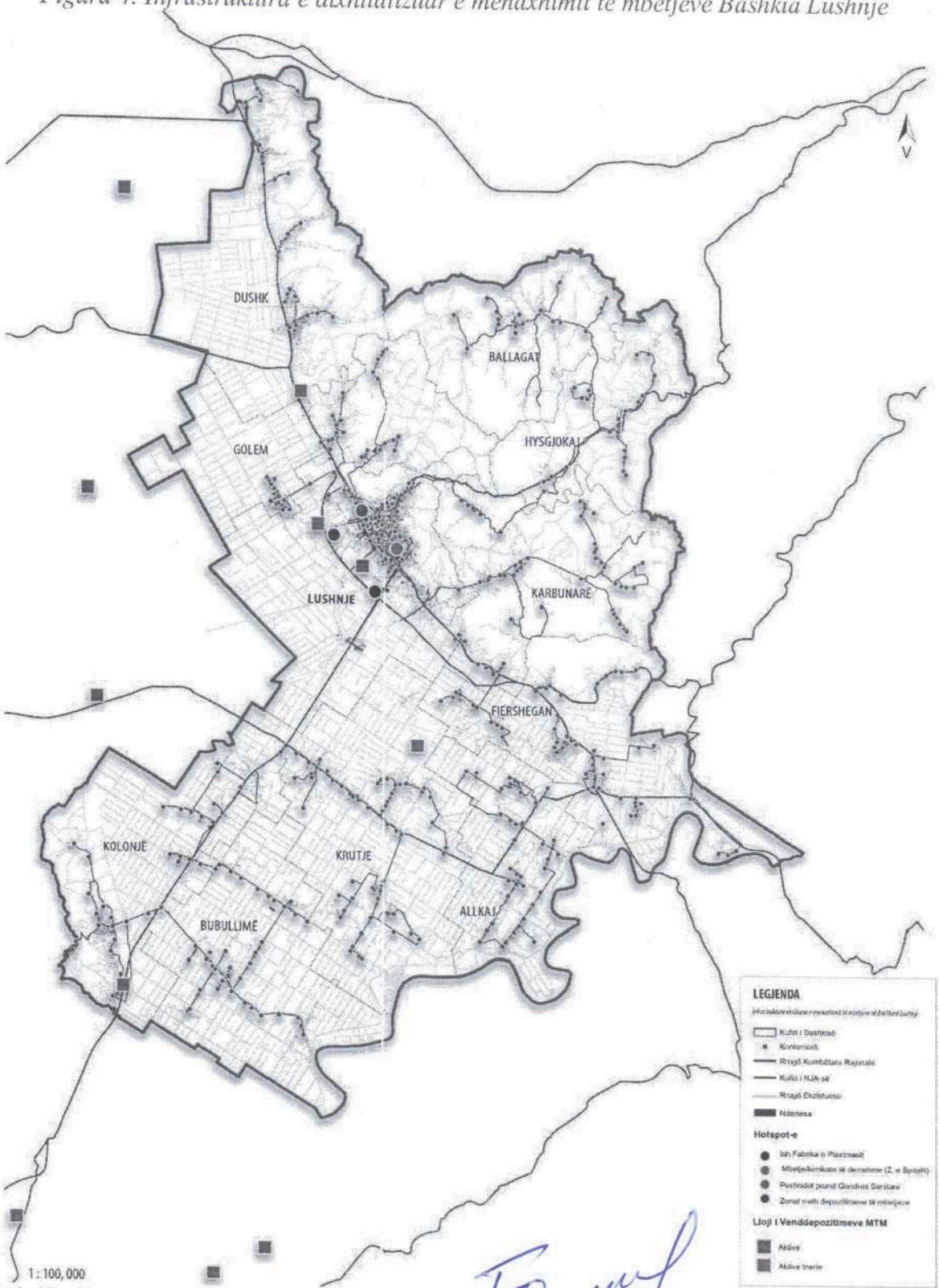
Duke u bazuar në digjitalizimin e të dhenave të mbetjeve në bashkinë Lushnje janë evidentuar:

- 610 PGM në bashkinë Lushnje ku të gjitha janë me kapacitet 1.1 m^3
- Itinerari që përshkruajnë mjetet teknologjike 602.9 km linear duke pershirë të gjithë territorin
- Hotstpote 4, ku janë ish-fabrika e plasmasit, mbetjet dhe kimikatet të dëmshme në zonën e spitalit, pesticidet pranë Qëndrës Sanitare dhe zonat rreth depozitimeve të mbetjeve.
- Ka 4 vend-depozitime të mbetjeve të shpërndara në territor ku 2 janë aktive, 2 janë në largim.
- Parkimi i mjeve teknologjike ndodhet afër qëndrës së qytetit

DRAFT

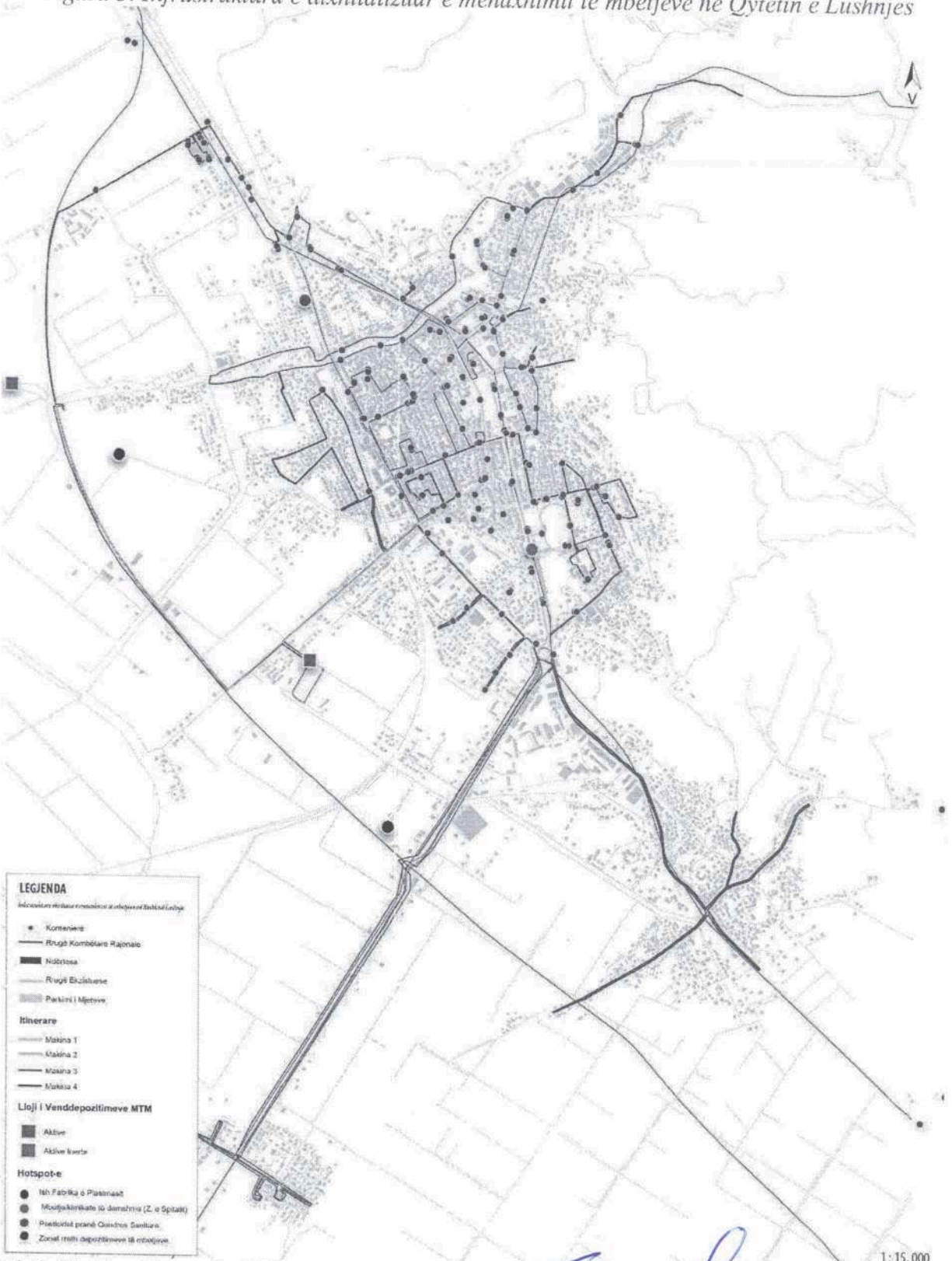
REPUBLIKA E SHQIPËRISË - BASHKIA LUSHNJE

Figura 4. Infrastruktura e dixhitalizuar e menaxhimit të mbetjeve Bashkia Lushnje

Burimi: (Co-Plan, Metropolis, 2019)

Figura 5. Infrastruktura e dixhitalizuar e menaxhimit të mbetjeve në Qytetin e Lushnjes

Burimi: (Co-Plan, Metropolis, 2019)

6. Konkluzione për shërbimin e menaxhimit të mbetjeve në Bashkinë e Lushnjes

Fakti i kryerjes së shërbimit të menaxhimit të mbetjeve nëpërmjet një kontrate shërbimi me një operator privat, na detyron të monitorojmë dhe garantojmë ofrimin e një shërbimi cilësor. Për këtë arsye është e nevojshme që Bashkia të rrisë numrin e stafit mbikëqyrës për të monitoruar përformancën e shërbimit, pasi një mbikëqyrës nuk është i mjaftueshëm duke ju referuar standardeve të menaxhimit sipas treguesve sasiorë dhe cilësorë.

Duke u bazuar në këto fakte dhe në qasjen e re për menaxhimin e integruar të mbeturinave në nivel rajonal, është e nevojshme të hartohet një plan lokal i ri për menaxhimin e integruar të mbetjeve sa më gjithëpërfshirës. Në të njëjtën kohë, Bashkia duhet të hartojë dhe miratojë Rregulloret e Menaxhimit të Mbeturinave dhe të aplikojë praktikat e ndryshme të riciklimit dhe në përgjithësi për reduktimin e mbetjeve. Nga vlerësimi i përafërt i përbërjes së mbetjeve urbane dhe aktivitetit bujqësor që zhvillohet në territorin e kësaj Bashkie, do të ishte shumë e përshtatshme krijimi i skemës së kompostimit të mbetjeve organike.

Situata e tarifave të pandara të aplikuara, duke zbatuar tarifat bllok për të gjitha shërbimet e ofruara nga Bashkia e Lushnjes (pastrimi, gjelbërimi dhe ndriçimi) nuk ofron mundësi për transparencën dhe efikasitetin e analizave të përdorimit të tarifave. Njëkohësisht, shpërndarja e barrës fiskale e shpërndarë midis kategorive të biznesit dhe familjeve duhet rivlerësuar.

Megjithse vlerësohet se shërbehet në 100% të popullsisë duhen analizuar mënyra e shpërndarjes së pikave të grumbullimit të mbetjeve (PGM) sidomos në zonat rurale ku vihet re se disa banesa ndodhen në distanca të largëta nga këto pika shërbimi duke vënë në diskutim cilësinë e shërbimit që ofrohet për këta banore. Mundet të konsiderohet dhe shërbimi i grumbullimit të mbeturinave në çdo shtëpi ("derë më derë") për disa zona rurale, pasi ajo mund të ofrojë shërbim më të mirë për këto zona. Kontrata e shërbimit përcaktohet në specifikimet teknike vetëm për largimin e mbeturinave nga pikat e grumbullimit.

Ndërhyrja në vend-depozitim është shumë urgjente. Së pari është e nevojshme të bëhet rehabilitimi i sipërfaqes dhe më pas që do të nevojitet ndërtimi i një stacioni të ri transferimi të mbeturinave me kushte të duhura teknike dhe sanitare. Pas një analize të detajuar financiare dhe mjedisore do të përcaktohen edhe detajet nëse ky stacion transferimi do të shërbejë dhe si pikë për selektimin paraprak të mbetjeve të riciklueshme si dhe do përcaktohet vendndodhja e këtij stacioni transferimi.

Përsa i përket vend-depozitimit të mbetjeve inerte, ai ndodhet në një terren të papërshtatshëm, pasi është pranë kanaleve të kullimit të tokave bujqësore. Kjo mund të shkaktojë mbulimin e kanaleve dhe humbjen e funksionit të tyre dhe për këtë qëlim rekomandohet të mbyllet dhe të zhvendoset në një vend tjetër.

Bashkia Lushnje vlerëson si sfida për vitin 2019, përmirësimin e cilësisë së shërbimit, ndërgjegjësimin e qytetarëve dhe zbatimin e sistemit të grumbullimit të diferencuar të mbetjeve. Ndërtimi i një vend-depozitimit përfundimtar është gjithashtu një objektiv afatshkurtër për Bashkinë e Lushnjes.

7. Vizioni i planit të menaxhimit të mbetjeve për Bashkinë Lushnje

Bashkia Lushnje vlerëson si vizion drejtues dhe orientues për punën e saj në drejtim të përmirësimit të shërbimit të menaxhimit të mbetjeve si më poshtë:

DRAFT

"Bashkia Lushnje një qendër e zhvillimit të qëndrueshëm ekonomik, bujqësor dhe blegtoral në rajon me standarde të larta të menaxhimit të mbetjeve në drejtim të reduktimit të mbetjeve nëpërmjet ripërdorimit, riciklimit dhe kompostimit."

8. Objektivat kryesorë të planit lokal të menaxhimit të mbetjeve, Bashkia Lushnje

Për realizimin e vizionit të mësipërm, grupi i punës propozon objektiva për t'u detajuar me plane veprimi si më poshtë:

- Përmirësimi i cilësisë së shërbimit në zonat rurale.
- Vendosja e një sistemi për ndarjen në burim të mbetjeve si dhe organizimin e skemave të ekonomisë qarkulluese.
- Rritja e ndërgjegjësimit të banorëve nëpërmjet komunikimit të vazhdueshëm.
- Sigurimi i vend-depozitimit përfundimtar për mbetjet dhe rehabilitimi i vend-depozitimit ekzistues.

Këto objektiva do të realizohen duke vënë në zbatim planet e veprimit si më poshtë.

Skemat e Menaxhimit të Mbetjeve

9. Propozimi i skemave të ndryshme për menaxhimin e mbetjeve

Duke parë situatën ekzistuese të menaxhimi të mbetjeve në Bashkinë Lushnje, si dhe duke u bazuar në disa studime dhe vëzhgime të bëra si nga ekspertë të jashtëm (A.S.A. International Environmental Services GmbH, 2011) dhe nga puna e përditshme e specialistëve të Bashkisë në menaxhimin e mbetjeve, propozojmë disa skenarë të mundshëm për të menaxhuar mbetjet urbane. Në mënyrë të detajuar po paraqesim më poshtë skenarët e propozuar.

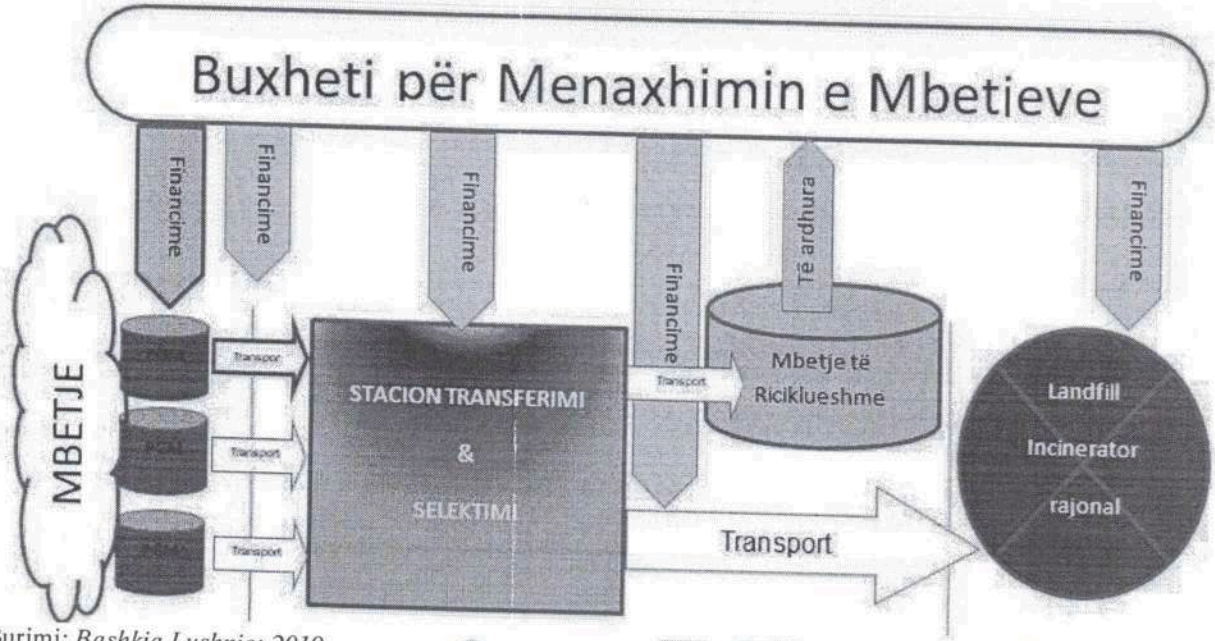
9.1. Skenari i 1-rë

Në këtë variant përdoret skema aktuale e menaxhimi të mbetjeve. Gjithashtu ky skenar do të shërbejë dhe si skenar bazë për përshrkimin dhe analizimin e skenarëve të tjerë. Në këtë skenar mendohet të vazhdojë grumbullimi i padiferencuar në burim i mbetjeve të ngurta urbane, nëpërmjet 867 kontenierëve me kapacitet 1.1 m^3, (361 në qytetin e Lushnjes dhe 506 në njësitë administrative), të cilët grumbullohen 1 herë në ditë me 9 automjete (2 makina teknologjike 10 ton + 2 makina teknologjike 5 ton + 1 makine vetëshkarkues për mbetjet inerte së bashku me 4 mjete teknologjike 5 ton për Njësitë Administrative rurale).

Kjo skemë duhet të ketë të vetmin ndryshim në mënyrën e trajtimit të mbetjeve, duke parashikuar rehabilitimin e fushës ekzistuese të mbetjeve e cila paraqet probleme të mëdha mjedisore. Duke u bazuar edhe në legjislacionin aktual (kryesisht Ligji Nr.10 463, datë 22.9.2011 "Për Menaxhimin e Integruar të Mbetjeve", neni 45, pika 3), depozitimi përfundimtar i mbetjeve duhet të bëhet në nivel rajonal dhe në këtë kuptim kjo skemë duhet me patjetër të parashikojë këtë dispozitë.

DRAFT

Figura 6. Skema e 1-rë e menaxhimit të mbetjeve

Burimi: *Bashkia Lushnje; 2019*

Për të arritur këtë qëllim duhet të ndërmerren disa veprime dhe parashikohen disa investime dhe kosto të cilat kryesisht do të konsistojnë në;

1. Largimi/trajtimi i sasisë së mbetjeve të depozituara tashmë në vend-depozitimin aktual.
2. Mbyllja dhe rehabilitimi i vend-depozitimit aktual, duke respektuar të gjitha kushtet dhe standardet për mbrojtjen e mjedisit.
3. Ngritja dhe vënia në funksionim i një stacioni transferimi për mbetjet. Ky stacion transferimi do të shërbejë për depozitimin e përkohshëm dhe të përditshëm të mbetjeve të Bashkisë Lushnje deri në momentin kur me mjete të përshtatshme me kapacitet të madh do të bëhet transporti prej stacionit të transferimit deri në landfillin/incineratorin rajonal. Për ndërtimin dhe funksionimin e stacionit të transferimit duhet të kihen parasysh dhe të nxirret kostoja e veprimeve/investimeve të mëposhtme:

a) Sipërfaqja e tokës ku do të ngrihet dhe funksionoje stacioni i transferimit. Duhet pasur parasysh aspektet mjedisore në lidhje me ndikimin që do ketë funksionimi i këtij stacioni në mjedis. Gjithashtu duhet parë efektiviteti për përzgjedhjen e vendndodhjes duke marrë parasysh distancën nga PGM-të dhe nga lanfilli/incineratori rajonal.

b) Kostoja e ndërtimit të stacionit të transferimit duke bërë një analizë paraprake të vlerës financiare. Një variant shumë i mirë në rastin e Bashkisë Lushnje, është ngritja dhe funksionimi i një stacioni të përbashkët me Bashkinë Divjakë. Pozita gjeografike, shtrirja territoriale të dy bashkive, lejon mundësinë e ngritjes së një stacioni të përbashkët por në këtë rast duhet studiuar me detaje për aspektet e vendndodhjes, kapacitetit mbajtës etj. së bashku me të dhënat e Bashkisë Divjakë. Në këtë skenar duhet të konsiderohet dhe fakti nëse ky stacion transferimi do të shërbejë dhe si pikë për ndarjen dhe selektimin e mbetjeve në mënyrë që të ulet sasia e mbetjeve të cilat do të çohen në landfillin/incineratorin rajonal. Realizimi i një procesi të tillë në stacionin e transferimit nga njëra anë do të ulë ndjeshëm sasinë e mbetjeve të cilat do çohen në landfill/incinerator duke ulur ndjeshëm kostot e transportit për në stacionin e transferimit-landfillit rajonal dhe koston e trajtimit të

mbetjeve në landfillin rajonal, por nga ana tjetër kërkon një analizë të detajuar mbi efikasitetin e kostove të investimit dhe operimit për ndarjen e mbetjeve në këtë stacion transferimi.

c) Kostoja e transportit të mbetjeve të grumbulluara në stacion deri në landfillin/incineratorin rajonal. Pavarësisht se kjo skemë nuk ka një përcaktim të qartë nëse ky transport do të organizohet nga kompania/shoqëria/ndermarrja shtetërore e cila do menaxhojë landfillin/incineratorin rajonal apo do realizohet nga vetë bashkitë. Gjithsesi në të dyja variantet kostoja e transportit të këtyre mbetjeve do të përballohet nga secila bashki në raport me sasinë e mbetjeve që do transportojë për në landfillin/incineratorin rajonal. Për këtë qëllim është e domosdoshme parashikimi i kostove për realizimin e këtij shërbimi pasi do jetë një kosto e cila duhet financuar pavarësisht burimit të financimit.

d) Në përfundim të trajtimit të mbetjeve skenari i detyrueshëm është trajtimi i tyre në landfillin/incineratorin rajonal. Ky trajtim do të ketë një kosto financiare e cila duhet të parashikohet nga ana e Bashkisë. Sipas të dhënave të marra nga Ministria e Mjedisit dhe Infrastrukturës në lidhje me kontratën koncesionare për ndërtimin dhe funksionimin e landfillit/incineratorit që do të ndërtohet në Fier-Mbrostar, kostot e operimit të këtij landfilli/incineratori për 6 vitet e para, do të jenë pjesë e kësaj kontrate. Pra bashkitë mund të çojnë mbetje gjatë kësaj periudhe pa paguar kosto për trajtimin/djegien e tyre. Gjithsesi të gjitha bashkitë duhet të jenë të përgatitura që pas kësaj periudhe të kenë mundësi të paguajnë kostot e depozitimit/djegies për sasinë e mbetjeve që do çojnë në landfill/incinerator. Për këtë arsye edhe Bashkia Lushnje duhet të parashikoje mundesitë financiare për pagesën e faturave të cilat do të jenë një zë i konsiderueshëm në koston totale të menaxhimit të mbetjeve urbane. Bashkia duhet të marrë masa nga njëra anë nëpërmjet skemave për reduktimin e mbetjeve (ripërdorim, riciklim, kompostim) për të ulur sasinë e mbetjeve që do çohen në landfill/incinerator dhe nga ana tjetër e gjetjes së skemave financuese për këtë shërbim.

Për realizimin e kësaj skeme do të ketë disa sfida dhe vështirësi.

- Mbetjet e pandara të cilat do vijnë në stacionin e transferimit nuk janë të pastra, sidomos qelqi (i thyer) dhe është e vështirë të ndahet. Do të kemi përsëri një pikë të nxehtë mjedisore e cila në një të ardhme do të rehabilitohet. Për këtë qëllim duhet një analizë e detajuar e përbërjes së mbetjeve për të analizuar më pas dhe efektivitetin ekonomik për të realizuar ndarjen e mbetjeve në këto pika apo jo.
- Menaxhimi dhe administrimi i stacionit të transferimit mund të kryhet nga sipërmarrës privatë ose nga vetë bashkia.
- Për këtë qëllim do të duhet që kjo skemë të parashikojë të dyja variantet; 1) variant me stacion transferimi për depozitim provizor të mbetjeve deri në transportin final në landfillin/incineratorin familjar, 2) varianti i funksionimit të stacionit të transferimit edhe si pikë për ndarjen e mbeturinave. Analiza e të dy këtyre varianteve nën skemën 1 do të na japë mundësinë e zgjedhjes së variantit më të mirë.

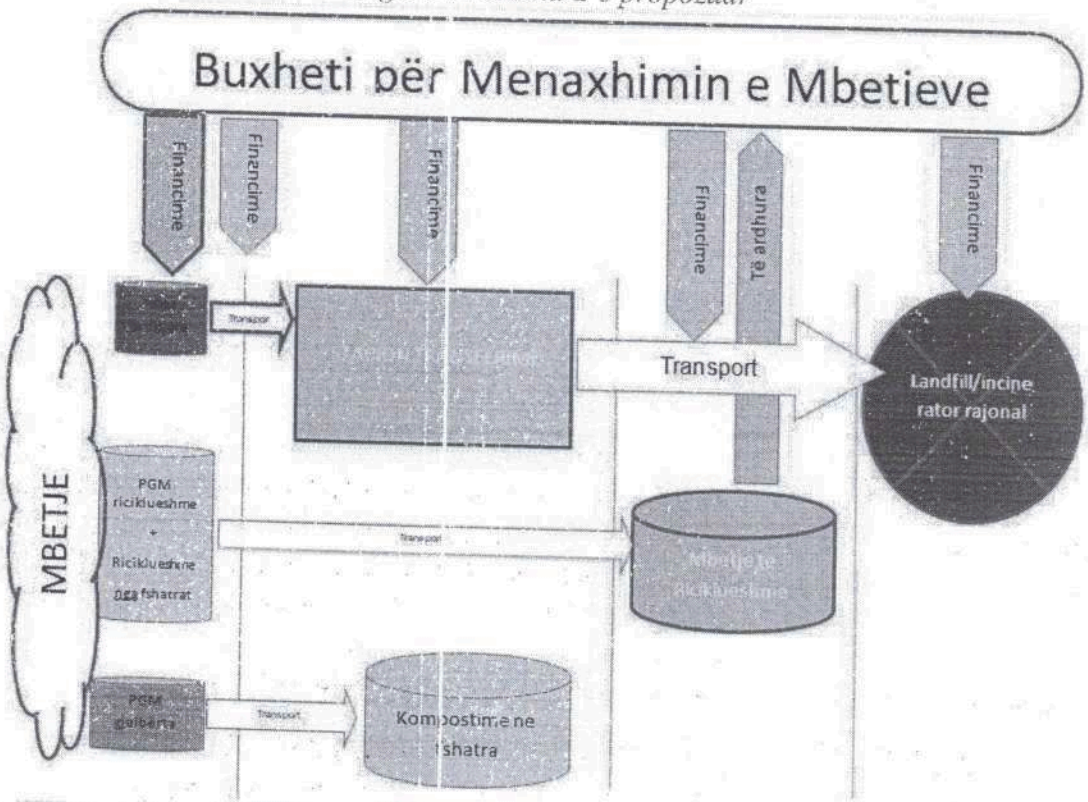
9.2. Skenari i 2-të

Kjo skemë parashikon menaxhimin e integruar të mbetjeve të ngurta urbane në mënyrë graduale. Në zbatim të ligjit Nr.10 463, datë 22.9.2011 "Për Menaxhimin e Integruar të Mbetjeve" dhe V.K.M.-së nr.175, datë 19.1.2011, "Për Miratimin e Strategjisë Kombëtare të Menaxhimit të Mbetjeve dhe të Planit Kombëtar të Menaxhimit të Mbetjeve", të gjitha bashkitë duhet të kishin

DRAFT

filluar tashmë me skemat e menaxhimit të integruar të mbetjeve nëpërmjet ndarjes në burim. Nga ana tjetër ndarja në burim e mbetjeve të ricikluesshme dhe kompostueshme do të ulte ndjeshëm kostot që ka sot Bashkia Lushnje për menaxhimin e mbetjeve. Për këtë qëllim propozojmë skenarin 2 i cili parashikon fillimin e ndarjes në burim të mbetjeve duke filluar me zona pilot në disa pjesë të qytetit me mundësi shtrirje të vazhdueshme. Ndërkohë që në zonat rurale propozohet ofrimi i shërbimit në disa fshatra duke grumbulluar mbetjet "derë më derë" me grafik për mbledhjen e mbetjeve të ricikluesshme me vete dhe mbetjeve të tjera në ditë tjetër.

Figura 7. Skema 2 e propozuar

Burimi: *Bashkia Lushnje; 2019*

Në qytet, propozohet që në disa zona, fillimisht të vogla, të kryhet vendosja e kontenierëve të ndarë, gjithsej 4, për letër, qelq, plastikë dhe mbetje të tjera. Oraret e largimit të mbetjeve do të jenë të ndryshme për kategoritë e ndryshme të mbetjeve (kryesisht frekuenca 1 herë në ditë për mbetjet familjare dhe 1 herë në 2-3 ditë për mbetjet e ricikluesshme). Përzgjedhja e zonave do fillojë kryesisht në pjesët ku ka më shumë biznese, me të cilat është më praktike për të punuar pasi një pjesë e mirë e tyre kryejnë procesin e ndarjes së mbetjeve në burim, duke tentuar shtrirjen graduale në gjithë qytetin.

Figura 8. Kosha të ndarë për zonën pilot të qytetit

Burimi: *Bashkia Lushnje; 2019*

Në zonat rurale ku propozohet shërbimi i grumbullimit të mbetjeve "derë më derë" sugjerohet pilotimi i sistemit në 2-3 fshatra (Ballagat, Allkaj), duke lajmëruar banorët fillimisht për sistemin e ri të grumbullimit. Të përcaktohen dy ditë të javës me orar të përcaktuar për mbledhjen e mbetjeve familjare dhe mbledhjen e mbetjeve të ricikluesshme një ditë në javë. Modaliteti i ndarjes së mbetjeve të ricikluesshme në letër, plastikë dhe qelq mendojmë se në zonat rurale nuk ka efekt për shkak të sasisë së vogël që duhet të ketë në zonat rurale. Në zonat rurale bashkia mund të përzgjedhë mundësitë e grumbullimit të mbetjeve me mjete teknologjike megjithse ka kosto të lartë dhe nuk është praktike; nga ana tjetër mund të aplikojë dhe mundësinë me mjete jo-konvencionale (karroca me kuaj) të cilat bëjnë grumbullimin e këtyre mbetjeve dhe i mbledh në afërsi të rrugës ku kalon makina teknologjike e cila grumbullon mbetjet nga zonat e tjera.

Në këto zona pilot mund të krijohet mundësia e kontraktimit të një ricikluesi (të cilët sot janë informalë) i cili të kryejë këtë shërbim duke përfituar për vete mbetjet e ricikluesshme, ndërkohë që bashkia përfiton kryerjen e shërbimit pa asnjë kosto, duke qenë se individi që do kryejë mbledhjen e materialeve të ricikluesshme do kryejë pa pagesë grumbullimin e mbetjeve familjare. Gjithsesi çdo zonë e pilotuar kërkon një analizim më vete për të parë efiçiencën e çdo modaliteti që propozohet. Në të gjitha rastet, në këto zona pilotimi rurale ku shërbimi do ofrohet "derë më derë" propozohet heqja e PGM-ve për të mos lejuar mundësinë e hedhjes së mbetjeve në kontenierë.

DRAFT

Figura 9. Modele të shërbimi "derë më derë" në zonat rurale

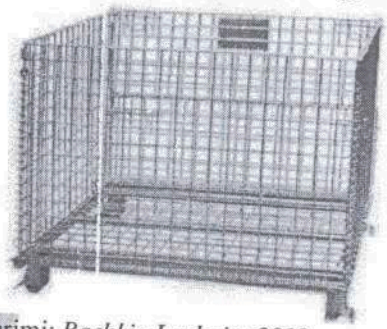

Burimi: *Bashkia Lushnje; 2019*

Një skemë e ngjashme mund të aplikohet edhe për mbetjet e kompostueshme, të cilat propozohet që në qytet të krijohen 15-20 pika për mbetjet e gjelbërta, kryesisht të dala nga oborret e shtëpive dhe krasitjet e pemëve, ndërsa në zonat rurale kompostimi i tyre mund të kryhet në vend, duke parë mundësinë e sipërfaqeve të lira ose të përdorshme për kompostim të mbetjeve organike për çdo fshat.

Në qytet vendosja e 15-20 pikave për mbetjet e gjelbërta mund të realizohet me kontenierë të hapur me profil metalik dhe me rrjetë teli duke lejuar mundësinë e hedhjes në to të mbetjeve të gjelbërta voluminoze (degë pemësh, gjethe, etj.) dhe duke kryer largimin e tyre një herë në 2-3 ditë në periudhën kur kryhen shërbimet e sipërfaqeve të gjelbëruara.

Figura 10. Model koshi për mbetjet e gjelbërta në qytet

Burimi: *Bashkia Lushnje; 2019*

Kjo skemë për realizimin e shërbimit në të gjitha variantet e propozuara më sipër ka disa sfida të cilat duhen marrë parasysh si për çështje të vështirësive praktike në realizim ashtu dhe për aspekte të kostove financiare të nevojshme për t'u realizuar. Konkretisht:

1. Ndarja e mbetjeve në burim është një sfidë shumë e madhe pasi kërkon një bashkëpunim të ngushtë të komunitetit dhe përcaktimin dhe aplikimin e masave shtrënguese administrative shumë strikte. Për këtë qëllim është e domosdoshme të bëhet fushatë e gjerë sensibilizimi, jo vetëm me materiale publicitare por me takime derë më derë, forume qytetare, aktivizim të shoqatave, etj. Të gjitha këto aspekte përveç vështirësisë organizative për ngritjen e

DRAFT

rrugëve komunikuesë dhe aktivizimin e ndërgjegjës qytetare kanë dhe kosto financiare të konsiderueshme.

Nga ana tjetër mund të aplikohen dhe skema lehtësimesh fiskale ose stimuluese financiare për të bërë të mundur realizimin e skemës. Konkretisht duhen analizuar mundësia e lehtësimit të tarifës për banorët/bizneset të cilat kryejnë ndarjen e mbetjeve në burim, sikundër mund të financohen edhe iniciativa mjedisore për biznese pa ndotje, etj. Gjithsesi, realizimi i kësaj skeme ul ndjeshëm kostot e shërbimit për bashkinë duke bërë uljen e sasisë së mbetjeve dhe uljen e financimit në gjithë procesin e menaxhimit të mbetjeve duke filluar me transportin, stacionin e transferimit (ku nuk është më e nevojshme të kryhet ndarja e mbetjeve) transportin për në landfillin/incineratorin rajonal dhe koston e depozitimit final.

2. Realizimi i skemës kërkon një koordinim shumë të mirë dhe me kompanitë ricikluese për tërheqjen e mbetjeve të ricikluesshme që do rezultojnë nga procesi i menaxhimit të mbetjeve nëpërmjet kësaj skeme. Sidomos në fazat e para të aplikimit me zonat pilot, ku dhe sasia e mbetjeve të ricikluesshme do të jetë e vogël duhet rakordim për të gjetur zgjidhje ku do magazinohen mbetjet e ricikluesshme. Ndërkohë mund të vlerësohet mundësia e aktivizimit ose formalizimit të tregut informal të ricikluesve nëpërmjet projekteve me donator për këtë kategori. Në këtë mënyrë do t'i jepej zgjidhje dhe këtij problemi. Një mundësi tjetër për funksionimin e skemës është dhe bashkëpunimi me Dhomën e Tregëtisë e cila mundet të sigurojë informacion për bizneset në zonë të cilat kanë mundësinë të ripërdorin/riciklojnë kategori të caktuara mbetjesh. Në këtë mënyrë është e mundur të vihet në funksionim një skemë e ekonomisë qarkulluese rajonale që do japë siguri për vazhdimësinë e procesit.
3. Vënia në funskionim e kësaj skeme do të kërkojë dhe një vlerë financiarë, investimi fillestar për blerjen e koshave, për ndarjen e mbetjeve. Ndërkohë në zonat rurale ku propozohet shërbimi "derë më derë" duhet analizuar mundësia e shpërndarjes së qeseve të veçanta për llojet e ndryshme të mbetjeve për çdo familje. Të dyja këto duan një analizë financiare për të parë kush nga mundësitë është më efiçiente. Pilotimi i kësaj skeme vetëm në disa zona do të krijojë kosto shtesë edhe për transportin e mbetjeve duke qenë se do përdoret kjo skemë vetëm për një sasi të ulët mbetjesh të ricikluesshme.

Për mbetjet familjare, në këtë skenar propozohet trajtimi i njejtë me skenarin 1, por pa procesin e ndarjes/selektimit të mbetjeve në stacionin e transferimit pasi është proces i panevojshëm.

Vend-depozitimet në Bashkinë Lushnje

Reforma e re territoriale e vitit 2015, solli formimin e një bashkie të madhe ku Bashkisë Lushnje i'u shtuan 10 njësi të reja administrative (ish-komuna) me nje popullsi totale prej 83,659 banorësh sipas CENSUS 2011 dhe 127,438 banorësh sipas regjistrit të Gjendjes Civile.

Pas zbatimit të kësaj reforme, përveç problematikave dhe sfidave të tjera të menaxhimit të shërbimeve, një sfidë shumë e madhe ishte dhe menaxhimi i vend-depozitimeve të shumta që funksiononin në pjesën më të madhe të ish-komunave, tashmë Njësi Administrative. Në të gjjitha Njësitë Administrative funksiononte nga një vend-depozitim me vendime të ish-Këshillave të

Komunave ku miratohej sipërfaqja respektive si zonë e depozitimit të mbetjeve të ngurta urbane por funksiononin pa u pajisur me lejet përkatëse të përcaktuara në legjislacion. Nga kontrollet e kryera në terren u konstatua se në një pjesë e mirë e këtyre Njësive Administrative, vend-depozitimet nuk ishin aktivë.

Fillimisht nga ana e Bashkisë së re Lushnje u vendos që për depozitimin e mbetjeve të ngurta urbane në territorin e bashkisë të përdoreshin vend-depozitimet në Njësitë Administrative Krutje, Bubullimë, Dushk dhe ai në qytetin e Lushnjes në Lagjen "18 Tetori". Edhe pas kësaj vendimmarrjeje gjëndja nuk ishte e kënaqshme dhe për këtë arsye në fillim të vitit 2018 kur Ministria e Mjedisit dhe Turizmit mori nismën për "Zbutjen e Riskut në Vend-depozitime", u bë rivlerësimi i situatës. Grupi i punës i ngritur për studimin e vend-depozitimeve në Bashkinë Lushnje propozoi lënien aktive vetëm të vend-depozitimit në Lagjen "18 Tetori" në Njësinë Administrative Bashkia Lushnje. Edhe ky vend-depozitim nuk plotëson kriteret e përcaktuara në VKM Nr. 452 datë 11.07.2012 "Për Landfillet e Mbetjeve" të ndryshuaras. Megjithatë për shkak të kapacitetit të tij të konsiderueshëm krahasuar me të tjerët si zgjidhja e vetme në këtë moment është vendosur të funksionojë deri në zgjidhjen afatgjatë duke respektuar legjislacionin dhe mjedisin.

Situata e disa vend-depozitimeve po paraqitet me poshtë;

10. Vend-depozitimi në Fshatin Bubullimë (Gjonas)

Vend-depozitimi në Gjonas ka një sipërfaqe prej 2000 m^2. Në këtë sipërfaqe depozitoheshin mbetjet e Njësive Administrative Kolonjë dhe Bubullimë.

Figura 11. Vend-depozitimi në fshatin Bubullimë (Gjonas)

Burimi: *Bashkia Lushnje; 2019*

Totali i mbetjeve të depozituara përgjatë viteve është 2,630 ton/vit. Ndodhet në zonën fushore pranë tokave bujqësore që shfrytëzohen nga fermerët duke u bërë shqetësim për ta, distanca e largët nga vendbanimet dhe qendra e qytetit. Ka një kapacitet shumë të vogël dhe është burim ndotje mjedisore i ujit, ajrit dhe tokës. Theksojmë se ngjitur me vend-depozitimin ndodhet një pus nafte aktiv por i ruajtur dhe i mbyllur nga institucionet përkatëse. Gjithashtu nuk ka infrastrukturë të përshtatshme.

Nisur nga sipërfaqja e vogël dhe problemet e cituara më lart ky vend-depozitim nuk mund të shndërrohet në një stacion transferimi apo vendgrumbullimi të mbetjeve inerte. Ndodhet afër landfillit/incineratorit rajonal (<10 km), por në distancë të konsiderueshme nga zona e shërbimit

(rreth 25 km nga qëndra e Bashkisë). Në këtë mënyrë, shndërrimi i këtij vend-depozitimi në stacion transferimi do të ishtë pa interes pasi do rriste shumë kostot e transportit të përditshëm të mbetjeve nga zona e shërbimit në stacionin e transferimit duke e bërë më efikas transportin e përditshëm deri në landfill/incinerator.

Ky vend-depozitim i mbyllur tashmë, propozohet që të sistemohet duke bërë mbulimin me dhe si dhe mbjelljen e sipërfaqes me pemë. Kostoja e mbylljes së këtij vend-depozitimi dhe sistemimi i mbetjeve ka një vlerësim paraprak prej rreth 1,700,000 lek (Ministria e Turizmit dhe Mjedisit, 2018).

11. Vend-depozitimi në fshatin Dushk

Ky vend-depozitim ka një sipërfaqe afërsisht 4.000 m²

Figura 12. Vend-depozitimi Dushk

Burimi: *Bashkia Lushnje; 2019*

Për këtë sipërfaqe, Bashkia Fier ka hartuar një projekt ide për ta kthyer territorin në një park për qytetin më gjelbërim dhe stabilimente sportive si një kompleks atraktiv. Gjithsesi, ashtu siç u cilësua më sipër, realizimi i këtij projekti kërkon investim dhe në drejtim të shmangies së rreziqeve mjedisore që vijnë nga mbetjet e mbuluara.

Totali i mbetjeve të depozituara në vend-depozitimin Dushk arrin në 2,840 ton/vit. Ndodhet shumë afër autostradës dhe hekurudhës në zonë kodrinore. Ndodhet larg zonës së banuar por i papërshtatshëm për shkak të kapacitetit të vogël dhe infrastrukturës së keqe. Është burim ndotje i ajrit dhe ujrave nëntoksore, si dhe ndodhet afër tokave bujqësore që shfrytëzohen nga fermerët.

Ndodhet në distance afërsisht 5 km nga vend-depozitimi i Lushnjes. Nuk mund të shërbejë si stacion transferimi apo vend-depozitim për mbetjet inerte pasi nuk ka hapsirë të përshtatshme si dhe për problemet e infrastrukturës të cituar më sipër.

Lind nevoja për rehabilitimin e tij dhe shndërrimin në zonë të gjelbërt. Nën të gjitha rastet rehabilitimi duhet të bëhet sipas kritereve të përcaktuar në VKM Nr:452 datë 11.07.2012 "Për Landfillet e Mbetjeve" duke u studiuar nga specialistë të fushës. Nga raporti, "Zbutja e Riskut të Vend-depozitimeve" (Ministria e Turizmit dhe Mjedisit, 2018), për mbylljen dhe sistemimin e mbetjeve të këtij vend-depozitimi është vlerësuar një kosto e përafërt rreth 4,200,000 lek.

DRAFT

12. Vend-depozitimi Krutje

Ka sipërfaqe prej 8.500 m^2

Figura 13. Vend-depozitimi Krutje, Lushnje

Burimi: *Bashkia Lushnje; 2019*

Në këtë vend-depozitim, gjatë periudhës kur ka qenë në funksionim, janë depozituar rreth 3,870 ton mbetje/vit.

Vend-depozitimi ndodhet në zonë fushore, kënetore, larg autostradës dhe zonave të banuara dhe është shumë i rrezikuar nga permbytjet pasi është nën kuotën 0 m nën nivelin e detit. Ndodhet afër tokave bujqësore që shfrytëzohen nga banorët e zonës duke përbërë shqetësim për ta. Gjithashtu infrastruktura rrugore është e papërshtatëshme si dhe është burim ndotje për ujrat nëntokësore dhe sipërfaqësore.

Për arsyet e përmendura më sipër kjo sipërfaqe nuk mund të shndërrohet në stacion transferimi. Ndërkohë një kriter i papërshtatshëm në këtë rast është dhe pozicioni ku ndodhet në lidhje me të gjitha njësitë, duke qenë në distancë të konisdeueshme nga zona e shërbimit.

Për mbylljen dhë sistemimin e mbetejeve të depozituara në këtë vend-depozitim, raporti i mësipërm (Ministria e Turizmit dhe Mjedisit, 2018), ka vlerësuar një kosto të përafërt prej 6,600,000 lek.

13. Vend-depozitimi në Qytetin e Lushnjes

Ndodhet në afërsi të autostradës Lushnje-Fier, (rreth 300 m) dhe në afërsi të qytetit, (rreth 2 km nga qendra e qytetit dhe fare pranë banesave në periferi).

DRAFT

REPUBLIKA E SHQIPËRISË - BASHKIA LUSHNJE

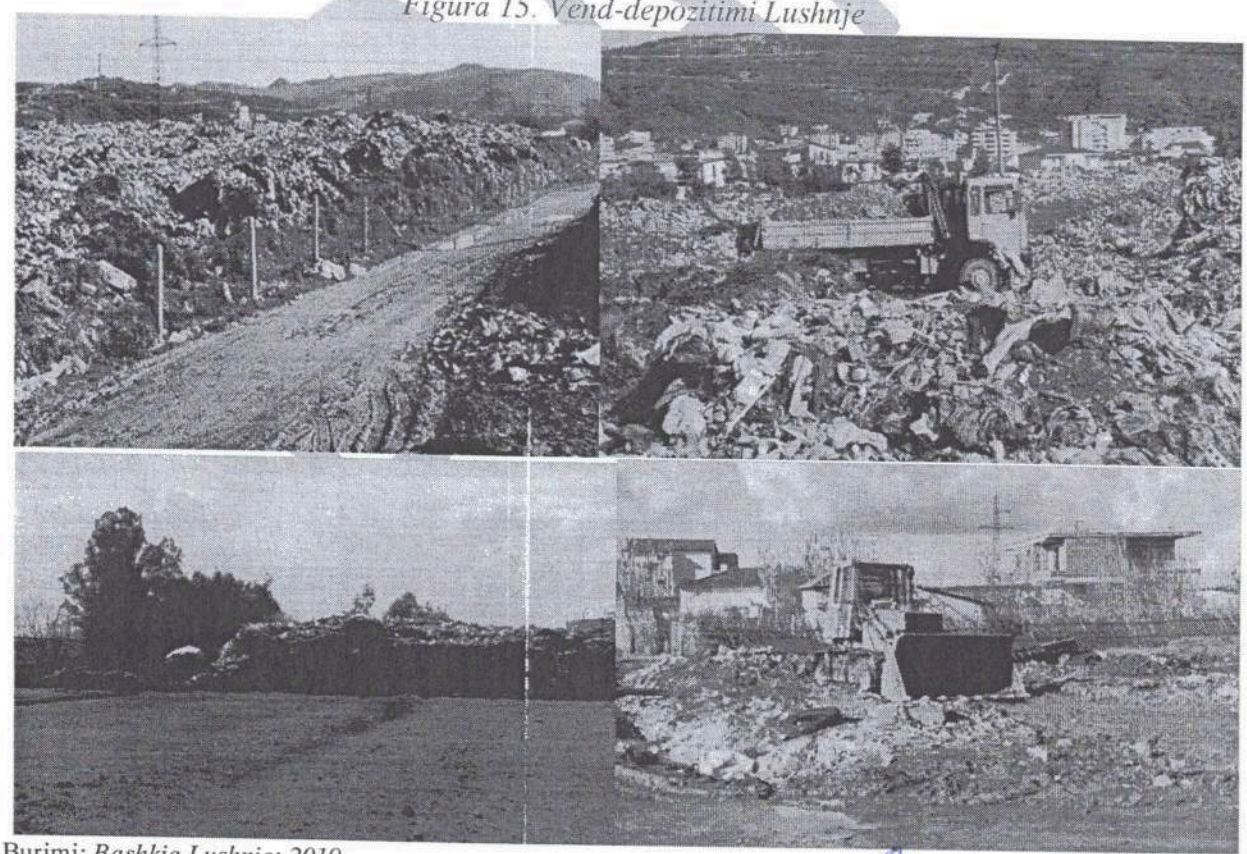
Figura 14. Vendndodhja e vend-depozitimit Lushnje

Burimi: *Bashkia Lushnje; 2019*

Ka një sipërfaqe afërsisht 18,500 m^2 e cila momentalisht depoziton gjithë mbetjet e Bashkisë Lushnje së bashku me mbetjet e grumbulluara edhe nga Njësitë Administrative. Duhet konsideruar se sasia e mbetjeve të depozituara është e konsiderueshme, ku siç duket dhe nga pamjet më poshtë, të cilat mbeten të pa mbuluara. Totali i mbetjeve që depozitohen në këtë vend-depozitim është 28,700 ton/vit.

Figura 15. Vend-depozitimi Lushnje

Burimi: *Bashkia Lushnje; 2019*

Vend-depozitimi në Lushnje ka prioritet për kapacitetin më të madh dhe infrastrukturën më të aksesueshme në krahasim me të tjerët duke e bërë më të lehtë rehabilitimin dhe proceset në vazhdim.

I ndodhur pranë zonave të banuara (banesa të ndërtuar pas hapjes së vend-depozitimit), pranë rrugës nacionale dhe shumë afër qendrës së qytetit e bën të domosdoshëm mbylljen e tij pas fillimit nga puna të incineratorit në Vërri. Rehabilitimi sipas kritereve të përcaktuar anë VKM Nr: 452 e bën të domosdoshme studimin e tij nga një grup ekspertësh të fushës.

Sipas raportiti të Ministrisë së Turizmit dhe Mjedisit (Ministria e Turizmit dhe Mjedisit, 2018), kostoja e përafërt për rehabilitimin e këtij vend-depozitimi është rreth 27,000,000 lek. Mbetjet e depozituara tashmë në këtë sipërfaqe rekomandohet që të zhvendosen, pasi mënyra se si janë sistemuar deri më tani është e papërshtatshme që të trajtohen me dhe si dhe me shtresëzime.

14. Vend-depozitimi i mbetjeve inerte

Mbeturinat inerte nga ndërtimet dhe shembjet depozitohen në një sipërfaqe të dedikuar, e cila është 2.2 km larg nga qyteti i Lushnjes, pranë bregut të Përroit të Thatë.

Figura 16. Vend-depozitimi i mbetjeve inerte, Lushnje

Burimi: *Bashkia Lushnje; 2019*

Kjo sipërfaqe është në afërsi të autostradës Lushnje-Fier dhe në argjinaturën e një kanali ujor. Sipërfaqja e hedhjes së mbetjeve inerte nuk është e kufizuar qartë duke shkaktuar depozitimin e mbetjeve inerte pa asnjë masë. Mbetjet inerte të hedhura rrezikojnë të përfundojnë në kanalin ujor dhe tokat bujqësore pranë tij.

15. Masat që propozohen

Nga analizat e specialistëve (Ministria e Turizmit dhe Mjedisit, 2018) si dhe në zbatim të legjislacionit për "Menaxhimin e Mbetjeve" (VKM, 2011), të gjitha vend-depozitimet në Njësitë Administrativë të mbyllura tashmë, duhet të sistemohen pasi paraqesin rrezik mjedisor për banorët dhe aktivitetet bujqësore në afërsi. Ndërkohë problematike ngelet landfilli i Lushnjes i cili ka një sasi të madhe të mbetjeve të depozituara në lartësi dhe njëkohësisht vazhdon depozitimi i tyre në sasi të mëdha.

Kthimi i këtij vend-depozitimi në stacion transferimi kërkon fillimisht largimin total të mbetjeve të depozituara tashmë si dhe realizimin e një investimi të konsideruseshëm i vlerësuar rreth

200,000 Euro (MIE, 2018). Në këtë aspekt duhet konsideruar dhe mundësia e ndërtimit të një stacioni transferimi të përbashkët me Bashkinë Divjakë si një mundësi e mirë për uljen e kostove dhe efiçiencën ekonomike.

Pavarësisht destinacionit që do marrë vend-depozitimi ekzistues në Lushnje duhet domosdoshmërisht të merren në konsideratë fakti se është emergjente marrja e masave të mëposhtme;

- Zhvendosje /sistemim i mbetjeve.
- Ngritje e rrethimit.
- Instalim të portës hyrëse.
- Mbrojtje ndaj zjarrrit.
- Drenazhim.
- Ndërtim i filtrave natyrorë.
- Largim i gazit.

Propozimet e mësipërme kërkojnë edhe analizë më të thelluar për studime fizibiliteti dhe projekt teknik.

Kostifikimi i shrbimit të menaxhimit të mbetejve, Bashkia Lushnje

16. Metodologjia mbi kostifikimin e shërbimit

Kostifikimi i shërbimit të menaxhimit të mbetjeve mbart në vetvete një sërë problematikash që lidhen si me vetë kompleksitetin e shërbimit (fazat nëpër të cilat kalon) ashtu dhe me bazën e të dhënave për t'u përdorur.

Si metodologji bazë për llogaritjen e kostos është marrë VKM-ja, Nr. 319, datë 31.5.2018, "Për Miratimin e Masave për Kostot e Menaxhimit të Integruar të Mbetjeve. Si referencë është marrë manuali i DLDP-së Udhëzues, "Metodat e Llogaritjes së Kostos dhe Tarifës në Menaxhimin e Mbetjeve të Ngurta në Nivel Njësie të Qeverisjes Vendore në Shqipëri", Tiranë 2013. Në të dyja materialet parimet janë të njëjta.

Në këtë raport, kosto e shërbimit të menaxhimit të mbetjeve urbane do të trajtohet në nivel të ndarë fazash nëpër të cilat kalon procesi (mirëmbajtje, personel, zbrazje, grumbullim, transport, depozitim, amortizim, administrim), për çdo njësi zone shërbimi (Zona 1, qytet, Zona 2 rurale), për një ton mbetje të gjeneruar dhe për banor ose për *capita* të cilit i ofrohet shërbimi (popullata e shërbyer). Në terma të përgjithshëm, në kostifikimin e shërbimit në të tre variantet e konsideruar do të ndjekim një përqasje (metodologji) të tipit *Activity Based Costing* (kostifikim sipas aktiviteteve të kryera). Përparësitë e kësaj metode kostifikimi qëndrojnë në faktin se kostot alokohen nëpër aktivitetet e identifikuara sipas një llogjike përkatësie të tyre.

17. Problematika

Në lidhje me të dhënat e vendosura në tabelën e llogaritjes së kostove ka nevojë për disa sqarime mbi burimin e tyre. Kryesisht të dhënat kanë qenë të vështira për t'u mbledhur, si pasojë e mungesës së statistikave të sakta, mospeshimit të mbetjeve, etj. Për këtë arsye një pjesë e të dhënave të vendosura janë bërë nga normat kombëtare të përcaktuara në VKM-në Nr.175, datë 19.1.2011, "Për Miratimin e Strategjisë Kombëtare të Menaxhimit të Mbetjeve dhe të Planit Kombëtar të Menaxhimit të Mbetjeve" si dhe në draft strategjinë kombëtare të menaxhimit të

integruar të mbetjeve. Për të evituar këto mospërputhje si nivel ditor i gjenerimit të mbetjeve urbane do të konsiderohen normat teorike të propozuara nga Manuali për "Planifikimin e Menaxhimit Lokal të Mbetjeve" (DLDP, 2012). Njëkohësisht një pjesë e të dhënave janë nxjerrë nga praktika e përditshme e punës që kryhet në Bashki për menaxhimin e mbetjeve.

Tabela 2. Normat e gjenerimit të mbetjeve, Bashkia Lushnje

	Qyteti Lushnje	Njësitë administrative rurale
Norma e gjenerimit të mbetjeve_individ (kg/ditë)	0.8	0.4
Norma e gjenerimit të mbetjeve_biznes i vogël (kg/ditë)	6	
Norma e gjenerimit të mbetjeve_biznes i mesëm (kg/ditë)	8	
Norma e gjenerimit të mbetjeve_biznes i madh (kg/ditë)	15	
Norma e gjenerimit të mbetjeve_institucione (kg/ditë)	6	

Burimi: *Bashkia Lushnje; 2019*

Në kostifikimin e mbetjeve, krahas normës së gjenerimit të mbetjeve urbane të ngurta (nga bizneset dhe nga individët), luan rol të rëndësishëm numri i popullsisë së konsideruar për secilën nga zonat e shërbimit. Në çdo bashki ka 3 të dhëna mbi numrin e popullsisë;

1. Numri i popullsisë sipas Regjistrit të Gjendjes Civile.
2. Numri i popullsisë sipas Census 2014 (Census 2014 i referohet të dhënave të popullsisë të rezultuara nga Census 2011 të përditësuara me normën e rritjes së popullisë deri në vitin 2014).
3. Nisur nga diferencat në këto dy të dhëna, grupi i punës vlerësoi të përshtatshme përdorimin e një shifre më të zbutur në përputhje me atë të përdorur nga Minsitria e Financave në Formulën e re për ndarjen e transfertës së pakushtëzuar. Kjo vlerë bën një zbutje midis 2 vlerave të mësipërme duke qenë disi më afër realizitetit.

Tabela 3. Tabela e numrit të popullsisë, Bashkia Lushnje

	Qyteti Lushnje	Nj. A. Rurale	TOTAL
Popullisa Census 2011->Adj Cencus 2014	32.562	55.999	88.561
Popullsia RGJC (2014)	55.234	76.474	131.708
Popullsia MF (formula)	39,364	62,142	101.506

Burimi: *INSTAT, Bashkia Lushnje 2019*

Duke u nisur nga të dhënat e mësipërme rezulton sasia e mbetjeve të gjeneruara si më poshtë:

Tabela 4. Tabela e gjenerimit të mbetjeve, Bashkia Lushnje

Zonat	Qyteti Lushnje	Nj. A. Rurale	Total
Mbetje urbane (ton/ditë)	48.3	51.6	99.8
Mbetje urbane (ton/javë)	338.4	361.2	700
Mbetje urbane (ton/vit)	**17,646**	**18,832**	**36,478**

Burimi: *Bashkia Lushnje 2019*

Ne kapitullin e parë të "Planit Lokal të Menaxhimit të Mbetjeve" për Bashkinë Lushnje janë deklaruar një vlerë totale prej 28,682 ton mbetje në vit. Në këtë diferencë të kosiderueshme argumentohet me faktin se numri i popullsisë e cila realisht jeton në Bashkinë Lushnje është më i vogël se edhe vlera e marrë nga Ministria e Financave. Ky fakt përforcohet nga të dhënat e pasqyruara më poshtë duke parë se Bashkia Lushnje ofron shërbim në gjithë territorin e saj dhe

nga llogaritja e sasive të mbetjeve të gjeneruara rezulton se është e nevojshme të ketë një numër më të madh të kontenierëve 1.1 m^3, të cilët përdoren sot. Ndërkohë nga vëzhgimi dhe puna e përditshme rezulton se sasia e kontenierëve që janë në funksionim janë mëse të mjaftueshem për të grumbulluar sasinë e mbetjeve që gjenerohen në gjithë territorin. Konkretisht:

Tabela 5. Numri i kontenierëve të nevojshëm në Bashkinë Lushnje

Zona	Qyteti Lushnje	Nj. A. rurale	TOTAL
Sasia e kontenierëve të nevojshëm	361	506	867
Sasia e kontenierëve teorikisht sipas formulës	414	1,545	1,959
DIFERENCA	**53**	**1,039**	**1,092**

Burimi: *Bashkia Lushnje, 2019*

Të gjitha llogaritjet mbi këtë fakt janë bërë mbi numrin e kontenierëve të cilët sot funksionojnë në terren duke u konsideruar si të mjaftueshëm për kryerjen e shërbimit në gjithë zonën.

Në lidhje me frekuencën e shërbimit dhe numrin e mjeteve, për shkak të diferencave në vlera të evidentuara më sipër në lidhje me gjenerimin e mbetjeve, janë marrë për bazë mjetet të cilat përdoren sot nga kompania e cila kryen shërbimin.

Tabela 6. Tabela e turneve dhe kamioneve

Zonat	Qyteti Lushnje	Nj. A. Rurale
Numri i turneve për kamion në ditë [turne/ditë]	2.0	2.0
Numri i kamioneve	4.0	6.0

Burimi: *Bashkia Lushnje, 2019*

Tipologjia e mjeteve është e ndryshme pasi përdoren edhe mjete teknologjike me tonazh të ndryshëm dhe mjete joteknologjike. Detaje të mjeteve pasqyrohen në aneksin e tabelave për llogaritjet e kostove.

Të dhënat e llogaritura për distancat që përshkruajnë mjetet e transportit të mbetjeve janë nxjerrë nga sistemi GIS, ku janë informatizuar të gjitha pikat e grumbullimit të mbetjeve (PGM) dhe itineraret që përshkruajnë mjetet e grumbullimit. Të dhënat janë të pasqyruara si më poshtë:

Tabela 7. Tabela e distancave të përshkruara nga mjetet

Zonat	Qyteti Lushnje	Nj. A. Rurale
Distanca e përshkruar nga të gjitha mjetet për grumbullim në km/ditë	105	497
Mesatarja e përshrkuar nga secili mjet në km/ditë	26.3	83
Distanca mesatare e përshkruar nga secili mjet deri në vend-depozitim	6	7

Burimi: *Bashkia Lushnje, 2019*

18. Rezultatet

Në fillim cilësojmë se analiza e të dhënave është bërë mbi gjendjen aktuale duke konsideruar se shifrat në nivel teorik, ashtu siç u përmend më sipër prodhojnë rezultate të deformuara mbi sasinë e mbetjeve totale të gjeneruara dhe si rrjedhojë edhe të sasisë së kontenierëve, të mjeteve të nevojshme dhe koston totale të menaxhimit të mbetjeve. Në fund të materialit do pasqyrohen dhe propozimet për përmirësimin e shërbimit nga ku do rezultojnë dhe kostot shtesë të cilat do propozojmë në planin e veprimit sipas fazave.

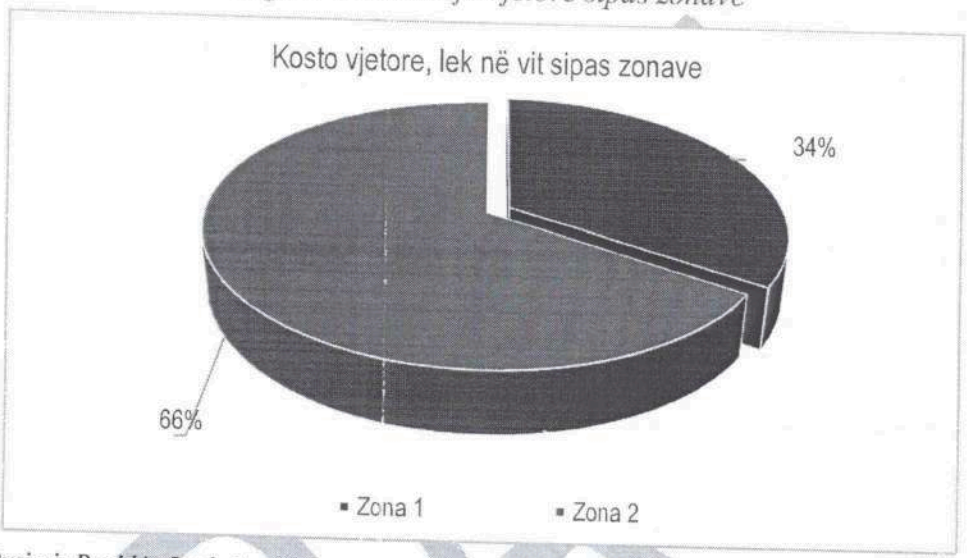
DRAFT

Nga llogaritjet në tabelë rezulton se shërbimi i grumbullimit, transportit dhe depozitimit të mbetjeve në total, kërkon një vlerë prej 46,453,683 lek në vit.

Nga analizimi i grafikëve të rezultateve të kompostimit rezultojnë konkluzionet si më poshtë.

Kostoja e menaxhimit të mbetjeve sipas zonave është në raportin 66% për Zonën 2 (rurale dhe 34% për Zonën 1 (qytet). Ky raport pasqyron të njëjtin raport të gjenerimit të mbetjeve në secilën zonë. Pra Zona 2 gjeneron më shumë mbetje dhe si rrjedhojë dhe kostoja e menaxhimit është më e madhe në këtë zonë.

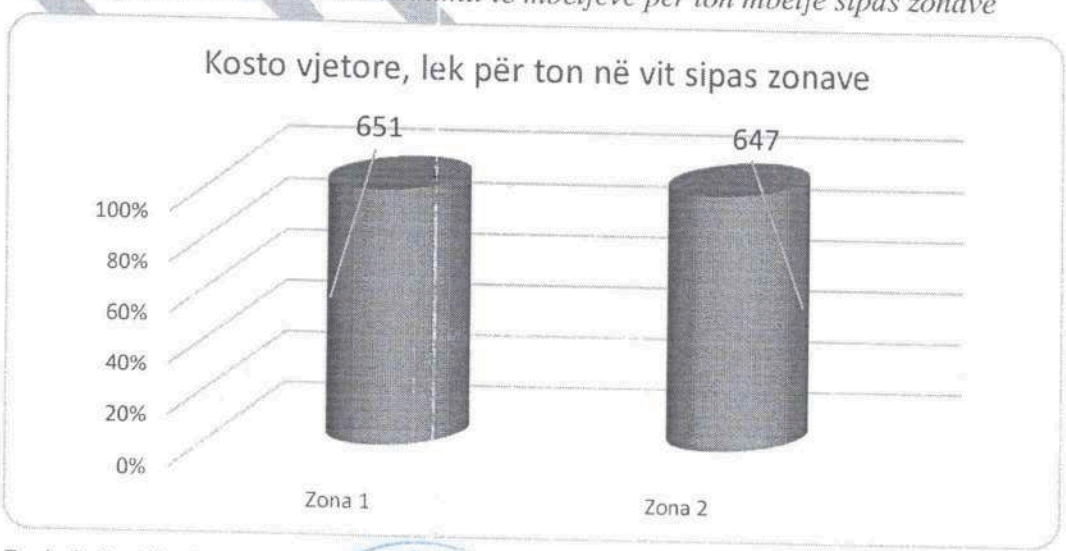
Figura 17. Kostoja vjetore sipas zonave

Burimi: *Bashkia Lushnje, 2019*

Konkluzioni i mësipërm argumentohet dhe nga kostoja e menaxhimit për çdo ton mbetje në çdo zonë e cila është afërsisht e njëjtë. Konkretisht kostoja e menaxhimit për 1 ton mbetje në Zonën 1 është 651 lek, ndërsa në Zonën 2 kostoja e menaxhimit për 1 ton mbetje është 647 lek.

Figura 18. Kosto e menaxhimit të mbetjeve për ton mbetje sipas zonave

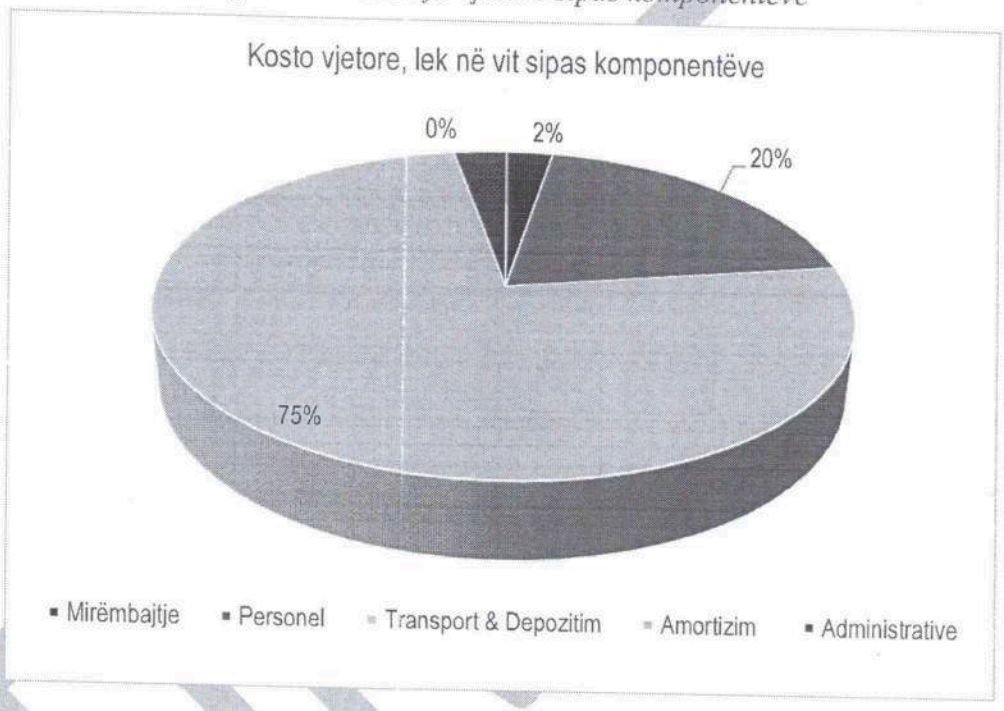

Burimi: *Bashkia Lushnje, 2019*

Kostoja e njëjtë e menaxhimit për ton mbetje të grumbulluara vjen si pasojë e menaxhimit të njëjtë të gjithë zonës së shërbimit nga kontraktori privat. Gjithsesi, duke pasur parasysh faktin se zakonisht kostoja e menaxhimit të mbetjeve në zonat rurale ka një kosto më të lartë për çdo ton mbetje se në zonat urbane, për shkak të shpërndarjes së PGM-ve dhe itinerareve më të gjata të mjeteve në këta tregues ka vend për t'u analizuar. Konkretisht ka vend për përmirësim të menaxhimit të shërbimit në zonën urbane duke ulur kostot. Gjithsesi, kostoja e menaxhimit për ton mbetje në Bashkinë Lushnje është ndër më të ultat krahasuar me bashkitë e tjera.

Për të analizuar më mirë rezultatet e tabelës për llogaritjen e kostove të shërbimit, po detajojmë treguesit për komponentët e shërbimit të menaxhimit të mbetjeve.

Figura 19. Kostoja vjetore sipas komponentëve

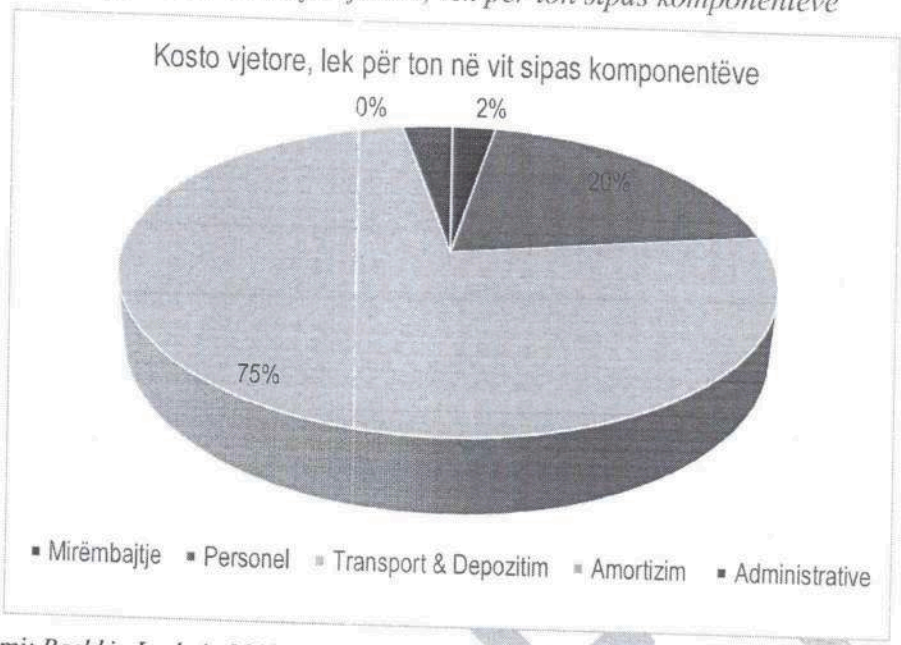

Burimi: *Bashkia Lushnje 2019*

I njëjti raport i peshës së çdo komponenti ruhet dhe në rastin e analizimit të grafikut për llogaritjen e kostos për çdo ton mbetje.

REPUBLIKA E SHQIPËRISË - BASHKIA LUSHNJE

Figura 20. Kostoja vjetore, lek për ton sipas komponentëve

Burimi: *Bashkia Lushnje 2019*

Nga grafiku i mësipërm shohim se vlerën më të madhe në koston totale e zë transporti dhe depozitimi i mbetjeve, në masën 75%, ose 34,700,000 lek. Duke konsideruar se momentalisht, Bashkia Lushnje nuk paguan tarifë depozitimi për mbetjet pasi përdor vend-depozitimin e saj, gjithë kjo vlerë e konsiderueshme përbehet nga kostoja e transportit të mbetjeve. Për këtë qëllim, duhet të studiohen mundësitë e uljes së kostove për këtë komponent. Konkretisht propozohet vënia në përdorim për gjithë zonat e shërbimit e sa më tepër mjeteve teknologjike, për shkak të efiçiencës së lartë që kanë në kohën e ngarkimit të kontenierëve, koefiçientin e lartë të ngjeshjes së mbetjeve duke reduktuar në maksimum përdorimin e mjeteve jo teknologjike të cilat nuk kanë efikasitet për sasinë e ulët të mbetjeve që transportojnë dhe kohën e gjatë të nevojshme për ngarkimin e kontenierëve.

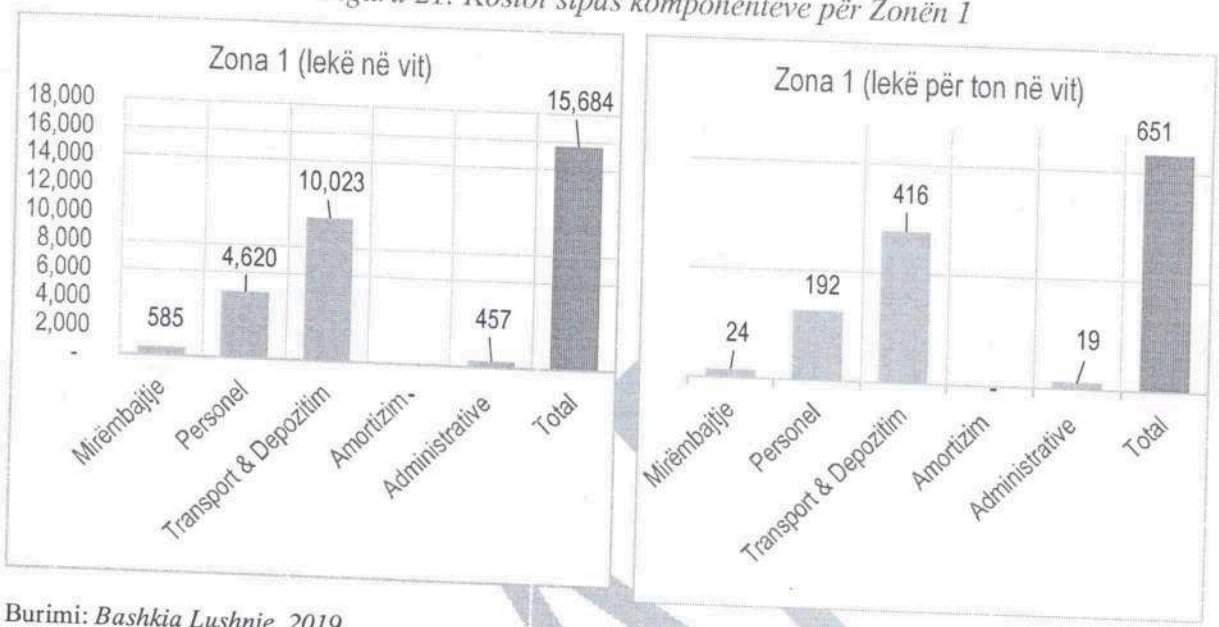
Ndërkohë treguesit e mirëmbajtjes dhe kostove të administrimit janë në nivelet normale për këtë shërbim. Kostoja e personelit është në nivele normale por me përdorimin e mjeteve teknologjike do reduktohet dhe personeli i nevojshëm i cili shoqëron sot mjetet jo teknologjike.

Për t'u analizuar mbetet kostoja e amortizimit e cila është pasqyruar në nivelin zero. Në këtë moment shërbimi kryhet nga një sipërmarrës privat dhe mjetet e vëna në dispozicion të shërbimit janë të mjaftueshme dhe për këtë arsye nuk ka nevojë për mjete të reja dhe nuk ka kosto amortizimi të pasqyruar. Gjithsesi propozojmë që shërbimi duhet të ketë të pasqyruar edhe kosto amortizimi pasi Bashkia Lushnje në një moment mund të kryejë vetë shërbimin dhe në këtë rast do kishte të nevojshme një vlerë të konsiderueshme investimi për blerjen e mjeteve dhe normalisht dhe një vlerë të madhe amortizimi vjetor për këto mjete. Edhe në rastin e kryerjes së shërbimit nga sipërmarrësi privat, kostoja e amortizimit të mjeteve është kosto që duhet të përballohet në buxhetin total të menaxhimit të mbetjeve. Për këtë arsye propozojmë që në llogartjen e kostove të shërbimit qoftë për prokurim ose për kryerjen e shërbimit nga ana e Bashkisë, kostoja e amortizimit duhet të parashikohet.

E njëjta situatë është edhe për kontenierët 1.1 m^3 që përdor sot Bashkia. Edhe në këtë rast duhet të parashikohet një kosto amortizimi pasi ata gradualisht duhen zëvendësuar për shkak të dëmtimeve.

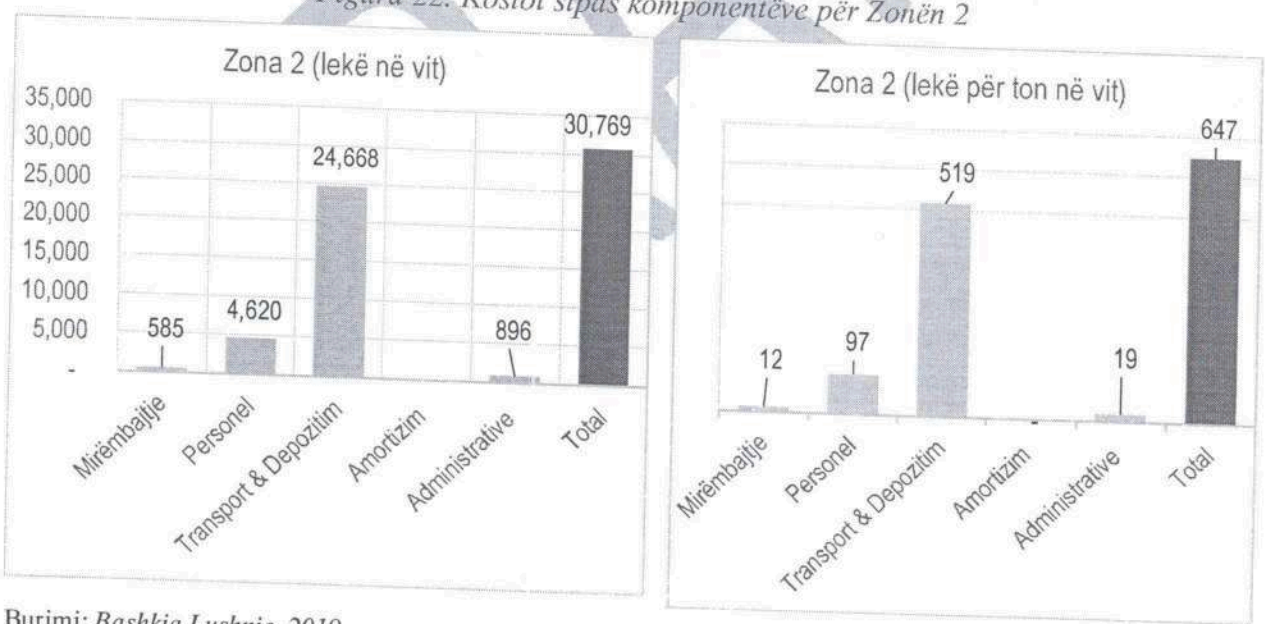
Krijimi i fondit të amortizimit është shumë i rëndësishëm për stabilitetin dhe vazhdimësinë e shërbimit për të mos u ndodhur në situata emergjente të mungesës së mjeteve dhe paisjeve për realizimin e shërbimit. Ndarja e peshës specifike të ksotove për çdo komponent të shërbimit në të dyja zonat paraqitet si më poshtë:

Figura 21. Kostot sipas komponentëve për Zonën 1

Burimi: *Bashkia Lushnje, 2019*

Figura 22. Kostot sipas komponentëve për Zonën 2

Burimi: *Bashkia Lushnje, 2019*

Nga analiza e grafikëve për çdo zonë vërejmë se komponenti i transportit i cili u analizua më sipër ka pëshën specifike, në rastin e zonave më vetë ka ndryshime. Konkretisht në Zonën 2 (rurale) pesha specifike e transportit është më e madhe se në Zonën 1 dhe kjo për shkak të gjatësisë së itinerarit. Ndërkohë ka ulje të ndjeshme të kostove të personelit për Zonën 2 por kjo vetëm për

shkak të sasisë së madhe të mbetjeve që ka kjo zonë pasi në vlerë nominale kosto në vit vlera është e njëjtë në të dyja zonat.

Si përfundim, argumentojmë se kostoja e shërbimit në rastin e Bashkisë Lushnje është në nivele optimale. Propozimet e dhëna kryesisht të aspektit menaxherial do të vlejnë më uljen e kostove. Ndërkohë me qëllim përmirësimin e cilësisë së shërbimit dhe fillimin e procesit të menaxhimit të integruar të mbetjeve nëpërmjet ndarjes në burim, përgatitjen për tarifën e depozitimit përfundimtar në landfillin/incineratorin rajonal është e nevojshme rishikimi i kostos dhe rrjedhimisht dhe tarifës së menaxhimit të mbetjeve.

Tarifat aktuale të menaxhimit të mbetjeve

Tarifës së Pastrimit i nënshtrohen të gjithë familjet, personat fizikë ose juridikë, vendas ose të huaj, që banojnë dhe ushtrojnë veprimtari ekonomike brenda territorit të Bashkisë Lushnje, në çdo njësi ku ushtrojnë aktivitetin.

Pagesa për tarifën e menaxhimit të mbetjeve është detyrim vjetor.

19. Tarifat e menaxhimit të mbetjeve për kategorinë biznes

Paketa Fiskale 2019 ka të parashikuara nivelet e tarifës së menaxhimit të mbetjeve për bizneset të ndara sipas:

- Madhësisë së biznesit, xhiros vjetore.
- Kategorisë së aktivitetit.
- Vendndodhjes, duke ndarë në:
  - Qytet,
  - Njësi Administrative kategoria I, Nj. A Kolonjë, Bubullimë, Krutje, Fiershegan, Golem, Dushk dhe Allkaj.
  - Njësi Administrative kategoria e II, Nj.A. Karbunar, Hysgjokaj, Ballagat.

Përveç niveleve të përcaktuara sipas kategorive më sipër paketa fiskale bën diferencime për kategori të veçanta siç janë:

- Per kompaninë Bankers Petrolium Sh.a. me tarifë 500,000 lek/vit.
- Për tregjet me xhiro vjetore nga 0 – 2,000,000 lek me tarifë pastrimi 8,000 lek/vit.
- Për bizneset me xhiro nga 0 – 2,000,000 lek me tarifë pastrimi 3,000 lek.
- Ulje të tarifës për kategorinë karburante të cilat nuk zhvillojnë aktivitet përgjatë autostradës. Konkretisht 28,000 lek/vit për bizneset me vendndodhje në NJ.A. të kategorisë I dhe 20,000 lek për bizneset me vendndodhje në Nj.A. kategoria e II.

Ndërkohë është përcaktuar edhe tarifa e depozitimit të mbetjeve inerte në nivelin 20 lek/m^3.

Për ndërtimet e reja është përcaktuar tarifë e veçantë pastrimi e cila paguhet në momentin e marrjes së lejës së ndërtimit:

DRAFT

Tabela 8. Tabela e tarifës për lejat e ndërtimi

Lloji i ndërtimit	Niveli i tarifës në lek
Leje ndërtimi për banesë me sip. deri 100 m^2.	**10,000**
Leje ndërtimi për banesë me sip. deri 250 m^2	**20,000**
Për çdo leje ndërtimi deri në 3 kate	**55,000**
Për çdo leje ndërtimi mbi 3 kate	**100,000**

Burimi: *Bashkia Lushnje, 2019*

Per sa ju përket tarifave të menaxhimit të mbetjeve për bizneset në paketën fiskale 2019 janë parashikuar si më poshtë:

Tabela 9. Niveli i tarifës së pastrimit për kategoritë e bizneseve.

Aktiviteti	**Niveli i Tarifës lek/vit**							
Kategoria dhe nënkategoria Biznes	**Biznesi i Vogël *2-5 milion lek***			**Biznesi i Vogël *>5 milion lek***			**Biznesi i Madh**	**VIP**
	QYTET	Kat. I Njësitë Kolonjë Bubullim Krutje Fiershegan Golem Dushk Allkaj	Kat. II Njësitë Karbunar Hysgjokaj Ballagat	**QYTET**	Kat. I Njësitë Kolonjë Bubullim Krutje Fiershegan Golem Dushk Allkaj	Kat. II Njësitë Karbun; Hysgjokaj Ballagat		
Shitje me pakicë/shumicë (TREGTI)							4,000	8,000
Bulmet, mish, peshk	10,000	7,500	5,000	15,000	10,000	6,500	-	
Fruta perime.ushqimore	8,000	7,000	5,000	10,000	8,000	6,000	-	
Artikuj	8,000	7,000	5,000	10,000	8,000	6,000	-	
Pub, diskoteka, lojëra fati	15,000	7,500	5,000	20,000	14,000	10,000	-	
Bar, Fast food, kafe, internet, etj.	8,000	7,000	5,000	10,000	8,000	6,000	-	
Bar restorant,hotel,motel,komplekse turistike,pensione	8,000	7,000	5,000	10,000	8,000	6,000	-	
Prodhim	-	-	-	-	-			
Subjekte që ushtrojnë aktivitet në fushën e prodhimit	15,000	10,000	7,000	20,000	14,000	10,000	7,000	14,000
Ndërtim								
Subjekte ndërtuese për selinë	-	-	-	-		-	10,000	20,000
Subjekte ndërtuese për çdo kantier	-	-	-	-		-	70,000	140,00
Shërbim	8,000	7,000	5,000	10,000	8,000	6,000	40,000	80,000
Profesione të lira	8,000	7,000	5,000	10,000	8,000	6,000		
Institucione Buxhetore	-	-	-	-	-	-	40,000	
Shërbimi i transportit								
Transport mallrash: *a. Furgona* *b. Kamiona*	 4,000 8,000	 4,000 8,000	 4,000 8,000	 6,000 10,000	 6,000 10,000	 6.000 10.000	 40,000 10,000	 8.000 40.000

Transport udhëtarësh	-	-	-	-	-	-	-	40,000
a. Taksi 4+1	4,000	4,000	4,000	5,000	5,000	5,000		
b. Taksi 8+1	8,000	8,000	8,000	10,000	1,000	1,000	-	-
c. Minibuza	10,000	10,000	10,000	12,000	12,000	12,000	-	-
d. Autobuza	13,000	13,000	13,000	15,000	15,000	15,000	-	-
OJF dhe Institucionet	-	-	-	-	-	-	**20,000**	-
Bankat/Institucionet Financiare	-	-	-	-	-	-	**50,000**	-
Tregjet (Zhymë, Fiershegan etj..)	**15,000**	**15,000**	**15,000**	**20,000**	**20,000**	**20,000**	-	-

Burimi: *Bashkia Lushnje, 2019*

Niveli i tarifave është detyrim vjetor dhe llogaritet për vitin kalendarik. Kur biznesi krijohet apo mbyllet gjatë 6 mujorit të dytë të vitit kalendarik pagesat do të jenë sa gjysma e tarifës vjetore.

Ngarkohet Drejtoria e Taksave dhe Tarifave për faturimin dhe arketimin e Tarifave.

20. Tarifa e Menaxhimit të Mbetjeve Familjare

Tarifat për familje të parashikuara në paketën fiskale 2019 janë tarifa mikse ku përfshihen edhe sherbimet e gjelbërimit dhe ndriçimit. Tarifat paguhen nga çdo familje e regjistruar në Regjistrin e Gjendjes Civile. Detyrimi i tarifës është vjetor dhe paguhet për vitin kalendarik.

Tarifa e shërbimit arkëtohet nga Ujësjellës-Kanalizime Lushnje ndërsa për rastet kur familja nuk ka kontratë me Ujesjellës-Kanalizime, do të arkëtohet pranë Rajoneve dhe Njësive Administrative së bashku me taksat e tarifat e tjera për çdo familje.

Në Vendimin e Këshillit të Bashkisë Lushnje Nr. 130, DATË 20/12/ 2018, "Për miratim të taksave dhe tarifave vendore për vitin 2019", përcaktohet në pikën B.4. emërtimi "Tarifa e Shërbimit Komunitar (Pastrim, Ndriçim dhe Gjelbërim)".

Aplikimi i kësaj tarife mikse, siç e përmendëm më sipër krijon probleme për efiçiencën e tarifimit dhe nuk le mundësi të një ndarje të drejtë të tarifës. Pavarësisht këtij diskutimi tarifat e përcaktuara për familjet janë si më poshtë:

Niveli i tarifës për Bashkinë Qendër: **2,400 lek/vit.**

Niveli për Nj. A; Kolonjë, Bubullimë, Krutje, Allkaj, Fier Shegan, Golem dhe Dushk;

1,000 lek/vit

Niveli për Nj. A.; Karbunar, Ballagat dhe Hysgjokaj;

500 lek/vit

Në paketën fiskale ka të përcaktuar dhe kategoritë e familjeve të cilët janë të përjashtuara nga pagesa e tarifave sipas legjislacionit (veteranët, personat me invaliditet, etj).

Në paketën fiskale janë shtuar gjatë vitit 2019 edhe masa administrative (gjoba) për rastet si më poshtë:

1- Keqpërdorimi, ndërrimi i destinacionit të kontenierëve, koshave, hedhja e parregullt e mbetjeve dhe atyre voluminoze, hedhja e mbetjeve të rrezikshme e të dëmshme.
2- Parkimi i mjeteve para ose pranë pikave të grumbullimit.
3- Mospastrimi i hapësirave publike dhe terreneve private, hedhja në territore dhe sipërfaqe publike e mbeturinave, mospastrimi i hapsirave përreth lokaleve ose pikave ambulante të shitjes.

21. Konkluzione

Në Drejtorinë e Taksave të Bashkisë Lushnje po punohet për vënien në funksionim të sistemit TAIS për menaxhimin e taksapaguesve dhe të bëhet e mundur faturimi nëpërmjet sistemit të automatizuar. Gjatë vitit 2018 janë faturuar rreth 37,000 familje dhe 36,4% e tyre kanë paguar tarifën e menaxhimit të mbeturinave të paktën një herë. Për sa ju përket bizneseve, gjatë vitit 2018 Bashkia ka faturuar rreth 3,137 ndërmarrje dhe vetëm rreth 79.7% ka paguar tarifën e menaxhimit të mbeturinave të paktën një herë gjatë vitit të kaluar. Shkalla e arkëtimit për institucionet publike është 100%.

Tabela 10. Taksapaguesit e tarifës së parstimit

	Numri	**Faturuar**	**Paguar**	**% e vjeljes**
Familje	37,453	37,000	13,469	36.4%
Biznese	3,241	3,137	3,137	79.7%
Biznese të vogla	2,465	-	-	-
Biznese të mëdha	776	-	-	-
Insitucione publike	27	27	27	100%

Burimi, (Drejtoria e Tatim Taksave)

Janë 37,453 familje dhe 3,241 biznese që ushtrojnë veprimtarinë e tyre në territorin nën administrim të bashkisë Lushnje. Duke i kategorizuar sipas madhësisë, ka rreth 2,465 biznese të vogla dhe rreth 776 biznese të mëdha.
Bashkia e Lushnjes zbaton tarifa të diferencuara për familjet sipas zonës së shërbimit ku banojnë sot dhe për aktivitetet, në varësi të kategorisë së biznesit dhe madhësisë së aktivitetit. Për familjet, zbatohet një tarifë e përbërë duke përfshirë në të njëjtën tarifë: menaxhimin e mbeturinave, ndriçimin publik dhe tarifat e gjelbërimit. Ndërsa, për ndërmarrjet këto tre tarifa janë të ndara bazuar në klasifikime të Paketës Fiskale.

Tarifa e pastrimit dhe e menaxhimit të mbetjeve të aplikuara për biznesin e vogël rezulton të jetë shumë më e lartë krahasuar me atë të familjes, duke evidentuar një zhvendosje të qartë të barrës fiskale për këtë kategori. Për bizneset e vogla që ndodhen në zonën e qytetit, niveli minimal i tarifës së aplikuar është rreth 3,000 lek në vit dhe niveli më i lartë është 15,000 lek në vit bazuar në tipologjinë e biznesit dhe vendndodhjen (qyteti i Lushnjes ose Njësitë Administrative). Ndërsa në rastin e bizneseve të mëdha, tarifa e menaxhimit të mbetjeve varion nga niveli minimal prej 10,000 lek vit në një nivel maksimal prej 140,000 lek në vit (aplikuar për bizneset që operojnë në prodhim dhe sektorin e ndërtimit). Gjithashtu, për ndërmarrjet e veçanta si Bankers Petroleum, tarifa e menaxhimit të mbetjeve është përcaktuar në masën 500,000 lek në vit.

Taksa e shërbimeve për familjet mblidhet përmes faturës së Ndërmarrjes së Ujësjellës-Kanalizimeve. Bazuar mbi informacionin e siguruar nga Drejtoria e Tatimeve dhe Taksave në Bashkinë Lushnje, dhe Drejtoria e Thesarit, të ardhurat nga tarifat e shërbimeve (pastrim, ndriçim gjelbërim) kanë qenë rreth 93,110,000 lek gjatë vitit të kaluar, ndërsa shpenzimet për ofrimin e shërbimit të menaxhimit të mbetjeve është rreth 56,789,000 lek gjatë vitit të kaluar.

Nga sa vihet re ka një tejkalim të tarifës së vjelë për shërbimin e menaxhimit të mbetjeve në raport me koston e këtij shërbimi që paguan Bashkia Lushnje në masën rreth 164%. Duhet konsideruar që ky nivel është në situatën kur Bashkia Lushnje nuk vjel 100% të tarifës çka bën që në fakt

raporti është edhe më i thellë. Edhe si rezulatat i llogaritjes së kostove sipas VKM-së Nr. 319, datë 31.5.2018, "Për Miratimin e Masave për Kostot e Menaxhimit të Integruar të Mbetjeve", (kapitulli para ardhës), rezulton një kosto e përafërt me koston që sot shpenzon Bashkia (konkretisht **46.453.683 lek** dhe duke marrë parasysh edhe koston e fshirjes së hapësirave publike kostoja arrin në nivelin e rreth 57.000.000 lek/vit).

Nga sa më sipër mendojmë se Bashkia Lushnje ka kapacitetete të mjaftueshme financiare për të bërë të mundur implementimin e një pjese të madhe të veprimeve konkrete të parashikuara në planin e veprimit, pjesë e këtij Plani Lokal për Menaxhimin e Mbetjeve.

Tarifimi progresiv sipas Ligjit

22. Përqasja që sjell modeli

Ky model përfaqëson një qasje më gjithëpërfshirëse në menaxhimin e tarifave. Ajo përfshin më shumë tregues të gjenerimit të mbetjeve dhe hap mundësitë e krijimit të stimujve financiarë për praktikat e mira. Megjithatë, duhet pasur parasysh se ky model ka nevojë për shumë të dhëna dhe përpunim të tyre.

Modeli është zhvilluar dhe konsoliduar në bazë të përvojës së modelit për menaxhimin e tarifave për furnizimin me ujë, duke përdorur faktorin e faturimit si kriter vendosje të tarifës (shih 4.3.3), e cila në vetvete llogaritet nga një përzierje e disa treguesve.

Tarifa përcaktohet për tri kategoritë e gjeneruesve/klientëve, duke mos përcaktuar asnjë kriter paraprak shpërndarje të barrës së kostos. Në këtë rast, shpërndarja ndërmjet kategorive është e rregulluar vetë në bazë të multikritereve të vendosura për secilin grup klientësh. Këto kritere, të përshkruara qartë më poshtë, janë: a) prania e oborrit; b) madhësia; c) largësia nga qendra e qytetit/njësisë administrative deri të gjeneruesi; d) masat për prodhuesit e mëdhenj apo të veçantë; e) masat reduktuese (nxitëse).

Në thelb, në këtë model, çdo gjenerues duhet të paguajë tarifën e referencës (faktori i faturimit = 1), e cila rritet në bazë të faktorëve të tjerë që shpjegohen më vonë në këtë kapitull.

Modeli ofron mundësinë për përjashtimin e familjeve nën skemën e ndihmës sociale. Siç shpjegohet dhe më sipër, përdorimi i këtij parametri zbritjeje është një vendim politik vendor, me ligj është Këshilli Lokal, i cili vendos për një përjashtim të plotë, gjysmëtarifor ose përfshirjen e këtij grupi në tarifa.

Modeli konsideron normën totale të mospagimit, por në përqindje të akumuluar, duke marrë parasysh shumën e parave të pambledhura nga viti i kaluar si një numër total/përqindje. Njësoj si më sipër, përqindja e mospagesës rrit tarifën për paguesit e rregullt. Vendimi për të rishpërndarë shpenzimet për paguesit e rregullt është një vendim politik. NJVV-ja mund të përdorë fonde të tjera për të mbuluar këtë hendek dhe për të shmangur shpenzimet shtesë, të padrejta për paguesit e rregullt.

Përdorimi i të gjithë treguesve dhe kritereve është shpjeguar më poshtë.

Modeli i respekton parimet kryesore tarifore në nivelin e mëposhtem:

DRAFT

Tabela 11. Parimet kryesore që respekton modeli tarifor

Parimet	+	-
Ndotësi paguan	Llogaritje më e detajuar e tarifave e bazuar në disa tregues, e cila avancon kuptimin për nivelin e ndikimit të çdo gjeneruesi. Modeli mundëson stimulimin për menaxhimin me mençuri të mbetjeve, duke futur faktorin reduktim tarifor.	
Transparenca	Modeli siguron transparencë të plotë për përdoruesit, duke prodhuar një faturë të detajuar. Disa parametra përdoren për të dalluar çdo klient nga tjetri. Sistemi tarifor mund të përdoret për qëllime informative në faturë.	
Efiçienca menaxheriale	Mundëson një informacion të plotë për çdo klient.	Kërkon shumë të dhëna paraprake dhe një përditesim të shpeshtë të disa prej tyre. Sistemit duhet të përdoret vetëm nga profesionistë të trajnuar.

Burimi: *Bashkia Lushnje; 2019*

23. Të dhenat e nevojshme

Për zhvillimin e këtij modeli, të dhënat e mëposhtme nga burimet përkatëse, janë të nevojshme:

Tabela 12. Të dhënat e nevojshme për aplikimin e sistemit të tarifimit progresiv.

Numri i familjeve	Regjistri i Gjendjes Civile; Klientët e Ndërmarrjes së Ujësjellës-kanalizimeve; Zyra e Ndihmës Ekonomike	Të listohen në sistem si klientë zyrtarë
Numri i pjesëtarëve për çdo familje	Regjistri i Gjendjes Civile; Klientët e Ndërmarrjes së Ujësjellës-kanalizimeve	Të përdoren për nënfaktorin "madhësi" ku për familjet është numri i pjesëtarëve të familjes.
Sipërfaqja e pronës për çdo familje	Zyra e Regjistrimit të Pasurive të Paluajtëshme	Të përdoren në faktorin "oborr". Sipërfaqja e oborrit është një faktor që përdoret për secilën pronë truall si faktor përllogaritje të tarifës.
Numri i bizneseve	Zyra e Taksave	Të listohen në sistem si klientë zyrtarë.
Sipërfaqja e pronës për çdo biznes	Zyra e Regjistrimit të Pasurive të Paluajtëshme	Të përdoren për nënfaktorin "madhësi" i cili për biznesin është m^2.
Kategoritë e biznesit dhe veprimtaria e tyre	Zyra e Taksave	Të përdoret për nënfaktorin "madhësi" i cili është i kombinuar me faktorin e sipërfaqes duke gjeneruar së bashku një faktor të vetëm të madhësisë për këtë kategori.

Numri i punonjësve/ përdoruesve të çdo institucioni	Zyra e Tatimeve	Të përdoren për nënfaktorin "madhësi" i cili për institucionet është numri i punonjësve/ përdoruesve të regjistruar.
Adresa për secilin klient (familje, institucion, biznes)	Zyra e Urbanistikës në NJVV; Zyra e Regjistrimit të Pasurive të Paluajtëshme	Të përdoren për nënfaktorin "distancë nga qendra" në km.

Burimi: *Bashkia Lushnje; 2019*

24. Prezantim i detajuar i modelit

Ky model është i bazuar në përdorimin e faktorit të faturimit dhe koefiçientëve për llogaritjen e tarifës për çdo klient. Si model tarifor është shumë inovativ dhe koefiçientët e paraqitur këtu janë propozuar në bazë të vlerësimit të përgjithshëm profesional, por jo në ligj, rregullore ose shembuj.

Modeli përdor dy fletë *Excel (sheets)* për zhvillimin e bazës së të dhënave:

- Menaxhimi i të dhënave *(sheet* 1) ka tri tabela kryesore, si në vijim: a) Përcaktimi i kategorive; b) Llogaritja e faktorit të madhësisë; dhe c) Atribuimi i faktorit të faturimit.
- Llogaritja e tarifave *(sheet* 2) ka dy tabela, si në vijim: a) Llogaritja e tarifës së referencës; dhe b) Llogaritja e tarifës për çdo klient.

DRAFT

REPUBLIKA E SHQIPËRISË BASHKIA LUSHNJE

Tabela 13. Përcaktimi i kategorive dhe parametrave që do të influencojnë tarifën për çdo klient (="malus")

Faktorët e përllogaritjes së tarifës												
Kategoria		**Oborr**		**Madhësia1**			**Distanca nga qëndra**			**Prodhues "i madh" apo i vogël**		**Masat reduktuese (incentiva) (përdoret në rastet e aprovuara, që kualifikohen për këtë masë)**	
		Jo	***Po***	***E vogël***	***E mesme***	***E madhe***	***0-5 km***	***5-10 km***	***>10 km***	***Jo***	***Po***	***Jo***	***Po***
				1—3 pers.	**4-6 pers.**	**>6 pers.**							
Familje		+ 0%	+ 100%	0%	+ 40%	+ 80%	0%	+ 20%	+ 40%	+ 0%	+ 100%	-0%	-20%
				1-15 punonj.	16-30 punonj.	> 30 punonj, për çdo punonj. shtesë.							
Institucion		+ 20%	+ 100%	20%	+ 60%	+ 2.7%	+ 20%	+ 40%	+ 60%	+ 20%	+ 100%	-0%	-20%
				Sip. e biznesit: 0-50 m^2	Sip. e biznesit: 50-100m^2	> 100 m^2, për çdo 50m^2 shtesë							
Biznese kat. 1	Prodh. i ulët	+ 20%	+ 100%	+ 20%	+ 40%	+ 20%	+ 20%	+ 40%	+ 60%	+ 20%	+ 100%	-0%	-20%
Biznese kat. 2	Prodh. i mesëm	+ 20%	+ 100%	+ 40%	+ 60%	+ 20%	+ 20%	+ 40%	+ 60%	+ 20%	+ 100%	-0%	-20%
Biznese kat. 3	Prodh. i lartë	+ 20%	+ 100%	+ 60%	+ 80%	+ 20%	+ 20%	+ 40%	+ 60%	+ 20%	+ 100%	-0%	-20%

Burimi: *Bashkia Lushnje; 2019*

Tabela 14. Përllogaritja e faktorit të madhësisë

Kategoria	Madhësia			Komente
	E vogël	*E mesme*	*E madhe*	Mbetet në varësi të Bashkisë nëse do të aplikohet faktori i tarifimit dhe nqs po, deri ne çfarë mase. Kjo fazë përcaktohet në fazën e dytë të planit të veprimit.
	1—3 pers.	*4-6 pers.*	*>6 pers.*	Mbetet në varësi të Bashkisë nëse do të aplikohet faktori i tarifimit dhe nqs po, deri ne çfarë mase. Kjo fazë përcaktohet në fazën e dytë të planit të veprimit.
Familje	0%	+ 40%	+ 80%	Mbetet në varësi të Bashkisë nëse do të aplikohet faktori i tarifimit dhe nqs po, deri ne çfarë mase. Kjo fazë përcaktohet në fazën e dytë të planit të veprimit.
	15	*30*	*> 30 punon. për çdo punonj. shtese*	Sipas studimeve të ADEME (Francë), sasia e mbetjeve të gjeneruara nga një punonjës përfaqëson 20% të mbetjeve të gjeneruara nga një person në familje. = > 5 punonjës = 1 një person në familje.
Institucion	+ 20%	+ 60%	+ 2.7%	Për "e vogël" në "të mesme" = +40% për 15 persona = +2.7% për person
	50	*100*	*> 100 m^2, për çdo 50 m^2 shtesë*	
Biznese kat. 1	+ 20%	+ 40%	+ 20%	Kategoria 1, përfshin kategoritë: shërbime, profesione të lira dhe ambulantë[2].
Biznese kat. 2	+ 40%	+ 60%	+ 20%	Kategoria 2, përfshin kategoritë: shitje me pakicë, shitje me shumicë dhe transport.
Biznese kat. 3	+ 60%	+ 80%	+ 20%	Kategoria 3, përfshin kategorinë: prodhim.

Burimi: *Bashkia Lushnje; 2019*

REPUBLIKA E SHQIPËRISË - BASHKIA LUSHNJE

25. Shpjegimi i faktorëve të përdorur në tabelat më sipër dhe mënyra e përdorimit të tyre

A. Faktori oborr

Futja e këtij faktori vjen nga vëzhgimi që është bërë në Njësitë e Vetëqeverisjes Vendore të mëdha (p.sh. Shkodrës), ku një pjesë e rëndësishme e mbetjeve është vegjetale dhe vijnë nga kopshtet individuale. Eliminimi i këtyre mbetjeve vegjetale, që shpesh janë shumë voluminoze, kushton shumë për Njësinë. Kjo kosto shtesë duhet të mbështetet nga pronarët e këtyre oborreve. Kjo është arsyeja pse modeli propozon dyfishim të faktorit reference (+100%) për gjeneruesit të cilët kanë një oborr. Përdorimi i këtij faktori ofron një qasje progresive për të krijuar një komunikim me komunitetin, e cila e kombinuar me "faktorin e nxitjes" (aplikimit të masave ligjore për zvogëlimin e tarifës), ofron një nxitje për kompostimin dhe zgjidhje të tjera.

Lidhur me këtë faktor, Njësia e Vetëqeverisjes Vendore duhet të konsiderojë si më poshtë:

- Cila është përqindja e mbetjeve vegjetale që vijnë nga kopshtet?
- Sa ndikon kjo në koston e shërbimit (grumbullimit, transportit dhe të trajtimit)?

Modeli i propozon shkallën e ndikimit si më poshtë të faktorit oborr për llogaritjen e tarifave, por proporcionet mund të përshtaten nga vetë Njësia:

Tabela 15. Tabela e faktorizimit për oborret

Kategoria	**Oborri**	
	Jo|Po	
Familje	0%	+100%
	--	Oborr=gjenerim i lartë mbetjesh
Institucion	+20%	+100%
	Masë mbështetëse	Oborr=gjenerim i lartë mbetjesh
Biznes	+20%	+100%
	Masë mbështetëse	Oborr=gjenerim i lartë mbetjesh

Burimi: *Bashkia Lushnje; 2019*

Një vlerë baze prej +20% aplikohet mbi tarifën për bizneset dhe institucionet, për të mbështetur uljen e barrës për popullatën.

B. Faktori madhësi

Ky faktor supozon se sasia e mbetjeve të gjenemara ndikohet nga "madhësia" e prodhuesit. Faktori i madhësisë përllogaritet në mënyrë të ndryshme për çdo kategori gjeneruesish.

Familjet

Gjenerimi i mbetjeve është në proporcion me numrin e njerëzve që jetojnë në familje ku janë propozuar 3 kategori.

Tabela 16. Modeli propozon ndikimin e faktorit madhësi në llogaritjen e tarifës

Kategoria	**Madhësia**		
Familje	E vogël	E mesme	E madhe
	1-3 pers	4-6 pers	>pers
	0%	+40%	+80%

Burimi: *Bashkia Lushnje; 2019*

DRAFT

Koefiçientët mund të përshtaten nga Njësia e Vetëqeverisjes Vendore, sipas kushteve dhe politikave vendore.

Institucionet[3]

Kategoritë janë përcaktuar në bazë të numrit të të punësuarve, në bazë të kritereve të përcaktuara për familjet (5 punonjës janë konsideruar si 1 person i një familjeje). Këto kategori mund të ndryshohen në perputhje me njohuritë lokale të institucioneve.

Ndërsa për faktorët e tjerë, një bazë minimale prej 20% është aplikuar në llogaritjen e tarifave për të gjitha institucionet. Për një numër të mesëm punonjësish, aplikohet një shtesë prej 40% dhe për më tej një vlerë prej 2,7% aplikohet për çdo punonjës shtesë kur institucioni është më shumë se 30 punonjës.

Tabela 17. Mënyra si bëhet përlloparitja e kriterit të madhësisë për familje në Excel

Kategoria	**Madhësia**		
Institucione	E vogël	E mesme	E madhe
	1—15 pers.	16-30	> 30 puno. për çdo punonj. shtesë
	+ 20%	+ 60%	+ 2.7%

Burimi: *Bashkia Lushnje; 2019*

Një tavan prej +900% është vendosur (rregullohet me anë të formulës), në mënyrë që të ndalohet rritja e mëtejshme e këtij faktori kur ai syon në një faktor të faturimit më të lartë se dhjetë herë faktorin referencë të faturimit. Kjo do të thotë se mbi 345 të punësuar, ky faktor nuk do të rritet më. Mundësia e kufizimit të këtij faktori është në varësi të Njësisë së Vetëqeverisjes Vendore për ta përdorur.

Bizneset

Për përcaktimin e faktorit të madhësisë, në bazë të përvojes me këtë kategori gjeneruesish, është bërë ndarja e tyre në 3 kategori, mbështetur në grupimet që bëhen nga ligji për taksat vendore.

- **Kategoria 1** Gjeneruesi në shkallë të vogël të mbetjeve, ku hyjnë: shërbimet, profesionet e lira dhe ambulantët.
- **Kategoria 2** Gjeneruesi në shkallë të mesme të mbetjeve, ku hyjnë: dyqane me pakicë, dyqanet me shumicë dhe transporti.
- **Kategoria 3** Gjeneruesit në shkallë të lartë të mbetjeve, ku hyjnë: prodhimi.

Këtu koefiçienti është i bazuar në sipërfaqen e ndërtesës (vetëm truall) të përdorur nga biznesi. Njësia bazë minimale është 50 m^2, e cila mund të ndryshohet në përputhje me njohuritë lokale.

Për faktorët e tjerë: një bazë prej 20% aplikohet në llogaritjen e tarifave për të gjitha bizneset; +40% për kategorinë e dytë dhe 60% për kategorinë e tretë. Pastaj, koefiçienti është në rritje 20% për çdo 50 m^2 shtesë.

REPUBLIKA E SHQIPËRISË BASHKIA LUSHNJE

Tabela 18. Mënyra si bëhet përllogaritja e kriterit të madhësisë për biznese në Excel

Kategoria		Madhësia		
		E vogël	E mesme	E madhe
Sip e biznesit		0-50 m^2	50-100m^2	>100m^2, për çdo 50m^2 shtesë
Biznese kat.1	prodh i ulët	+20%	+40%	+20%
Biznese kat.2	prodh i mesëm	+40%	+60%	+20%
Biznese kat.3	prodh i lartë	+60%	+80%	+20%

Burimi: *Bashkia Lushnje; 2019*

Një tavan prej +900% është përcaktuar, në mënyrë që të ndalohet rritja e mëtejshme e këtij faktori kur con në një faktor të faturimit më të lartë sa dhjetë herë faktori referencë i faturimit. Kjo do të thotë se mbi 2.250 m^2, ky faktor nuk do të rritet më. Mundësia e kufizimit të këtij faktori është në dorë të Njësise së Vetëqeverisjes Vendore për ta përdorur.

C. Faktori distancë[4]

Ndërtimet e shpërndara kudo janë një burim i shpenzimeve të larta për shërbimet publike, duke përfshire menaxhimin e mbetjeve. Ideja e këtij faktori në distancë është që të reflektojnë koston shtesë për komunitetin për mbledhjen dhe transportin në distancë "te largët'. Megjithatë, distanca nuk ka të bejë me gjenerimin e mbetjeve dhe prodhuesi nuk ka asnjë ndikim mbi të. Kjo eshte arsyeja pse koeficientet e propozuar nuk janë shumë të larteë (20% për çdo hap).

Lidhur me përdorimin e këtij faktori, Njësia e Vetëqeverisjes Vendore duhet të marrë në konsideratë si në vijim:

- Kategoritë dhe koeficienti duhet të përshtaten me cilësitë e veçanta të NJA-së (shpërndarjen, nivelin ekonomik, kapacitetet teknike, etj.).
- Cila është politika e NJA-së në lidhje me menaxhimin e territorit? A ka një vullnet për përqëndrimin e ndërtimeve? Nëse po, koeficienti mund të jetë më i lartë që të nxisë këtë politikë.
- Sa e ndikojnë gjeneruesit e mbetjeve në distancë të largët koston e shërbimit (grumbullimin, transportimin dhe trajtimin)?
- Të merret në konsideratë se disa klientë me të ardhura të ulëta mund të gjenden larg për shkak të disa arsyeve, duke përfshirë edhe ato ekonomike (fshatrat e largëta).
- Vëmendje e veçantë u duhet kushtuar klientëve që janë jashtë zonës së shërbimit ose të keqshërbyer (reduktim tarifor apo përjashtim).

D. Prodhues "i madh" ose "i veçantë":

Ky faktor është më i rëndësishëm për bizneset dhe institucionet sesa familjet. Ai është futur për të kompensuar situatën ku prodhuesi nuk ka kopësht, ka marrë me qira një ndërtesë të vogël me pak të punësuar në qendër të qytetit, por prodhon sasi të madhe të mbetjeve, për shkak të natyrës së veprimtarisë së tij. Në këtë rast, nëse do të bazohej vetëm në faktorët, kopësht madhësi dhe distancë, ky gjenerues do të paguante tarifë shumë të ulët. Ky faktor i jep mundësinë NJA-së që të rregullojë shkallën e tarifës, në mënyrë të tillë që t'i përgjigjet shkallës së ndikimit të këtij biznesi në menaxhimin e mbetjeve.

DRAFT

Si një vendim teknik dhe politik, NJA-të duhet të marrin në konsideratë si në vijim:

- Vendimi për të përcaktuar si një gjenerues i madh një biznes i takon NJA-së të bazohet në vlerësimin teknik të bërë nga administrata. Ky është, gjithashtu, një instrument për nxitjen e praktikave të mira.
- Krahasuar me bizneset e tjera apo institucionet të së njëjtës gamë gjenerimi (në lidhje me madhësinë), sa më shumë mbetje këta gjenerojnë? 2, 5, 10 herë më shumë? Kjo mund të jetë nje bazë për të zgjedhur koefiçientin e duhur.

E. Faktori për masat zbutëse (incentivat)

Ky faktor jep mundesinë për të ulur tarifën e gjeneruesit, i cili aplikon masa ligjore dhe të miratuara nga NJV-ja në reduktimin e sasisë së mbetjeve. NJVV-ja mund të propozojë një listë të masave që duhet të zbatohen për të përfituar nga ky faktor, si për shembull:

- Të ndajë letrën/ambalazhin dhe PET/plastikën dhe t'i nxjerrë këto rryma mbetjesh në rrugë vetëm në ditët e përcaktuara nga NJV-ja (në rast se njësia e aplikon këtë strategji).
- Të bëje kompostim mbetjesh.
- Të përdorë zgjidhje të veçanta dhe private.

Marrja e informacionit mund të jetë e komplikuar dhe të marrë shumë kohë. Ky faktor mund të konsiderohet i vështirë për t'u përdorur dhe për më tepër për t'u faktuar. Një mënyrë do të ishte që vetë klienti të faktojë punën që bën dhe arsyen pse e meriton të përfitojë nga kjo zbritje.

Lidhur me këtë faktor, NJV-ja duhet të konsiderojë si vijon:

- Cfarë lloj masash dëshiron të mbështesë NJV-ja?
- Cili është ndikimi i kësaj mase? Sa reflektohet ajo në kosto (uljen e saj)

DRAFT

REPUBLIKA E SHQIPËRISË - BASHKIA LUSHNJE

Atribuimi i nivelit të tarifës për çdo klient - përcaktimi i faktorit të faturimit *(shembull)*. Nën secilën kategori, listoni klientët (duke përdorur të dhënat e mbledhura nga burimet e përmendura më lart). Për secilin nga klientët, vlerat e parametrave duhet të përcaktohen një e nga një, në mënyrë që të llogaritet faktori i faturimit në fund të tabelës. Për familjet në ndihmë sociale, nëse zgjidhni "po", faktori i faturimit do të bëhet = 0.

Tabela 19. Përcaktimi i faktorëve të faturimit për secilin klient

Lista e klientëve	**Oborri**	**Faktori**	**Madhësia**	**Faktori**	**Distanca**	**Faktori**	**Prodhues i madh**	**Faktori**	**Masa reduktuese**	**Faktori**	**Përjashtimi për arsye sociale**	**Faktori totali faturimit**
	Po/Jo	[-]	[banor], [punonj.] or [m^2 prone]	[-]	[km]	[-]	Po/Jo	[-]	Po/Jo	[-]	Po/Jo	[-]
Familjet (kryefamiljari/ja)												
Z. xyz	yes	+ 100%	7	+ 80%	2	+ 0%	no	+ 0%	no	-0%	yes	**0.0**
Znj. stu	yes	+ 100%	5	+ 40%	3	+ 0%	no	+ 0%	yes	-20%	no	**2.2**
Institucionet												
Institucion I1	yes	+ 100%	31	+ 63%	1	+ 20%	no	+ 20%	yes	-20%	no	**2.8**
Institucion I2	no	+ 20%	345	+ 900%	4	+ 20%	no	+ 20%	no	-0%	no	**10.6**
Biznese kategoria 1												
Biznes B1.1	no	+ 20%	2250	+ 900%	5	+ 20%	no	+ 20%	yes	-20%	no	**10.4**
Biznes B1.2	no	+ 20%	60	+ 40%	12	+ 60%	yes	+ 100%	yes	-20%	no	**3.0**
Biznese kategoria 2												
Biznes B2.1	no	+ 20%	1000	+ 400%	5	+ 20%	no	+ 20%	yes	-20%	no	**5.4**
Biznes B2.2	no	+ 20%	30	+ 40%	12	+ 60%	yes	+ 100%	no	-0%	no	**3.2**
Biznese kategoria 3												
Biznes B3.1	no	+ 20%	350	+ 140%	5	+ 20%	no	+ 20%	no	-0%	no	**3.0**
Biznes B3.2	no	+ 20%	100	+ 80%	12	+ 60%	yes	+ 100%	no	-0%	no	**3.6**
Total												**46.4**

Burimi: *Bashkia Lushnje; 2019*

25. Përllogaritja e tarifës

Në fletën tjetër në *Excel* mund të ndërrohen përllogaritjet e faturës në vlerë monetare. Kjo tabelë i merr të dhënat e nevojshme nga fleta e sipërshpjeguar në *Excel.* Përdoruesi mund të analizojë formulat përkatëse për të parë se ku lidhet çdo qelizë e kësaj tabele.

Tabela 20. Përllogaritja e tarifës referencë (shembull)

Të dhënat bazë	**Vlera**	**Njësia**	**[Vlera] E shpjeguar**
Kostoja e buxhetit			
Buxheti total i menaxhimit të mbetjeve	80,000,000	lek/vit	Kostoja totale që shpengon njësia për menaxhimin e mbetjeve në vit.
Klientët			
Të dhënat më poshtë vijnë nga tabela e mësipërme (sheet 1)			
Numri i njësive të faturimit	46.4	njësi	Grumbullohen nga formula. Numri mblidhet nga shuma e të gjitha njësive të faturimit të prodhuara nga tabela e mësipërme të Sheet 1.
Shkalla totale e mospagimit	30	%	Përqindja totale e tarifës që nuk mblidhet. Kjo shifër i shpërndahet të gjithë paguesve të rregullt. NJVV-ja mund ta subvencionojë këtë shumë në vend që ta rishperndajë.
Përllogaritja e tarifës bazë/referencë			
Frekuenca e tarifimit	2	fatura/vit	
Tarifa referencë	1,400	lek/faturë	Kjo tarifë do të paguhet nga të gjithë klientët, të cilët kanë faktorin e faturimit të barabartë me 1.
Tarifa referencë, duke përfshirë dhe shkallën e mospagesës	1,800	lek/faturë	Kjo është tarifa bazë reale, e cila merr në konsideratë dhe shumën totale të mospagimit, për të arritur mbulimin total të kostos së shërbimit.

Burimi: *Bashkia Lushnje; 2019*

Të dhënat këtu janë të lidhura me tabelen 11 të *sheet 1.* Këtu nuk ka nevojë për të shtuar dhe një herë manualisht listat e klientëve, pasi ato janë të populluar me formulën përkatese, e cila i merr të dhënat nga tabela në *sheet* 1. Për të llogaritur tarifën, përdoruesi duhet të shtojë aq rreshta sa ka klientë në kategori, të cilët janë të listuar në Tabelen 11 të *sheet* 1.

Tabela 21. Përllogaritja e tarifës për çdo klient (shembull).

	Klientë	**Faktori i faturimit**	**Fatura**	
Familje				
Z. xyz		0.0	-	lek/faturë
Znj. stu		2.2	338	lek/faturë
	Institucione			
Institucion		2.8	435	lek/faturë
Institucion		10.6	1,631	lek/faturë
	Biznese nën kategorinë 1			

Biznes B1.1		10.4	1,6000	lek/faturë
Biznes B1.2		3.0	4,620	lek/faturë
Biznese nën kategorinë 1				
Biznes B2.1		5.4	8,310	lek/faturë
Biznes B2.2		3.2	4,920	lek/faturë
Biznese nën kategorinë 1				
Biznes B3.1		3.0	4,620	lek/faturë
Biznes B3.2		3.6	5,540	lek/faturë
Shuma totale e faturimit për 1 periudhë (x muaj)	**x = 6**	**46.4**	**7,1430**	**lek/periudhë**
Shuma totale e faturimit për një vit			**142,850.71**	**lek/vit**
Të ardhura (nëse shuma e mospagimit = shumë e përllogaritur):			**10,0000**	**lek/vit**

Burimi: *Bashkia Lushnje; 2019*

Kjo mënyrë e llogaritjes së tarifës ka edhe disa disavantazhe të cilat duhet të vlerësohen përpara aplikimit të saj:

- Të dhënat që duhet të mblidhen janë të shumta dhe duan një periudhë përgatitore dhe angazhim të burimeve njerëzore. Megjithatë mbledhja e këtyre të dhënave do i shërbejë Bashkisë edhe për shumë aspekte të tjera.
- Të dhënat e hedhura në sistem do të kërkojnë burime njerëzore për t'i riazhonuar në mënyrë periodike.
- Përpunimi i të dhënave dhe faturimi për çdo klient më pas kërkon një software të posaçëm pasi është e vështirë nxjerrja e detyrimit tatimor për çdo klient nga formati exel.

Pavarësisht vështirësive që ka, Bashkia mund të selektojë vetëm disa nga kriteret që kërkon të faktorizojë dhe të aplikojë vetëm ato kritere.

Ky sistem për nga efiçienca, transparenca dhe në respekt të parimit "ndotësi paguan" ngelet sistemi optimal.

Rregullore bashkiake për administrimin e mbetjeve

Qëllimi

1) Duke detajuar të drejtat dhe detyrat e gjithë palëve që marrin pjesë në procesin e administrimit të mbetjeve të ngurta urbane, rregullorja synon të lehtësojë zbatimin e kërkesave të legjislacionit të kësaj fushe dhe të mundësojë një kontroll efektiv të vazhdueshëm në zbatimin e tyre.

Objekti i rregullores

2) Kjo rregullore përcakton mënyrën e administrimit mjedisor të mbetjeve urbane në territorin e Bashkisë Lushnje duke saktësuar rregullat, teknikat e metodat e administrimit të tyre në çdo fazë të këtij administrimi, pa përfshirë trajtimin e mbetjeve, për mbrojtjen e mjedisit urban nga ndotja me mbetje dhe mbajtjen e një mjedisi të shëndetshëm për banorët e Bashkisë.

DRAFT

Përcaktimi i termave

Në kuptimin e kësaj rregulloreje:

3) "mbetje e ngurte": janë lëndët ose objektet që dalin nga veprimtaria njerzore ose ciklet natyrore të destinuara për braktisje.
4) "administrim": grumbullimi, transporti, rikuperimi dhe trajtimi i mbetjeve, duke përfshirë edhe kontrollin e këtyre operacioneve, për më tepër edhe kontrollin e fushave të shkarkimit dhe impianteve të trajtimit mbas mbylljes së aktivitetit.
5) "prodhuesi i mbetjeve": është personi fizik dhe juridik, veprimtaria e të cilit krijon, prodhon mbetje.
6) "grumbullimi i mbetjeve urbane" quhet procesi i pranimit, seleksionimit dhe rigrupimit të mbetjeve në vende të caktuara.
7) "grumbullim i diferencuar": grumbullimi i përshtatshëm për rigrupimin e mbetjeve urbane në fraksione merceologjike homogjene, duke përfshire fraksionin organik të lagësht, të destinuar për ripërdorim, për riciklim dhe rikuperim të lëndës së parë.
8) "dorëzimi" quhet nxjerrja dhe hedhja e mbetjeve urbane nga prodhuesit e tyre në vendet e mbledhjes së mbetjeve urbane,
9) "largimi publik i mbetjeve urbane" quhet procesi i dorëzimit, mbledhjes, transportimit dhe grumbullimit të mbetjeve urbane.
10) "administrator i mbetjeve": Shoqëria/ndërmarrja, e së cilës nëpërmjet kontratave të shërbimit, liçencave (leje), Bashkia i beson dhe/ose lejon administrimin e mbetjeve.
11) "mbetje të papranueshme", janë mbetjet e rrezikshme a të vëllimshme, të cilat administrohen me ligje të veçanta.
12) "mbetjet e rrezikshme" janë mbetjet toksike gërryese, ngacmuese, shpërthyese, të përlakshme, kancerogjene, infektive dhe radioaktive, që kanë vetinë të prishin gjendjen natyrore të ujit, tokës dhe ajrit, me pasoja në shëndetin e njeriut dhe në ekosistemet natyrore.
13) "vend-depozitimi" i mbetjeve është një sipërfaqe toke e caktuar nga organet e qeverisjes vendore për përpunimet dhe manipulimet që do të realizohen.
14) "groposje përfundimtare (asgjesim): përfshin proceset, pas të cilave nuk parashikohet përpunim tjetër i mbetjes dhe që mbyllen me groposjen e hedhurinës.
15) "përpunim i mbetjes": është ndryshimi i vetive ose i përbërjes së mbetjes duke e transformuar atë në produkt përfundimtar ose në lëndë të parë apo ndihmëse për prodhimin e produkteve përfundimtare.
16) "rikuperim": operacionet për të siguruar shfrytëzimin e mbetjeve për përfitimin e produkteve, lëndëve të para ose prodhimin e energjisë.
17) "riciklim i mbetjes": ripërtëritja ose rinovimi i vetive të mbetjes për t'u përdorur me pas si lëndë e parë ose si material ndihmës.
18) "stokimi i mbetjeve": quhet procesi i ruajtjes (depozitimit) të produktit pas përpunimit të mbetjes deri në destinacionin përfundimtar.
19) "zonë e kontratës" quhet zona brenda kufijve të vijës së verdhe, ku kontraktuesi do të sigurojë shërbimin e administrimit të mbeturinave ndaj konsumatorëve ekzistues, si dhe atyre që mund të shtohen gjate kohështrirjes së kontratës brenda së njejtës zonë. Kufijtë e zonës së kontratës përcaktohen nga bashkia.
20) "zonë e larjes" quhet shërbimi i larjes së rrugëve dhe në disa raste të trotuareve.

Procesi i administrimit të mbetjeve urbane

21) Procesi i administrimit të mbetjeve synon që:
   - Të rezultojnë sa më pak mbetje nga veprimtaritë prodhuese.
   - Në mbetjet e krijuara, të zënë vendin kryesor mbeturinat e degradueshme, të

DRAFT

riciklueshme e të përpunueshme.

- Të përdoren vetëm teknikat dhe metodat më të mira të mundshme të bazuara në kritere mjedisore për ndarjen, grumbullimin, transportimin, ruajtjen, përpunimin dhe asgjesimin e mbetjeve.
- Të realizohet një cikël sa më i shkurtër për administrimin e mbetjeve me qëllim që të zvogëlohet koha e ekspozimit të tyre në mjedis.
- Mbetjet t'i nënshtrohen sa më shumë riciklimit dhe përpunimit.
- Të grumbullohen dhe të trajtohen të ndara mbetjet në të gjitha fazat e administrimit të tyre dhe të mos përzihen me mbetjet e rrezikshme.
- Të mos pengohet përdorimi i mëtejshëm i mbetjeve nga trajtimi i tyre në një fazë të mëparshme;
- Të pakësohet sa më shumë lëvizja dhe transporti i mbetjeve dhe asgjesimi i tyre të kryhet në impiantin më të afërt.
- Të parandalohet ndotja nga mbetjet dhe t'i kufizohet ndikimi kur ajo ndodh.
- Të ruhen sidomos burimet natyrore nga ndikimet e mbetjeve.
- Të dëmshpërblehet dhe të rehabilitohet nga personat fizikë dhe juridikë ndotja dhe dëmtimi që shkaktohet prej tyre nga keqadministrimi i mbetjeve.
- Të kryhet groposje e sigurtë për hedhurinat që rezultojnë pas përpunimit të mbetjeve.
- Të mënjanohet çdo dëm a rrezik për shëndetin, mirëqënien dhe sigurinë e jetës së personit.
- Të garantohen kërkesat higjieniko-shëndetësore dhe të mënjanohet çdo rrezik për ndotjen e mjediseve urbane.
- Të ruhet fauna dhe flora, mjedisi e peisazhi nga degradimi.

22) Të gjitha llojet e mbetjeve, sipas përcaktimit të bërë në këtë rregullore, pas dorëzimit të tyre nga krijuesit janë pronë shtetërore.

Fazat e procesit të administrimit të mbetjeve urbane

23) Procesi i administrimit të mbetjeve përfshin krijimin, grumbullimin, ruajtjen dhe sistemimin e tyre nga krijuesi, dorëzimin sistematik në kazan, transportimin nga kazanet për në vend-depozitimin, ndarjen, riciklimin, përpunimin dhe asgjesimin përfundimtar në vend-depozitim.

Klasifikimi i mbetjeve

24) Në funksion të kësaj rregulloreje mbetjet ndahen në kategoritë e mëposhtme:
   a) Mbetje urbane;
   b) Mbetje industriale;
   c) Mbetje të vëllimshme;
   d) Mbetje bujqësore;
   e) Mbetje spitalore;
   f) Mbetje të ndërtimit;
   g) Mbetje në sistemin e kanalizimeve të ujërave të zeza etj.

25) Sipas origjinës së prodhimit mbetjet ndahen në: Mbetje Urbane dhe Mbetje Speciale dhe sipas karakteristikave të rrezikshmërisë në: Mbetje të rrezikshme dhe Mbetje jo të rrezikshme.

26) "Mbetje Urbane": quhen mbetjet e shtëpive, të ndërtesave administrative, sociale dhe publike. Në këtë emërtim përfshihen edhe mbetjet që vijnë si rezultat i veprimtarive tregtare dhe shërbimit, vendeve të pushimit dhe argëtimit, sasitë dhe përbërjet e të cilave nuk pengojnë administrimin e tyre bashkë me mbetjet urbane.

27) Mbetje speciale janë:
   a) "mbetje nga aktivitete industriale", ku përfshihen edhe mbetjet e vëllimshme nga këto

DRAFT

aktivitete;

b) "mbetjet nga aktivitetet bujqësore";
c) "mbetje spitalore";
d) Mbetjet e krijuara nga "aktivitete ndërtimi" ose prishjesh";
e) Mbetje jo urbane nga "aktivitete artizanale", "tregtare" apo "shërbimi".

28) "Mbetje Industriale": quhen mbetjet e ngurta të krijuara si rezultat i prodhimit apo proceseve industriale, dhe që nuk bën pjesë në mbetjet e rrezikshme. Mbetje të tilla mund të përfshijnë mbetjet që gjenerohen nga linjat prodhuese për: energjinë elektrike; hekurin dhe çelikun; plastikat dhe rezinat; letrën; produkte gome; produkte guri, qelqi dhe qeramike; prodhime tekstile; mjete transporti, por nuk janë të kufizuara nga to. Ky term, në këtë rregullore, nuk përfshin mbetjet e industrisë minerare dhe asaj të naftës dhe gazit.
29) "Mbetje të vëllimshme" quhen objektet e mëdha, të mirat me konsumim të qëndrueshëm si, elektroshtepiake, pajisje informatike, mobilje, pjesë autoveturash, penobetone, metale dhe mbeturina të tjera të vëllimshme, përmasat e tëe cilave pengojnë përdorimin e metodave të zakonshme të mbledhjes, transferimit ose hedhjes së tyre.
30) "Mbetje Bujqësore": quhen mbetjet e krijuara nga kultivimi i bimëve dhe mbarështimi /mbajtja e kafshëve.
31) "Mbetje Spitalore" quhen: "mbetjet patologjike" antropogjene, që dalin nga operacionet e autopsisë; "mbetjet mikrobiologjike", që përfshijnë kulturat e mbjella me agjentë të ndryshëm mikrobiologjikë. Këtu përfshihen edhe kulturat e laboratoreve mjekësore, patologjike, farmaceutike, kërkimore - shkencore, industriale dhe të bizneseve; "mbeturinat e mprehta" që përfshijnë gjilpërat, shiringat, thikat e operacioneve.
32) "Hedhurinë" (mbetje të fundme) nga aktivitetet e rekuperimit dhe trajtimit të mbetjeve, baltat e prodhuara nga procesi i pastrimit dhe trajtimeve të tjera për ujin dhe filtrimin e ujërave të turbullta dhe nga shembja e shtretërve të lumenjve.
33) "Mbetje të rrezikshme": nga përdorimi shtëpiak, janë:

Bojëra për lyerje, bojra shkrimi, ngjitës, tretës, produkte fotokimike, pesticide, mbajtës bosh të etiketuar "T", "C" dhe/ose "F" dhe bombula spray, bateri dhe pila, batëri makinash, ilaçe, shiringa, aksesore per informatikën, vajra minerale, vajra vegjetale, tuba fluorishent dhe çdo lloj mbetjeje me përmbajte merkuri.

Mbetjet objekt i rregullores

34) Objekt i kësaj rregulloreje janë Mbetjet Urbane.
35) Në funksion të kësaj rregulloreje, Mbetjet Urbane i ndajmë në dy kategori:
h) Mbetjet Urbane të Riciklueshme - të cilat përfshijnë mbeturina që mund të ripërdoren ose riciklohen (mund të përpunohen duke u vënë në përdorim si lëndë e parë). Në këtë katëgori përfshihën:
   a) Mbetjet metalike;
   b) Mbetjet e lulishteve, kopshteve;
   c) Mbetjet plastike;
   d) Letrat dhe kartonat;
   e) Shishet e qelqit (qelqurinat) etj.
   i) Mbetje Urbane të paricikluesshme - si p. sh., mbetje ushqimore dhe kuzhine me përbërje të fermentueshme etj, të cilat përmbledhin të gjitha mbetjet urbane, që nuk përfshihen në kategorinë e Mbetjeve Urbane të Riciklueshme.
36) Mbetjet që prodhohen nga ekonomitë familjare, por që nuk përfshihen në Mbetjet Urbane, si për shembull: mbetjet e rrezikshme, mbetjet ndërtimore dhe objektet e vëllimshme, transportohen nga vetë prodhuesit e tyre në fushat përkatëse të depozitimit,

DRAFT

që specifikohen nga Bashkia përkatësisht për secilën prej mbetjeve. Bashkia mund të ofrojë pika alternative për grumbullimin e tyre pranë zonave të banimit.

26. Pastrimi i rrugëve, shesheve dhe trotuareve

Të përgjithshme

37) Autoritetet e Bashkisë, me asistencën apo bashkëpunimin e strukturave përkatëse rajonale, si përfaqesuesit e inspektoriatit sanitar shtetëror të rrethit, përfaqesuesit e inspektoriatit të mbrojtjes së mjedisit dhe ata të ndermarrjes/sipërmarrjes së pastrimit, përcaktojnë dhe publikojnë grafikun e pastrimit të rrugëve, shesheve dhe trotuareve.
38) Pastrimi i rrugëve, shesheve dhe trotuareve bëhet përgjithësisht një herë në 24 orë, herët në mëngjes ose në orët e mbrëmjes, kur është ulur ndjeshëm aktiviteti urban. Gjatë ditës pastërtia sigurohet duke grumbulluar dhe larguar nga sheshet, rrugët e trotuaret, hedhurinat e ngurta të kalimtareve si dhe ndotjet e tjera.

Pastrimi i territoreve

39) Hapësirat dhe territoret private pastrohen nga vetë pronarët e tyre.
40) Hapësirat e zbuluara publike që nuk janë të përfshira në skemën e pastrimit të qytetit pastrohen nga institucionet, apo banoret që janë përdorues të kesaj hapësire.
41) Gjithë personat fizikë dhe juridikë që kryejnë veprimtari stacionare ose ambulatore dhe ata që kryejnë veprimtari transporti, detyrohen të mbajnë pastër territorin përreth lokalit apo vendit të punës në gjerësi 5 m.
42) Hapësirat e zbuluara publike që përfshihen në skemën e pastrimit pastrohen nga Bashkia.
43) Sheshet e tregtimit pastrohen çdo ditë pas përfundimit të aktiviteteve nga administratorët apo përdoruesit e tyre.

Pastrimi dhe larja e rrugëve

44) Pastrimi dhe larja e rrugëve realizohet nga Bashkia, ose nga një palë e tretë e ngarkuar prej saj apo e kontraktuar për të kryer këtë shërbim.
45) Pastrimit i nënshtrohen të gjitha rrugët e asfaltuara, rrugët me kalldrëm, sheshet si dhe trotuarët e Bashkisë dhe të qendrës së banuar.
46) Bashkia parashikon të administrojë të gjitha sipërfaqet e gjelbra publike, të kryejë mirëmbajtjen, ruajtjen dhe pastrimin e territorit nga mbetjet.
47) Përdorimi i uniformave për punëtorët dhe i trajtimit special në përputhje me normat higjieno-sanitare është rigorozisht i detyrueshëm.
48) Frekuenca e shërbimit të pastrimit përcaktohet nga Bashkia sipas nivelit të ndotjes që shkaktohet.
49) Mbeturinat që dalin nga pastrimi i rrugëve, trotuareve dhe shesheve hidhen në pikat më të afërta të grumbullimit të mbetjeve sipas llojit të mbetjeve që prodhohen.
50) Ndalohet kategorikisht hedhja e mbeturinave që dalin nga pastrimi i rrugëve, trotuareve dhe shesheve në pusetat e elektrikut, në pusetat e telefonisë, në pusetat e ujësjellësit, në pusetat e ujërave të zeza, në pusetat e hidrantëve, në zgarat e pusetave të ujrave atmosferike, në shtreterit e ujërave rrjedhëse, në basenet ujore natyrale apo artificiale.

Koshat rrugorë

51) Me qëllimin për të garantuar mbajtjen pastër të hapësirave publike mund të vendosen dhe të administrohen, nën kujdesin e Bashkisë, kosha rrugor për mbetje të dimensioneve të reduktuara të prodhuara nga kalimtaret.
52) Kalimtarët, mbeturinat e gasit, si amballazhe te ndryshme, i dorezojnë vetëm në koshat e vendosur në qytet ose që ndodhen para dyqaneve. Ndalohet hedhja e tyre në rrugë, në

DRAFT

trotuare apo në ambiente të tjera publike.

Pastrimi i pusetave dhe dorëzimi i mbeturinave të pastrimit

53) Zhbllokimi dhe pastrimi i pusetave të rrugëve, bëhet vetëm nga punonjësit e subjektit të ngarkuar me administrimin e tyre.
54) Përpara sezonit të shirave kryhet pastrimi i të gjitha pusetave të ujërave atmosferike, për të siguruar në vazhdimësi trasportimin e tyre. Mbas çdo pastrimi, hiqen menjëherë mbeturinat që dalin nga pastrimi dhe kryhet dezinfektimi përreth pusetës me lëndë dezinfektuese ose pluhur gëlqereje me 5% përmbajtje klori.
55) Mbeturinat e nxjerra nga pastrimi i pusetave largohen menjëherë nga subjekti përgjegjës dhe depozitohen në vendet e përcaktuara nga Bashkia.

Ndotja e hapësirave publike

56) Kush kryen operacione ose/dhe aktivitete, të cilat mund të sjellin ndotjen e hapësirave publike është i detyruar në mënyrë konstante të mbajë të pastër ato çka përmendëm më sipër, në çdo rast, dhe të mos lërë asnjë mbetje të çfarëdo lloji.
57) Ndalohet hedhja dhe derdhja në trotuar, rrugë e sheshe të qendrave të banuara e mbeturinave dhe ujërave që dalin nga pastrimi ose larja e lokaleve të shërbimit publik.

27. Veçimi, sistemimi dhe dorëzimi i mbetjeve urbane

Veçimi dhe sistemimi i mbetjeve

58) Në rastet kur Bashkia ofron shërbimin e mbledhjes së diferencuar të mbetjeve, familjet si dhe subjektet publike a private që gjatë veprimtarisë së tyre krijojnë mbetje, i veçojnë ato në grupe si:
    a. Mbetje ushqimore,
    b. Ambalazhe (plastike, qelq, letër, karton),
    c. Mbetje ndërtimore (llaç, tulla, beton, dhera),
    d. Objekte të vëllimshme (karrige, tavolina, kolltuqe, etj).
59) Secili grup trajtohet e ambalazhohet më vete, në kosha të veçantë.
60) Mbetjet e vëllimshme (si automjete, makineri, pajisje) çohen nga pronarët në vendin e posatshëm për depozitimin dhe përpunimin e tyre. Braktisja e tyre jashtë vendeve të përcaktuara, përbën shkelje dhe ndëshkohet si e tillë.
61) Të gjitha subjektet që në përputhje me natyrën e veprimtarisë së tyre krijojnë lloje të ndryshme mbetjesh, janë të detyruara të kenë më shumë se një kosh për grumbullimin e ndarë të tyre.
62) Koshat janë me ngjyra të ndryshme ose me mbishkrime të dukshme që orientojnë hedhjen e veçuar të mbetjeve. Koshat vendosen në vende të dukshme dhe lehtësisht të përdorshme.
63) Spitalet, ambulancat, qendrat shëndetësore, laboratorët, farmacitë, klinikat stomatologjike, shtetërore a private, detyrohen të përdorin sistemin e disa koshave për mbeturinat, njëri prej të cilëve është për mbeturinat e rrezikshme spitalore që i nënshtrohen një trajtimi të veçantë.
64) Çerdhet, kopshtet dhe shkollat, publike e private, mund të përdorin sistemin e disa koshave për të edukuar nxënësit me normat e rregullat bashkëkohore të trajtimit të ndarë të mbetjeve.

Dorëzimi i mbetjeve urbane

65) Sistemimi dhe dorëzimi i mbeturinave nga familjarët dhe nga të gjitha subjektet e tjera, bëhet vetëm në vendet publike të mbledhjes së mbeturinave që ka caktuar Bashkia ose

DRAFT

me kontenierë individuale që përcaktohen sipas llojit të prodhuesit, sasisë së mbetjeve dhe infrastrukturës. Dorëzimi i tyre jashtë rregullave të përcaktuara nga Bashkia, është shkelje dhe ndëshkohet si e tillë.

66) Tregtarët dhe persona të tjerë që ushtrojnë shërbime ambulante, duhet të jenë të pajisur me kosh të posatshëm për grumbullimin e mbeturinave, që krijohen gjatë tregtimit e shërbimit që u ofrojnë qytetarëve.

Përdorimi i kontenierëve publikë

67) Mbështetur në Ligjin Nr. 8094 dt.21.03.1996, kanë të drejtë të përdorin kontenierët publike:

a) Familjet, brenda vijës së verdhë të Bashkisë.
b) Bizneset, të llojit tregtar, artizanal apo shërbimesh, që prodhojnë mbetje urbane, ku prodhimi ditor i çdo subjekti nuk kalon sasinë prej % e vëllimit të një kontenieri publik, përcaktuar ne Nenin 12 te ligjit Nr.8094 dt.21.03.1996.

68) Të gjithë bizneset apo institucionet private apo shtetërore që prodhojnë mbetje mbi kufizimin e mësipërm, duhet të kenë detyrimisht kontenierë individual brenda territorit të tyre.

Kufizimet për dorëzimin e mbetjeve urbane

69) Dorëzimi i mbetjeve është një detyrim i prodhuesit dhe duhet të kryhet sipas mënyrave, ditëve dhe orareve të përcakuara nga Bashkia si dhe mbështetur në kategorizimin e mbetjeve dhe prodhuesve të përcaktuar në këtë rregullore.
70) Dorëzimi i mbetjeve industriale, ndërtimore, mbetjeve të zanatit, mbetjeve të vajrave lubrifikant, si dhe mbetjeve të tjera që nuk konsiderohen si mbetje urbane nga ligji nr.8094, date 21.03.1996 "Për largimin publik të mbetjeve" dhe nga kjo rregullore, do të bëhet në pikat e veçanta të caktuara nga Bashkia për këtë qëllim.
71) Dorëzimi i tyre në vendet e mbledhjes së mbetjeve të caktuara në qytet për mbetjet urbane, është e ndaluar dhe ndërshkohet.
72) Mbetjet ndërtimore dorëzohen në vendet e caktuara nga Bashkia për këtë qëllim. Gjatë procesit të ndërtimit, riparimit apo prishjes, qytetarët, investitorët dhe subjektet ndërtues, marrin masa për largimin e vazhdueshëm të mbetjeve ndërtimore.
73) Hedhja e mbetjeve ndërtimore në rrugë, në trotuare, në çdo mjedis publik, si dhe në pikat që ka caktuar Bashkia për mbeturinat urbane, është e ndaluar dhe përbën shkelje që ndërshkohet si e tillë.
74) Mbetjet që dalin nga krasitja e pemëve, e hardhive, nga punimet në oborre, në lulishte e parqe, para se të dërgohen në vendet e mbledhjes së këtyre mbeturinave, priten në pjesë të vogla e palosen për të mos bllokuar kazanet dhe vështirësuar transportin.

28. Grumbullimi, largimi e transportimi i mbetjeve

Grumbullimi i mbetjeve

75) Vendet e grumbullimit të mbetjeve (VMM)-të janë sipërfaqe të vogla që shërbejnë për dorëzimin e mbetjeve nga prodhuesit e tyre. VMM-të duhet të jenë të betonuara ose të asfaltuara.
76) VMM-të ku vendosen kontenierët, kazanët apo stacionet e betonuara për grumbullimin e mbetjeve, caktohen nga Bashkia.
77) Këshilli Bashkiak, miraton dhe publikon skemën konkrete të vendndodhjes së VMM-ve dhe strukturën e përmasat e secilës. Ndryshimi i vendndodhjes së VMM-ve, pa miratim të Bashkisë, përbën shkelje dhe ndëshkohet si e tillë.

DRAFT

78) Ofrimi dhe pranimi i shërbimit është i detyrueshëm në të gjithë territorin Bashkiak, duke mos përjashtuar askënd, vetëm në rastet kur Kryetari i Bashkisë autorizon forma të përkohshme eksperimentale të grumbullimit të diferencuar të mbetjeve.
79) Shërbimi i grumbullimit të mbetjeve në mënyrë jo të diferencuar ofrohet nga Bashkia në një ose disa mënyra specifike, si:
   a. grumbullimi nëpermjet kontenierëve publik;
   b. grumbullimi nëpërmjet qeseve; *derë më derë;*
   c. grumbullimi nëpërmjet dorëzimit në platforma (sheshe) Bashkiake;
   d. grumbullimi nëpërmjet kontenierеve për hapësira private dhe të përmasave të ndryshme.
80) Prodhuesi i mbetjeve mund të depozitojë mbetjet në mënyrë individuale direkt në fushën e grumbullimit, në përputhje me këtë rregullore.
81) Shërbimi duhet të garantojë grumbullimin e të gjitha mbetjeve që për çfarëdolloj motivi gjenden jashtë kontenierëve, në pikat ku shërbimi kryhet "derë më derë", si edhe grumbullimin e mbetjeve që gjenden të shpërndara në hapësirat publike.

Grumbullimi me kontenierë

82) Grumbullimi nëpërmjet kontenierëve kryhet në hapesirat publike Bashkiake të banimit, bizneseve ose në oborre të shoqërive private a publike dhe në pergjithësi në të gjitha vendet ku është parashikuar një prodhim i konsiderueshëm mbetjesh.
83) Zbrazja e kontenierëve kryhet sipas një grafiku të caktuar në bazë të një kalendari operativ e që i komunikohen paraprakisht përdoruesit nën kujdesin e operatorit.
84) Menjëherë mbas largimit të mbeturinave territori përreth sheshit të kontenierëve pastrohet në një sipërfaqe 20-25 m². Kontenierët dezinfektohet me gelqere të kloruar (deri 5% klor aktiv) ose lëndë dezinfektuese pas zbrazjes së mbeturinave.
85) Për asnjë rast nuk do të lejohen kazanë të tejmbushur me mbeturina, të patransportuara dhe mbeturina të lëna në zonën përreth kontenierеve ose në vendet e përcaktuara. Në të gjitha rastet kur evidentohen bllokime apo pengesa nga faktorë të jashtëm, operatori duhet të njoftojë menjëherë dhe të marre masa për pastrimin e tyre.
86) Përdoruesi është i detyruar të përdorë kontenierin e disponueshëm, më të afërt dhe të mbyllë kapakun nëse kontenieri ka një të tillë; në rastet kur kontenieri është i tejmbushur nga qeset, mbetjet duhet të dorëzohen në kontenierin tjetër disponibël dhe nuk duhet të lihen asnjëherë në tokë.
87) Kontenierët lahen dhe dezinfektohen sipas një grafiku të miratuar nga Bashkia me lëndë dezinfektuese, dezinsektante dhe deratizuese:
   - Për kontenierët publike minimalisht një herë në javë.
   - Për kontenierët që qëndrojnë në ambjente të brendshme, publike apo private minimalisht një herë në muaj.
88) Lëndët dezinfektantë, dezinsektantë dhe deratizuese që përdoren për kontenierët dhe vendin përrreth tyre, miratohen nga Ministria e Shëndetësisë apo institucione të varura prej saj, duke iu nënshtruar procedurave të përcaktuara nga Ministria e Shëndetësisë dhe ajo e Mjedisit, në zbatim të Vendimit të Këshillit të Ministrave Nr.415 dt.01.08.1993.

Grumbullimi me qese

89) Bashkia, në pamundësi të kryerjes së shërbimit me kontenierë publike mund të ofrojë shërbim alternativ të grumbullimit me qese të mbetjeve në zona të caktuara urbane.
90) Përdoruesi familjar ka detyrimin të nxjerrë jashtë banesës së tij, pranë derës ose në një vend të përcaktuar në hapësirën publike, qeset në mënyrë të dukshme, të mbyllura (lidhura), në mënyrë të rregullt, për të mos krijuar pengesa apo rreziqe për kalimtarët në orare të përcaktuara paraprakisht.

DRAFT

91) Mund të aplikohen pika grumbullimi të lëvizshme që janë mjete vetëshkarkuese të hapura të tonazhit të vogël gjithmonë me orare dhe frekuencë të përcaktuar.
92) Frekuenca dhe ora e grumbullimit përcaktohet nga operatori me miratimin e Bashkisë, kurse lajmërimi i orarit bëhet nga operatori i shërbimit.
93) Qeset duhet të jenë të të njejtit lloj dhe i shpërndahen përdoruesit nga operatori ne proporcion me konsumin. Qeset duhet të jenë në peshë jo më të madhe se 20 kg dhe nuk duhet të kenë objekte që presin, me majë, gjithsesi materiale të rrezikshme për personin përgjegjës për shërbimin manual të grumbullimit.

Grumbullimi me kontenierë të palëvizshëm

94) Mbetjet e vëllimshme dhe të ndërtimit, të prodhuara nga ekonomitë familjare, mund të dorëzohen dhe grumbullohen, me mënyrat e përcaktuara nga Bashkia, si më poshtë vijojnë:
   a. Nëpërmjet dorëzimit në kontenierët e palëvizshëm, me dimensione të mëdha;
   b. Nëpërmjet grumbullimit pranë ish përdoruesit, me anë të telefonimit të administratorit;
   c. Nëpërmjet dorëzimit pranë Qendrave të Multigrumbullimit.
95) Në ditën e parashikuar për grumbullim, materiali duhet të nxirret jashtë nga ish përdoruesi, në pikën më të afërt të grumbullimit, në mënyrë që të evitojë çdo pengesë ndaj lëvizjes së mjeteve dhe/ose këmbësorëve.

Shërbimi i pastrimit në tregje

96) Administratorët e tregjeve, persona të veçantë apo grup personash tregtarë që zënë vendet e shitjes në tregjet private apo publike, të organizuar në hapësirat publike ose private, duhet të administrojnë vetë-pastrimin e territorit të tregut menjëherë pas mbylljes së aktivitetit ditor. Për sa i përket administrimit të mbetjeve që dalin këto tregje duhet të operohet si më poshtë:
   a) Administratori i tregut privat apo përfaqësuesi i tregtarëve është përgjegjës për mbledhjen dhe largimin e mbetjeve për në fushën e depozitimit, duke lidhur detyrimisht kontrata të veçanta me komunën ose operatorë privatë, që të garantojnë zbatimin e kushteve higjieno- sanitare të kësaj rregulloreje.
   b) Në rastet e tregjeve publike që administrohen nga Bashkia, ky shërbim përfshihet në shërbimet e tjera të pastrimit që administron Bashkia.
   c) Detyrimisht çdo treg duhet të ketë të miratuar nga Bashkia "VMM" të përkohshëm ose të përhershëm, brenda territorit të tregut, për të mundësuar vendosjen e kontenierëve.
97) Të gjithë shitësit e tregut të prodhimeve bujqësore e blegtorale, mbetjeve që krijojnë gjatë tregëtimit të produkteve vetjake, i grumbullojnë dhe i hedhin në pikat e përcaktuara nga Bashkia. Largimi nga tregu pa bërë këtë sistemim të mbeturinave është shkelje, që ndëshkohet me moslejimin për të tregtuar përsëri në treg.

Grumbullimi i mbetjeve të imëta bimore

98) Grumbullimi i mbetjeve të imëta bimore kryhet nëpërmjet dorëzimit pranë vendeve të përcaktuara nga Bashkia, në kontenierët publikë të mbeturinave urbane ose me shërbim grumbullimi "derë me derë".

Vendosja dhe karakteristikat e kontenierëve

99) Kontenierët parashikohen në numer të tillë, që të sigurojnë grumbullimin në kohë dhe në sasi, midis flukseve të çdo cikli dorëzimi.
100) Caktimi i VMM-ve, duhet bërë duke respektuar kriterët e higjienës, aty ku është e mundur në një distancë prej 10 metrash, largësi (vijë) ajrore nga dyert dhe dritaret, në harmoni me infrastrukturën urbane, për më tepër me qëllim lehtësimin e operacionit të zbrazjes

DRAFT

dhe tërheqjes.

101) Për të gjitha ndërtimet e reja, projektet e rikonstruksioneve apo zonave të reja urbane përcaktimi dhe miratimi i vendeve të grumbullimit të mbetjeve është i detyrueshëm dhe bëhet në përputhje me Nenin 29 te Ligjit 8094 dt. 21.03.1996.

102) Kontenierët mund të vendosen brenda hapësirave private, brenda dyqaneve, tregjeve dhe pikave të shitjes me pakicë ose shumicë, apo brenda institucioneve publike, shkollave dhe qendrave sportive etj. me pëlqimin/ose jo të pronarit ose administratorit, si dhe miratimin e Bashkisë, në rastet e mëposhtme:

a) Në zonat ku struktura urbanistike e bën të pamundur vendosjen e kontenierëve në hapësira publike.

b) Në raste të veçanta nevojash të shërbimit të grumbullimit, që lidhen me:

- Dëshirën e konsumatorit për të pasur pikë të pavarur;
- Sasinë dhe llojin e mbetjeve që prodhon, ku përfshihen edhe mbetjet jo urbane;
- Llojin e aktivitetit etj.

Në këto raste mund të ketë shtesë për tarifën e shërbimit që përfiton.

c) Në rastet kur konsumatori nuk ofron pëlqimin për të pasur kontenierë të pavarur, ai detyrohet të depozitojë mbetjet në pikën më të afërt të grumbullimit kur është në përputhje me kriterin e vendosur tek "Përdorimi i kontenierëve publik", ose në të kundërt, duhet të bëjë vetë depozitimin e mbetjeve në fushën e depozitimit të tyre në përputhje me normat e përcaktuara në këtë rregullore.

103) Grumbullimi i mbeturinave që krijohen nga biznesi (i vogël, i mesëm, i madh), por që nuk përfshihen në kategorinë "mbetjeve të bizneseve" (si p.sh., tallash, xham etj.), bëhet me kontenierë privatë të vendosur brenda sipërfaqës ku kryhet aktiviteti. Kontenierët privatë duhet të kenë të njëjtat parametra, si edhe ata publikë.

104) Kontenierët duhet të kenë sipërfaqe të lëmuara, material me qëndrueshmëri të lartë dhe të papërshkueshëm nga uji, material metalik (trashësi të llamarinës=1.5-2 mm) apo plastik, të pajisura me kapak dhe me rrota (ose këmbë fikse), të kapaciteteve të ndryshme.

105) Kontenierët mbahen gjithmonë në kushte optimale pune nga subjekti që është angazhuar me shërbimin e mbledhjes dhe transportit të mbetjeve.

106) Kontenierët mund të jenë të llojeve, si më poshtë:

a) Kontenierë të brendshëm, me kapacitet vëllimetrik prej 120/240/360 litër, kontenierë publikë urban, me kapacitet vëllimetrik prej 1,100, 2,400, 3,200 litër, për qëndrim jashtë.

b) Kontenierë për mbetje të vëllimshme, të palëvizshëm, pa rrota, me kapacitet vëllimetrik mbi 5,500 litra, për qëndrime fikse dhe procesi i zbrazjes kryhet në mënyrë mekanike.

c) Kontenierë me kompaktim, të palëvizshëm, pa rrota, me kapacitet vëllimetrik të madh, me vetëkompaktim (të pajisura me sistem hidraulik apo mekanik të pavarur).

Ruajtja higjieno-sanitare për punonjësit e shërbimit

107) Për ruajtjen higjieno-sanitare të punonjësve të shërbimit të administrimit të mbetjeve zbatohen normat në dispozicion për sigurinë dhe higjienën e punës. Punonjësit duhet të jenë të pajisur me veshje të përshtatshme dhe me mekanizma apo pajisje për mbrojtje personale, dhe duhet t'i nënshtrohen trajtimeve për kontrolle sanitare të parashikuara në ligj.

Transporti i mbeturinave

108) Transporti i mbeturinave për në vendet e depozitimit bëhet nga Bashkia ose nga një palë

DRAFT

e ngarkuar prej saj.

109) Transporti organizohet e funksionon në orët e mbrëmjes apo gjatë ditës.

110) Transportimi i mbeturinave nga pikat e grumbullimit për në vendet e depozitimit e të përpunimit të tyre, bëhet me mjete teknologjike të posaçme dhe të mbuluara, ngarkesa e të cilave nuk rrezikon derdhjen apo rishpërndarjen e mbeturinave.

111) Kamionët që transportojnë lëndë dhe materiale ndërtimi ose që çojne mbeturinat ndërtimore në vendet e depozitimit të tyre, marrin masa që gjatë lëvizjes të mos ketë derdhje apo rrjedhje të materialeve që transportojnë.

112) Kamionët, autoveturat etj. kur hyjnë në rrugët e Bashkisë nga kantierët e ndërtimit dhe nga rrugë dytësore të paasfaltuara, janë të detyruar të pastrojnë gomat nga balta, llaçet, betonet e çdo papastërti tjetër që ndot sipërfaqet urbane.

29. Tarifat

Vjelja e tarifës

113) Tarifa e pastrimit vilet nga autoritetet e Bashkisë për mbulimin e shpenzimeve të mbledhjes, largimit e trajtimit të mbetjeve dhe pastrimin e qytetit.

114) Autoritetet e Bashkisë duhet të përcaktojnë vetë ose mund të ngarkojnë një palë të trete, me përllogaritjen e tarifave, hartimin dhe dërgimin e njoftimeve për këto tarifa, marrjen dhe transferimin e tyre, lëshimin e vërtetimeve për autoritetet e Bashkisë, përpunimin e të dhënave të kërkuara dhe vënien në dijeni të autoriteteve.

Objekti i tarifës

115) Tarifat vilen për pastrimin e Bashkisë, për vënie në gjendje pune dhe përdorimin e impianteve për largimin, transportin, depozitimin dhe përpunimin e mbetjeve.

Taksapaguesit

116) Niveli i tarifës përcaktohet me një vendim të veçantë të Këshillit Bashkiak.

117) Vendosja e tarifës së pastrimit, pagesa dhe vjelja e saj kryhen sipas vendimit të Këshillit Bashkiak për tarifën e pastrimit.

118) Bashkia mund të aplikojë tarifa të ndryshme sipas llojeve të ndryshme të prodhuesve, duke u bazuar në shërbimin që përfitojnë, sasisë dhe llojit të mbetjeve që gjenerojnë. Mund te aplikohen gjithashtu pagesa shtese mbi tarifat per biznese te vegante ku lloji dhe sasia e mbetjeve, që prodhojnë nuk mund të përballohet nga shërbimi publik i mbledhjes së mbetjeve.

119) Për këto biznese mund të aplikohen zbritje të tarifës nëse marrin vetë përsipër largimin e mbetjeve. Në këtë rast mund të aplikohet vetëm tarifa për depozitimin e mbetjeve në fushat e trajtimit të tyre.

120) Për çdo ndryshim të masës së taksave shpallet një vendim ndryshimi. Afati i tarifës së re përcaktohet në vendimin e ndryshimit. Mospagesat trashëgohen.

30. Ndalimet, kontrolli dhe sanksionet

Ndalime dhe Detyrime

121) Shkeljet ndaj Rregullores ndëshkohen sipas normave e ligjeve në fuqi dhe siç është përcaktuar në Rregullore.

122) Përveç ndalimeve të shprehura qartë në nenet e Rregullores:

a) Është e ndaluar hedhja, derdhja dhe depozitimi në hapësirat publike, në të gjithë territorin Bashkiak, në tregjet publike të hapura apo të mbuluara, çdo lloj mbetje, papastërti, hedhurinë e ngurtë, gjysmë te ngurta, e lengët dhe në përgjithësi materiale

DRAFT

mbetjesh dhe hedhurinash të çdo lloji, natyre dhe dimensioni, edhe pse e mbyllur me qese. Ky ndalim është në fuqi për sipërfaqet ujore, lumenjtë, kanalet, burimet e ujit, gropat, brigjet, anët e rrugëve etj.;

b) Është i ndaluar dorëzimi i mbeturinave në vendet e zbuluara të hapsirave private, në trojet e sheshet, prona të rikthyera, të rrethuara ose jo, në të cilat nuk ka filluar ndonjë veprimtari ndërtimore apo e çdo natyre tjetër. Pronarët e tyre janë të detyruar të kujdesen për mbajtjen pastër të tyre dhe të mos lejojnë kthimin e tyre në vende të depozitimit të mbeturinave.

c) Cilido që shkel ndalimet e përmendura më sipër është i detyruar të kryejë largimin e mbetjeve.

Ky veprim duhet të kryhet nga pronari apo personi me të drejta të deleguara mbi hapësiren e ndotur. Kryetari i Bashkisë cakton nëpërmjet një urdhërese, operacionet e nevojshme dhe afatet brenda të cilave duhet të veprohet, si dhe periudhën kohore për shlyerjen e dëmit monetar;

a) Është e ndaluar për qytetarët dhe për këdo person të pautorizuar, të kryej çdo lloj selektimi manual të mbetjeve të dorëzuara brenda kontenierëve, gërmimi apo marrje të mbetjeve të dorëzuara në kontenierë, ose pranë impianteve të rekuperimit dhe përpunimit final;

b) Në rastet e shërbimit të grumbullimit "derë më derë" është i ndaluar ekspozimi i qeseve dhe/ose kontenierëve shtëpiake që kanë mbetje, përgjatë rrugës së grumbullimit, në ditë të ndryshme dhe jashtë orareve të përcaktuara nga Bashkia;

c) Është e ndaluar hedhja në kontenierë apo në pajisjet e përdorura për shërbimin e grumbullimit të mbetjeve, të mbetjeve të lëngta, me qese të zgjidhura apo të palidhura mirë, të substancave të ngrohta apo ndezëse, për më tepër mbetje të forta që mund të dëmtojnë kontenierin ose përbëjnë rrezik;

d) Është e ndaluar hedhja e mbetjeve të ndryshme, nga ato për të cilat janë vendosur kontenierët ose është caktuar shërbimi i grumbullimit;

e) Është i ndaluar dorëzimi i mbetjeve vëllimore që nuk janë reduktuar më parë, si për nga dimensioni, përbërja dhe karakteristika të tjera, që mund t'i shkaktojnë dëmtime kontenierit ose mjeteve të grumbullimit, për më tepër, mund të shkaktojnë rreziqe për qytetarët apo personat përgjegjës për shërbimin;

f) Është e detyrueshme për të gjithe llojet e prodhuesve dhe mbajtësve të mbetjeve urbane, objekt i grumbullimit të ndarë me qëllim rekuperimin e materialeve dhe energjisë, të dorezojnë këto materiale në përputhje me menyrat e caktuara në shërbimet respektive;

g) Është i ndaluar spostimi i kontenierëve apo pikave të grumbullimit, pajisjeve të përdoruara për shërbimin e grumbullimit, dëmtimi apo përmbysja;

h) Jane të ndaluara sjelljet që shkaktojnë pengesa apo vonesa në kryerjen e shërbimit, duke përfshirë edhe parkimin e mjeteve pranë kontenierëve apo në hapësirat e manovrimit të mjeteve për shërbimin e grumbullimit të mbetjeve apo shërbimit të fshirjes;

i) Është e ndaluar hedhja e mbetjeve të vogla në hapesira publike apo për përdorim publik (lekura frutash, letra apo copa letrash, cigare, kuti, shishe dhe të ngjashme);

j) Është i ndaluar dorëzimi, tek shërbimi i grumbullimit, i kafshëve të ngordhura;

k) Është i ndaluar dorëzimi tek shërbimi i grumbullimit të mbetjeve speciale, për të cilat nuk është lidhur nje marreveshje e përshtatshme;

l) Djegia e mbeturinave në kazan, rreth tyre dhe në çdo ambient tjetër, është kategorikisht e ndaluar dhe ndëshkohet si shkelje e rëndë sepse gazrat e tymrat e djegies rrezikojnë shëndetin e njeriut;

m) Ndalohet kullotja e kafshëve barngrënëse në mbeturinat e kazaneve e në pikat e grumbullimit të tyre, si dhe marrja prej mbeturinave e ushqimeve për kafshët si

DRAFT

mbeturina buke etj.;

n) Nuk pranohet e drejta për të kërkuar përjashtimin nga shërbimi i zakonshëm pa miratimin e Bashkisë.

Kontrolli

123) Përveç kompetencave të organizmave përgjegjës me ligj për kontroll, Bashkia aktivizon mbikëqyrjen për të respektuar Rregulloren, duke aplikuar sanksione administrative të parashikuara nga normativat në fuqi.

124) Autoritetet e caktuara për kontroll janë të autorizuara të kryejne të gjitha inspektimet, qe mendojne të nevojshme për të vërtetuar respektimin e normave të caktuara nëe rregullore.

125) Bashkia ka të drejten të kërkojë nga prodhuesit e mbetjeve speciale të paraqesin dokumentacionin vërtetues të përpunimit që kryhet.

126) Në rastet e vërtetimit për mos respektim të rregullores, Bashkia nëpërmjet një urdhërese të motivuar nga arsye sanitare, higjienike dhe mjedisore, vendos kryerjen e punimeve të nevojshme, barrë kjo në ngarkim të subjektit përgjegjës për ndotje. Gjithashtu urdhëron adaptimin e masave oportune për të parandaluar përsëritjen e mosrespektimit të rregullores, si dhe marrjen e masave penalizuese sipas normativave në fuqi.

127) Përveç mbikëqyrjes së mësipërme strukurat e Bashkisë kryejnë dhe monitorimin e shërbimit, përformancës dhe objektivave të Planit Lokal të Menaxhimit të Mbetjeve si më poshtë

a) Monitorimi i shërbimit, kryhet çdo ditë nga mbikëqyrësi/supervizori i shërbimit sipas fromularit 1.1 bashkangjitur rregullores.

b) Monitorimi i përformancës, kryhet çdo fund muaji nga Përgjegjësi i shërbimit të Pastrimit në Bashki sipas formularit 1.2 bashkangjitur rregullores.

c) Monitorimi i objektivave të Planit të Menaxhimit të Mbetjeve sipas formularit 1.3 bashkangjitur rregullores nga Drejtori i Punëve Publike në bashkëpunim me Përgjegjësin e shërbimit të Pastrimit.

Çdo fillim viti Drejtoria e Punëve Publike, raporton tek Kryetari i Bashkisë dhe Këshilli i Bashkisë mbi përformancën e shërbimit dhe monitorimin e objektivave.
Mbi bazën e këtij raportimi, në rastet kur është e nevojshme ata propozojnë në Këshillin e Bashkisë dhe ndryshime mbi Planin Lokal të Menaxhimit të Mbetjeve ose mbi këtë rregullore.

128) Ne rastet e lënies së mbetjeve në hapesirat publike ose për përdorim publik, ku nuk është identifikuar subjekti përgjegjës për ndotje, Bashkia kryen me shpenzimet vetjake grumbullimin e mbetjeve dhe përpunimin e mëtejshëm.

Sanksionet

129) Ndaj personave fizikë dhe juridikë që nuk respektojnë kërkesat e kësaj rregulloreje, zbatohen sanksionet e ligjit Nr.8094, datë 21.3.1996, 'Për largimin publik të mbeturinave'.

130) Mosrespektimi i kësaj rregulloreje dënohet sipas VKB-së Nr.78 Datë 20.12.2018, Kapitulli III, Penalitetet, tabela 7.

31. Marrëdhëniet me publikun

Detyrimi për informim

131) Bashkia bën publike skemën e pastrimit, oraret e pastrimit dhe oraret e preferueshme

DRAFT

për dorëzimin dhe largimin publik të mbetjeve.

132) Në procesin e vendimmarrjes për caktimin e vend-depozitimeve për njësi kompostimi dhe për shfrytëzimin e tyre, ftohen të marrin pjesë OJF-të mjedisore dhe publiku i interesuar.

133) Kushdo ka të drejtë të kërkojë të informohet për ecurinë e procesit të largimit publik të mbetjeve sipas rregullave dhe procedurave të parashikuara për këtë çështje.

134) Personat fizikë e juridikë që janë angazhuar në largimin publik të mbetjeve, që kanë dhe përdorin vend-depozitime apo njësi të kompostimit, publikojnë të dhënat që u rezultojnë nga monitorimi i vazhdueshëm i veprimtarive të tyre, jo më rrallë se një herë në tre muaj.

Procedurat e ankimimit dhe ekzekutimi

A. *Marrja e Ankesës dhe Shqyrtimi*

135) Çdo konsumator ka të drejtën e ankimimit me gojë ose me shkrim mbi procesin e largimit publik të mbetjeve.

136) Fillimisht të gjitha ankesat e klienteve depozitohen tek zyra e informacionit në Bashki dhe adresohen për tek drejtuesi i seksionit të shërbimeve publike.

137) Pala që kryen shërbimin merr çdo ditë nga seksioni i shërbimeve listën e ankesave, e cila përmban llojin dhe burimin e ankesës.

138) Ajo detyrohet të ndreqë shkakun e ankesës brenda 24 orësh. Në rast mosndreqjeje ajo detyrohet të japë shpjegime pranë drejtuesit të seksionit të shërbimeve brenda këtij afati, lidhur me arsyet e mosndreqjes së shkakut të ankesës.

B. *Zgjidhja e Ankesës*

139) Bashkia ka të drejtën të dërgojë një supervizor për të kontrolluar zgjidhjen e ankesës. Në qoftë se supervizori vëren mangësi, ai duhet të njoftojë palën që kryen shërbimin për keto mangësi.

Pala duhet të njoftojë njësinë administrative kur këto mangësi janë plotësuar. Pala duhet të rikontrollojë punën për të parë nëse gjithçka është plotësuar në mënyrë të kënaqshme.

Manifestimet publike, panairet, spektaklet lëvizëse dhe veprimtari të stinës

140) Veprimtaritë e stinës, Entet Publike ose Fetare, Fondacionet apo Shoqatat, Cirqet, Partitë Politike, apo çfarëdolloj grupi qytetarësh që ka për qëllim organizimin e iniciativave si, festa, panaire, festime popullore, vrapime, spektakleve lëvizëse ose manifestime edhe të llojit kulturor apo sportiv etj., në rrugë, sheshe dhe hapësira publike apo për përdorim publik, janë të detyruar të sigurojnë direkt, ose nëpërmjet marrëveshjeve të veçanta me njësinë administrative, mbajtjen pastër të hapësirave, që i janë dhënë atyre për përdorim, si gjatë ashtu edhe në fund të iniciativës, duke dorëzuar në kontenierët e përshtatshëm të vendosur nga administratori, si mbetjet e prodhuara direkt nga aktiviteti i tyre, ashtu edhe ato të prodhuara nga frekuentimi i manifestimit prej qytetarëve.

141) Detyrimet suplementare të dala nga kryerja e shërbimit publik do t'i ngarkohen organizuesve të manifestimeve.

Fushatat sensibilizuese dhe informuese

142) Bashkia kujdeset për fushatat e nevojshme të edukimit, sensibilizimit dhe stimulimit për bashkëpunimin me komunitetin.

143) Në mënyrë periodike kryhet një reklamim në masë të gjërë, nëpërmjet materialeve gjithëpërfshirëse, i rezultateve cilësore dhe sasiore të arritura gjatë viteve paraardhës, në veçanti për grumbullimin në mënyrë të diferencuar të mbetjeve, me qëllim pjesëmarrjen

DRAFT

aktive të komunitetit.

144) Në mënyrë periodike shpërndahet falas një broshurë me orientime, udhëzues për dorëzimin e duhur të materialeve të ndryshme, për përdorimin e kontenierëve dhe vendndodhjen e tyre; ndër të tjera do të jepen edhe orientime mbi fraksionet që grumbullohen, mënyrat e dorëzimit, destinacionet e tyre, mbi arsyet, nevojat dhe pretendimet e bashkëpunimit të qytetareve.

145) Duhet të promovohen, nga drejtoritë përkatëse në Bashki, sipas rastit në bashkëpunim me personat juridikë të përfshirë, fushata edukimi dhe informimi drejtuar qytetarëve me synim specifikimin:
   a) Llojet e mbetjeve për të cilat është aktivizuar shërbimi i diferencuar;
   b) Qëllimin dhe mënyrat e kryerjes së shërbimeve;
   c) Destinacionet e fraksioneve që rekuperohen;
   d) Detyrimet dhe detyrat për dorëzimin në mënyrën e duhur të mbetjeve.

146) Në mënyrë të veçantë promovimi mund të realizohet:
   a) Nëpërmjet tabelave pranë pikave të grumbullimit;
   b) Nëpërmjet komunikimeve në shtyp;
   c) Nëpërmjet fletëpalosjeve të shpërndara tek pëdoruesit e interesuar;
   d) Nëpërmjet formave të tjera të shpërndarjes së materialeve informuese;

147) Personi juridik, si administrator i shërbimit të grumbullimit është i detyruar të komunikojë çdo lloj ndryshimi në lidhje me mënyrat e kryerjes së shërbimit tek përdoruesit e interesuar me një paralajmërim verbal, minimumi 7 ditë.

Bashkëpunimi me organizma joqeveritare

148) Në aktivitetin e administrimit të mbetjeve urbane Bashkia mund të shfrytëzojë bashkëpunimin e shoqatave të vullnetarizmit, OJQ-ve, pjesëmarrjes së publikut etj.

149) Organizatat joqeveritare kryejnë kontribute të nevojshme, me qëllim ndihmën në grumbullimin në mënyrën e duhur të mbetjeve, që frymëzohen nga qëllime mjedisore, pa qëllime përfitimi duke përdorur aktivitete vullnetarizmi.

150) Organizatat joqeveritare që operojnë pa përfitime mund të përfshihen edhe në grumbullimin e fraksioneve specifike të rekuperueshme të mbetjeve urbane, pas nënshkrimit të marrëveshjeve me Bashkinë, me paraqitjen e kërkesave të nevojshme që tregojnë mënyrat e kryerjes së grumbullimit, llojet e materialeve që grumbullohen dhe destinacioni i tyre, për më tepër, edhe mjetet që do të përdoren për kryerjen e shërbimit për garantimin e higjienës dhe sigurisë së punës që do të kryhet.

151) Organizatat joqeveritare autorizohen nga Bashkia, e cila përcakton vendin dhe mënyrat e ndërhyrjes etj.

Zbatimi i rregullores

152) Zbatimit të kësaj rregulloreje i nënshtrohen:
   a) Organet shtetërore dhe organizatat vendore.
   b) Gjithë individët, banorë të qytetit e të zonës, kalimtarë të rastësishëm, turistë e pushues, shtetas të huaj rezident në komunë, punonjës në organe e organizma publike e private.
   c) Gjithë subjektet që ushtrojnë veprimtari ekonomike, tregtare, shoqërore, arsimore, kulturore, artistike, shëndetësore, turistike.
   d) Personat juridikë e fizikë, publikë dhe privatë, vendas apo të huaj, të angazhuar me kontratë dhe të liçensuar për grumbullimin, depozitimin, transportimin, riciklimin, përpunimin dhe asgjësimin e mbetjeve.

DRAFT

Hyrja në fuqi

153) Kjo rregullore hyn në fuqi një muaj pas shpalljes dhe publikimit lokal të saj.

PËR KËSHILLIN E BASHKISË _____

KRYETARI

(FERDINANT GJERMENI)

DRAFT

Tabela 22. Model për monitorimin dhe raportimin e shërbimit të pastrimit nga përfaqësuesit e rajoneve në qytet/fshat

Formulari 1.2.

Një model për monitorimin dhe raportimin e Shërbimeve të Pastrimit nga Përfaqësuesit e Rajoneve në qytet/fshat

Raport ditor	Rajoni	Emri I Përfaqësuesit të Rajoni				Dita/Muaji	13 mars	2020	I është dhënë supërvizortit më:			
									(para datës 5 të muajit)			
			Grumbullimi I mbeturinave			Mirëmbajtja e rrugëve	Fshirja e rrugëve	Larja e rrugëve				
Rruga	ID e pikës	Për tú larë në kohën e verës	Numri I kazanëve	Shpeshtësia 1/ditë ose 2 kerë në 2 ditë	Mungesë cilësie, nëse ka kazanë jo të pastruar, kazanë të dëmtuar: ID kazanë të palarë, kazanë që mungojnë: ID	Mungesë mirëmbajtjeje. Pikë grumbullimi jo e pastruar cdo ditë. Rrugë jo e mirëmbajtur cdo ditë, data	Mungesë sasie ose cilësie: rrugë jo të fshira përditë ose të fshira keq: data	Mungesë sasie: rrugë jo të lara 2* javë data.	Data e vëzhgimit	Data e	Data e	Probleme të tjera, probleme me sasitë, nevoja për zhvendosje kazanësh etj.
Emërtimi I rrugës												
B	B1	y	3	1/ditë		13 mars: pika e grumbullimit jo e pastër	Rruga jo e pastër, mbeturina në rrugë		13 Mars	13 Mars		Nuk ka kazanë mjaftueshëm të gjithëe janë plot, një duhet të shtohet
C	C2	y	2	1/ditë	Kazani = 207 mungon				13 Mars	13 Mars		

Burimi: *Bashkia Lushnje; 2019*

DRAFT

Tabela 23. Formular tip për monitorimin e përformancës

Formulari 1.2			
Monitorimi i performancës			**Niveli në %**
Cilësia e shërbimit	C1	Zona e shërbyer me grumbullimin e mbetjeve	
	C1.1	Mbulimi me shërbim në zonën urbane dhe periferike	
	C1.2	Mbulimi me shërbim në zonën rurale (largëta)	
	C2	Pastërtia në qytet	
	C3	Perceptimi i publikut: kënaqshmëria	
Qëndrueshmëria mjedisore	M1	Niveli i mbledhjes së diferencuar të mbetjeve	
	M2	Mbrojtja e burimeve natyrore: niveli i trajtimit të mbetjeve në landfill teknologjik ose në vënd depozitim të kontrolluar dhe të aprovuar	
Qëndrueshmëria financiare dhe institucionale	E1	Mbulimi i kostove: Mbulimi i kostove nga tarifa	
	E2	Sa kontribuojnë banorët për financimin e shërbimit: niveli i mbledhjes së tarifës	
	E3	Transparenca në sistemin e faturimit	

Burimi: *Bashkia Lushnje; 2019*

REPUBLIKA E SHQIPËRISË - BASHKIA LUSHNJE

Tabela 24. Formular për monitorimin dhe vlerësimin e PLMM-Matriaca e Vlerësimit të Objektivave

Formulari 1.3

Një model për monitorimin dhe vlerësimin e PLMM - Matrica e Vlerësimit të objektivave

Matrica e përmbledhur e vlerësimit të objektivave			Performanca					Reduktimi dhe rikuperimi i mbetjeve			Financiare					Impakti			Institucionale				Përfshirjen e aktorëve		Opinionet			Elementët cilësore				
			Performanca e shërbimit			Eficienca e shërbimeve		Ndarja e mbetjeve (sistemi)	Riciklimi & Ripërdorimi	% e trajtuar me përfitim	Stabiliteti Financiar			Mbulimi i kostos			Shëndeti në Punë	Rreziku në shëndetin publik	Impakti në mjedis	Rregulloret	Informacioni	Zbatimi i rregullave/Kontrolli	Lejet	Komiteti, OJF	Projektet	Qytetarët	Biznesi	Punëtorët	(++) Efekt/Ndrysnim I madh pozitiv/rëndësishëm	(+)Efekt/ndryshim pozitiv/dobishëm/I dëshiruar I dobët/anësor	(-)Efekt/ndryshim I dobët/anësor negativ	(--)Efekt/ndryshim shumë negativ.	( )Qëllimi bosh: nuk ka ndryshim/efekt apo nuk ka lidhje me objektivin
Nr.	Objektivat	Treguesit sasiorë	% Norma e mbulimit me shërbim. Nr. I PGM-ve	Sasia (kg) mbetje speciale (nga familjet) mbledhur ne mënyrë të diferencuar	Sipërfaqe e pastruar për baror në ditë	Orë pune (punonjësve) për ton mbetje dhe m2/orë pune (mjet) për ton mbetje dhe m2 rrugë	Kosto njësi Lekë (euro) për ton/m2	% e materialeve të ricikluesheme dhe % e materialeve te paricikluesheme	% e materialeve të ricikluara/r përdorura	% e mbetjeve të trajtuara për përfitim energjie	Buxheti kundrejt nevojave (%)	Buxheti (lek) për banor ose sasi (ton) mbetje trajtuara.	Investime Kapitale për person/vit	% e mbulimit të kostos operative/mirëmbajtje	% e mbledhjes së tarifave familjare	Të ardhura të faturuara/të ardhura të mbledhura	Siguria, masat mbrojtëse në punë	Djegia e mbetjeve, ndotja e ujit te pijshëm, infeksione	Ndotja e ujrave, tokës nga mbetjet	Nr. I rregulloreve të miratuara	Nr. I ankesave/nr. I përgjigjeve	Orë inspektimi për mbetjet/Nr. I gjobave për mbetjet	Nr. I lejeve të dhëna për mbetjet	Nr. I qytetarëve, OJF-ve, bizneseve të përfshira në aktivitete	Nr. I Projekteve/aktiviteteve /produkteve/buxheti	Niveli I kënaqshmërisë (pyetësor).	Niveli I kënaqshmërisë (pyetësor)	Niveli I Kënaqësisë (pyetësor).					

Burimi: *Bashkia Lushnje; 2019*

REPUBLIKA E SHQIPËRISË BASHKIA LUSHNJE

Programet dhe projektet e zhvillimit, plani i veprimit dhe fazimi

Tabela 25. Programet dhe projektet e zhvillimit dhe plani i veprimit

NR.	Bashkia Lushnje	Faza I	Faza II	Faza III
I	**Programi për përmirësimin dhe efiçientimin e shërbimit të pastrimit dhe menaxhimit të mbetjeve në Bashkinë Lushnje**			
1	Projekti për zgjerimin dhe përmirësimin e shërbimit të pastrimit të mbetjeve të ngurta me anë të rritjes së numrit të kontenierëve dhe koordinimit të itinerareve në fshatrat Allprenaj, Hajdaraj, Kadiraj dhe Çukas i Vjetër.			
2	Projekti për rinovimin e infrastruktures aktuale të grumbullimit të mbetjeve për përmirësimin e cilësisë së këtij shërbimi (investim në kontenierë dhe makina teknologjike).			
	Projekti për hartimin dhe implementimin e skemës së menaxhimit të mbejteve spitalore dhe mbejteve të rrezikshme.			
3	Projekti për hartimin dhe vënien në punë të platformës së monitorimit të menaxhimit të mbetejve të ngurta në Bashkinë Divjakë.			
4	Projekti për hartimin dhe impletmenimin e skemava individuale për menaxhimin e mbetjeve të bizneseve të medha.			
II	**Programi për përmirësimin dhe zhvillimin e infrastrukturave për kryerjen e shërbimit të pastrimit të mbetjeve të ngurta me cilësi më të lartë me efekte minimale në mjedis në Bashkinë Lushnje**			
5	Projekti për hartimin e studimit të fizibilitetit për pikën e përbashkët të transferimit të mbetjeve në fshatin Gradishtë si dhe të ndërtimit të dy pikave të kompostimit të mbetjeve organike.			
6	Zbatimi i ndërtimit të projektit të pikës së transferimit të mbetjeve në fshatin Gradishtë të Divjakës.			
7	Projekti për rehabilitimin mjedisor të vend-depozitimit aktual të mbetjevë në Bashkinë Lushnje dhe ndërtimin e pikës së magazinimit dhe të riciklimit të mbetjeve.			
8	Projekti për ndërtimin e pikave të kompostimit sipas rezultateve të studimit të fizibilitetit në Bashkinë Lushnje.			
9	Projekti për rehabilitimi mjedisor të pikave stacionare të hapura të grumbullimit të mbetjeve.			
III	**Forcimi i menaxhimit financiar në kuadër të mënaxhimit efektiv të shërbimit të pastrimit të mbetejve të ngurta në Bashkinë Lushnje**			
10	Projekti për hartimin e planit të veprimit për vënien në punë të sistetmit të tarifimit progresiv.			
11	Projekti për hartimin dhe implementimin e nje programi elektronik për sistemin e tarifimit progresiv.			
12	Projekti për implementimin e tarifës progresive për ofrimin e shërbimit të menaxhimit dhe pastrimit të mbetjeve të ngurta urbane në Bashkinë Lushnje.			
13	Projekti për hartimin e planit financiar të veprimit për aplikimin e tarifës së depozitimit përfundimtar.			
IV	**Programi për sensibilizimin e komunitetet për menaxhimin efektiv të mbetjeve dhe për mbajtjen pastër të qytetit.**			
14	Nxitja e komunitetit për ndërmarrjen e iniciativave për reduktimin e sasive të mbetjeve me anë të proceseve të ripërdorimit, kompostimit dhe riciklimit të tyre nga komuniteti.			
15	Projekti për informimin e komunitetit dhe transparencën mbi shërbimin e menaxhimit të mbetjeve dhe rëndësinë e tij në territor.			

Burimi: *Bashkia Lushnje; 2019*

32. Fazimi i planit të veprimit

Faza I. Periudha 2020-2023:

- Në këtë fazë të parë propozohet përmirësimi i cilësisë së shërbimit të menaxhimit të mbetjeve sidomos në 4 fshatrat e përmendura më sipër ku distanca e vendbanimeve nga PGM-të është më shumë se 300 m. Konkretisht:
    - Fshati Allprenaj, ka të nevojshëm shtimin e 2 kontenierëve 1.1 m^3 dhe shtimin e itinerarit të lëvizjes së mjetit që bën grumbullimin e mbetjeve me 3.5 km.
    - Fshati Hajdaraj, ka të nevojshme shtimin e 7 kontenierëve si dhe shtimin e itinerarit të mjeteve 4.3 km.
    - Fshati Kadiraj, ka të nevojshëm vendosjen e 2 kontenierëve shtesë dhe shtimin e 2.8 km itinerar për mjetet e grumbullimit të mbetjeve.
    - Fshati Çukas i vjetër, ka të nevojshëm shtimin e 4 kontenierëve dhe 4 km itinerar për mjetet.

  Në total për përmirësimin e shërbimit në këto fshatra është e nevojshme në këtë fazë shtesa e 15 kontenierëve 1.1 m^3 dhe shtimin e 14.6 km itinerar. Kostoja për një kontenier 1.1 m^3 metalik është 35,000 lek, ndërsa shtimi i itinerarit prej 14.6 km është me një kosto të papërfillshme.

- Ndërkohë në këtë fazë duhet të realizohet dhe hartimi i një studimi fizibiliteti dhe studimi teknik për ndërtimin e një stacioni transferimi. Ky studim duhet të marrë parasysh propozimin e bërë më sipër për ndërtimin e një stacioni transferimi të përbashkët me Bashkinë Divjakë. Është propozuar ndërtimi i stacionit të transferimit në Gradishtë, territor i Bashkisë Divjakë i cili mund të shërbejë dhe për Bashkinë Lushnje. Për këtë qëllim duhet analiza e fizibilitetit pasi për këtë propozim ka një kosto shtesë për Bashkinë Lushnje prej 13.5 km itinerar për çdo mjet që grumbullon mbetjet si dhe një kosto operimi të stacionit të transferimit prej afërsisht 13,000 euro në vit e cila duhet të ndahet me Bashkinë Divjakë në raport me mbetjet që do depozitohen në mënyrë provizore.
  Njëkohësisht në këtë fazë duhet të realizohen studimet e fizibilitetit dhe teknike për ndërtimin e pikave të kompostimit të mbetjeve organike që rezultojnë nga aktiviteti bujqësor. Këto studime mund të realizohen nga specialsitët e Bashkisë me mbështetjen e ekspertëve dhe donatorëve. Në këtë studim duhet të përfshihet dhe mundësia e funskionimit qoftë të stacionit të transferimit, qoftë e pikave të kompostimit për Bashkitë Divjakë dhe Lushnje në mënyrë që të ketë kosto të ulët dhe efiçiencë ekonomike.
  Si propozim fillestar mund të merret parasysh se nga vendndodhja në hartë do ishte e përshtatshme ndërtimi i pikave të kompostimit në Grabian, në territorin e Bashkisë Divjakë si dhe ndërtimi i pikave të kompostimit në Kosovë të Vogël dhë një qendre tjetër në Krutjen e Poshtme, territori i Bashkisë Lushnje ose në Gradishtë teritor i Bashkisë Divjakë. Për çdo mundësi duhet hartuar analiza e fizibilitetit dhe duhet konkluduar me vendimmarrje në bashkëpunim me Bashkinë Divjakë. Këto studime mund të kryhen nga specialistët e Bashkive Lushnje dhe Divjakë me mbështetjen e ekspertëve dhe donatorëve.
- Përgatitja e planit të punës dhe analizimi i mundësive për ngritjen e sistemit të tarifimit progresiv të përcaktuar në VKM-në nr. 319, datë 31.5.2018, "Për Miratimin e Masave për Kostot e Menaxhimit të Integruar të Mbetjeve", shtojca 2, modeli 3. Bashkia synon të bëjë llogaritjen e tarifës sipas këtij modeli pasi respekton parimin "ndotësi paguan". Për këtë sistem është e nevojshme mbledhja dhe përpunimi i një sërë të dhënash specifike dhe të

DRAFT

detajuara për çdo familje/biznes dhe e ka të nevojshme mobilizimin e burimeve njerëzore dhe hartimin e një plani pune të detajuar për të realizuar procesin. Në fazën e parë propozohet të hartohet një plan pune i detajuar për këtë proces.

Faza II, Periudha 2023-2028.

- Ndërtimi i stacionit të transferimit dhe e infrastrukturës së nevojshme për kompostimin në sipërfaqet e vend-depozitimeve aktuale. Propozohet të ndërtohet në vend-depozitimin aktual të Gradishtës në territorin e Bashkisë Divjakë por për këtë qëllim duhet ndërveprim midis dy bashkive që është parashikuar të realizohet që në fazën e parë. Ndërtimi i stacionit të transferimit ka një kosto të përafërt prej rreth 200,000 euro sipas studimit "Zbutja e Riskut në Vend-depozitime" (dldp, 2018). Duke qenë një kosto e madhe financimi i këtij investimi mund të kërkohet nga donator dhe nga buxheti i shtetit. Operimi dhe funksionimi i stacionit të transferimit llogaritet në një vlerë të përafërt prej rreth 13,000 euro në vit (MIE, 2018). Këto kosto në rastin e ndërtimit të një stacioni transferimi të vetëm për dy Bashkitë do të ndahen midis të dyjave. Siç theksuam më sipër në studimin e fizibilitetit do të merret parasysh dhe kosoto shtesë për itinerarin shtesë që duhet të kenë mjetet prej rreth 13,5 km për çdo mjet.
- Largimi i mbetjeve nga vend-depozitimi aktual i mbetjeve në afërsi të qytetit të Lushnjes. Propozohet largimi i këtyre mbetjeve në këtë fazë për të bërë të mundur minimizimin e kostove duke qenë se deri në vitin 2016 incineratori/landfilli rajonal do të depozitojë mbetje pa pagesë në bazë të kontratës koncesionare që ka Qeveria Shqiptare me koncesionarin. Gjithsesi, zhvendosja e mbetjeve të depozituara prej vitesh do ketë një kosto të konsiderueshme e cila nuk mund të vlerësohet pa kryer një analizë të detajuar mbi sasinë totale të mbetjeve që janë depozituar prej vitesh dhe pa pasur një komunikim me administratën e incineratorit/landfillit rajonal.
- Ndërtimi i pikave të kompostimit të mbetjeve të cilat do studiohen në fazën e parë do të ndërtohen në këtë fazë. Sipas rezulateteve që do nxjerrin studimet në fazën e parë do të konkludohet dhe për kostoto e ndërtimit dhe vendndodhjen e tyre. Parimisht propozohet që të ndërtohet një rrjet pikash dekompozimi së bashku me Bashkinë Divjakë dhe t'i shërbejë fermerëve të dy Bashkive.
- Duke qenë se në fazën e parë propozohet të realizohet studimi dhe plani i punës për aplikimin e tarifës progresive propozohet që në fazë të dytë të realizohet mbledhja e të dhënave të nevojshme për çdo familje/biznes dhe të dhënat të hidhen në format excel dhe të jenë interaktive duke përditësuar çdo të dhënë dhe duke stimuluar tarifimin në këtë mënyrë.

Faza III periudha 2028-2030

- Në këtë fazë propozohet që të bëhet dhe rahabilitimi i sipërfaqes së vend-depozitimit ekzistues në afërsi të Qytetit të Lushnjes. Propozohet që një pjesë e sipërfaqes të mbahet në dispozicion për magazinimin e mbetjeve të ricikluesshme që do rezultojnë nga ndarja në burim për bizneset sipas skemave të menaxhimit të propozuara në kapitullin respektiv. Ndërkohë sipërfaqja tjetër mund të kthehet në sipërfaqe të gjelbërt.
- Në këtë fazë duhet të realizohet dhe fillimi i tarifimit progresiv mbi bazën e të dhënave të mbledhura dhe përgatitjes së kryer nga fazat e mëparshme. Në këtë fazë kërkohet dhe investimi për një sistem të informatizuar tarifimi për të cilin nuk mund të jepen kosto të përafërta pasi vlera është variabël në varësi të kërkesave specifike që do i kërkohen sistemit

DRAFT

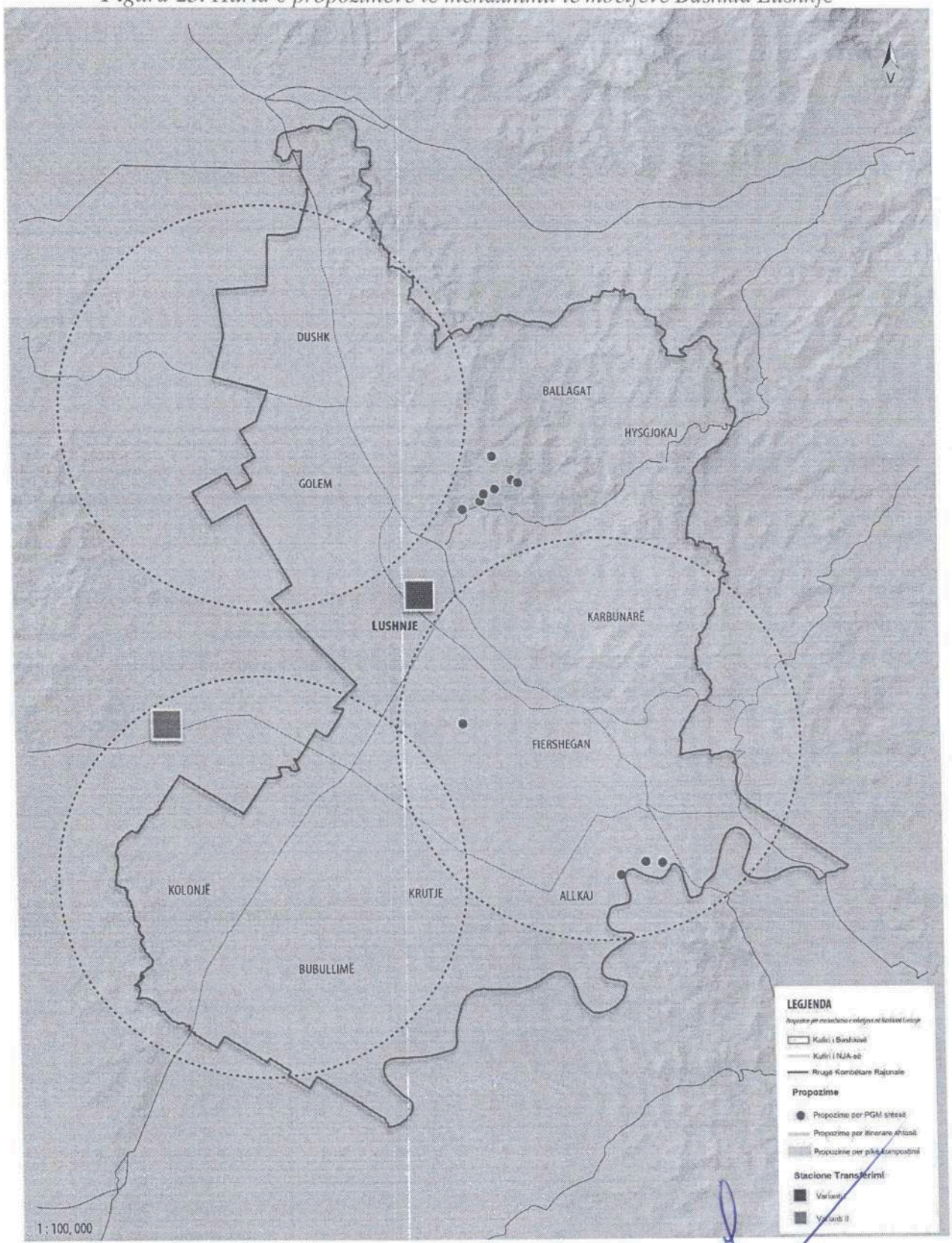
dhe njëkohësisht dhe kërkesave të bashkive të tjera të cilat duhet dhe do duan të aplikojnë të njëjtin sistem çka mund të ulë ndjeshëm koston e software-it.

- Në këtë fazë duhet të mendohet dhe aplikimi i një tarife për depozitimin përfundimtar të mbetjeve në landfillin/incineratorin rajonal. Ashtu siç është sqaruar në kapitullin e vend-depozitimeve, në vitin 2026 duhet të përfundojë dhe afati i kontratës koncesionare për funksionimin e incineratorit/landfillit rajonal. Cilado qoftë mënyra e menaxhimit të këtij impianti (nga Qeveria Shqiptare apo nga bashkitë e qarkut, në formën e një sh.a.-je apo si ndërmarrje shtetërore) përsëri në këtë moment Bashkitë e Qarkut Fier do të jenë të angazhuara me pagesën e tarifës së depozitiimit të mbetjeve në këtë impiant. Nuk mund të bëhet një parashikim i përafërt mbi nivelin e kësaj tarife pasi më parë duhet analizuar gjatë funksionimit në 6 vjeçarin e parë por gjithsesi për shkak të kësaj tarife bashkitë duhet të nxisin dhe ndërmarrin iniciativa për reduktimin e sasisë së mbetjeve që do çojnë në incineratorin/landfillin nëpërmjet kompostimit, riciklimit, etj.

DRAFT

REPUBLIKA E SHQIPËRISË - BASHKIA LEZHË

Figura 23. Harta e propozimeve të menaxhimit të mbetjeve Bashkia Lushnje

Burimi: (Co-Plan, Metropolis, 2019)

33. Fishat e projekteve

Titulli i Projektit	**Programi për zgjerimin dhe përmirësimin e sherbimit të grumbullimit, transportit dhe trajtimit të mbetjeve me anë të rritjes së numrit të kontenierеve dhe koordinimit të itinerareve në Bashkinë Lushnje.**
Konteksti i Projektit	Në bashkinë Lushnje vërehen disa problematika të theksuara sa i përket menaxhimit të mbetjeve që kanë të bëjënë me shtrirjen e këtij shërbimi në zona të caktuarara të bashkisë si dhe rinovim te infrastrukturave të tilla dhe nvojën për investime në kontenierë apo mjete teknologjike për përmirësimin e këtij shërbimi. Shumë zona në bashki kanë mungesë kontenierësh apo nuk preken nga itineraret e mjeteve të cilët bëjnë grumbullimin e mbetjeve. Në këtë situatë disa zona të bashkisë rrezultojnë problematike, të cilat kanë vend-depozitime josanitare të shpërndara në territor. Gjithashtu territori i Bashkisë nuk mbulohet në masën 100% të sipërfaqes nga ky shërbim.
Përshkrimi i Projektit	Programi synon ndërmarrjen e një sërë hapash konkret që kanë të bëjnë me evidentimin e zonave problematike sa i përket sherbimit të mbetjeve më pas mënyrën e ndrhyrjes në këto zona duke përmirësuar sherbimin qoftë me rritjen e numrit të koshave qoftë me rikoordinimin e itinerareve të grumbullimit të mbetjeve apo investimin në mjete teknologjike të reja. Në këto zona problematike nevojitet shtimi i kontenierеve dhe rikoordinimi i itenerereve per grumbullimin e mbetjeve si masë në kuadër të përmirësimit të këtij shërbimi në Bashkinë Lushnje. Ky program përfshin si programe të veçanta projektet si më poshtë: • Projekti për zgjerimin dhe përmiresimin e sherbimit të pastrimit të mbetjeve të ngurta me anë të rritjes së numrit të kontenierеve dhe koordinimit te itinerareve në fshatrat Allprenaj, Hajdaraj, Kadiraj dhe Çukas i Vjetër • Projekti për rinovimin e infrastruktures aktuale të grumbullimit të mbetjeve për përmirësimin e cilësisë së këtij shërbimi (investim ne konteniere dhe makina teknologjike).
Partnerët	Bashkia Lushnje, Ministria e Turizmit dhe Mjedisit, Helvetas, Bashki të Forta, donatorë të ndryshëm, kompanitë e rickilimit, shoqëria civile etj.
Arsyetimi i Projektit	• Projekti ndikon në rritjen e performancës së shërbimit të mbledhjes së mbetjeve në Bashkinë Lushnje duke mbuluar me shërbim të gjithë territorin. • Projekti ndikon direkt në rritjen pastërtisë së ambjentit në zonat problematike. • Projekti ndikon në rritjen e cilësisë së jetesës për banorët e Bashkisë Lushnje.
Objektivi	Përsimrësimi i menaxhimit të mbetjeve në zonat ku sherbimi i mbledhjes së mbetjeve nuk plotëson nevojat e komunitetit dhe rritja e performancës së këtij shërbimin në përgjithësi në Bashkinë Lushnje.
Veprimet Konkrete	• Furnizim vendojse për 25 konteiner të rinj 1.1m³ me synim mbulimin e të gjithë territorit të bashkisë. Vendosja fizike në territor parashikuar nga plani. (shih hartën e propozimeve)

DRAFT

	• Shtimi me 14.4km i intenerarit ekiztues për mbulimin e territorit ku do të shtohen konteineret e rinj. Inteneraret e shtuar parashikuar specifikisht nga plani. (shih hartën e propozimeve) • Përpilimi termave të referencës për blerjen e një makine të re teknologjike me kapacitet mesatar. • Plotesimi i inventarit digjital të aseteve të shërbimit të menaxhimit të mbetjeve (konteiner, makineri, pajisje) me informacion lidhur me kondicionin fizik të asestit (1 here në vit) • Hartimi i një plani veprimi për zhvendosjen e mbetjeve në zonat problematike apo venddepozitimet e vogla jo sianitare drejt vend-depozitimit kryesor. • Shtimi me 50 kosha 20-30litra në zonat me dendësi të lartë banimi (qytet-NjA) • Instalimi i koneinerve për mbeldhje të diferencuar në shkollat kryesore të Bashkisë Lushnje. Menaxhimi i brëndshëm i mbetjeve dhe sigurimi i shitjes së tyre tek biznesi riciklimit apo ripërdorimi i tyre në një program të dedikuar mësimor. • Vlerësim ekonomik i të gjithë ndërhyrjeve të planifikuara mësipër. • Lobim i vazhdueshëm për fonde ne këtë sekotr si edhe planifikimi në masën 70% të vlerës ekonomike në buxhetin e vitit 2021. • Mirëmbajtje dhe monitorimi i shërbimit të mënaxhimit te mbetjeve në bashki.
Rezultatet e pritura	• Rritja e performancës së shërbimit të mbledhjes së mbetjeve në bashki • Rritje e cilësisë së ambjentit dhe • Përmirësim i cilësisë së jetës së qytetarëve
Rreziqet	• Bashkia ska mundësi të shumta ekonomike për të financuar projektin, ndërsa donatorët të cilët finanacojnë projekte të tilla janë të pakët.
Faza e projektit	Koncept-Projekt
Vlera e Projektit	**25,000-30,000 Euro**
Përfundimi Zbatimit	Afatshkurtër (1-2 vjet pas miratimit të planit)

Titulli i Projektit	**Programi për forcimimin e menaxhimit financiar, databazës me informacion e shërbimit dhe informimin të publikut në kuadër të mënaxhimit gjithpërfshirës dhe me efektiv të mbetejve të ngurta në Bashkinë Lushnje**

DRAFT

Konteksti i Projektit	Në kuadër të Ligjit nr. 10463, datë 22.9.2011 Për Menaxhimin e Integruar të Mbetjeve dhe VKM Nr. 319, datë 31.05.2018 Për Miratimin e Masave Për Kostot e Menaxhimit Të Integruar të Mbetjeve Bashkitë incetivohet që të aplikojnë tarifa prograsive në lidhje me shërbimin e pastrimit të mbetejve ku konsumatorët ose abonentët paguajnë sipas sasisë së prodhuar të mbetjeve. Në këtë kontekst Bashkia Lushnje synon të aplikojë tarifimin progresiv për menaxhimin e mbetjeve .
Përshkrimi i Projektit	Programi synon ndërmarrjen e një sërë hapash konkret që kanë të bëjnë me zhvillimin dhe aplikimin e zbatimin e tarifës progresive për menaxhimin e mbetejve ku secili prej abonentëve paguan aq sa mbetje prodhon. Projekte nën këtë program synohen • Projekti për hartimin e planit të veprimit për vënien në punë të sitemit të Tarifimit Progresiv. • Projekti për hartimin dhe implementimin e një programi elektronik për sistemin e tarifimit progresiv. • Projekti për implementimin e tarifës progressive për ofrimin e shërbimit të menaxhimit dhe pastrimit tëë mbetjeve të ngurta urbane në bashkinë Lushnje. • Projekti për hartimin e planit financiar të veprimit për aplikimin e tarifës së depozitimit përfundimtar. Ky program synon gjithashtu ndërtimin e një databazë të plotë e cila përditësohet në mnëyrë sistëmatike me informacione të reja për abonentët të cilët marrin shërbimin e pastrimit të mbetjeve sodhe infromimin e publikut për të gjithë veprimtarinë e menaxhimit të mbetjeve në Bashkinë Lushnje.
Partnerët	Bashkia Lushnje, Ministria e Turizmit dhe Mjedisit, Helvetas, Bashki të Forta, donatorë të ndryshëm, kompanitë e rickilimit, shoqëria civile etj.
Arsyetimi i Projektit	• Programi ndikon në uljen e sasisë së mbetejve te prodhuara nga konsumatorët. • Ndikon në përmirësimin e menaxhimit financiar të shërbimit te pastrimit te mbetjeve. • Ndikon në uljen e kostove të shërbimit të menaxhimit te mbetejve në bashkinë Lushnje.
Objektivi	Rritja e performancës financiare e sherbimit të pastrimit të mbetjeve në kauadër të aplikimit të tarifitmit progresiv në Bashkinë Lushnje.
Veprimet Konkrete	• Hartimi i analizave financiare për shërbimin dhe vendosjen e tarifës për secilin targetgrup konsumatorësh në lidhje me sasinë e llojin e mbetjeve të prodhuara. • Përthitja e fondeve për palikimin dhe zbatimin e programit të tarifimit progresiv. • Hartimi i një plani veprimi për aplikimin dhe zbatimin e tarifës progresive për menaxhimin e mbetejve në Bashkinë Lushnje. • Krijimi i Databazës së të dhënave monitorimi dhe përditësimi i saj me informacione. • Zhvillimi programit kompjuterik për llogaritjen dhe arkëtimet e kësaj tarife.

DRAFT

	• Informimi i publikut mbi menaxhimin e mbetjeve me anë të portalit online të Bashkisë Lushnje. • Mirembajtja monitorimi dhe kontrolli i nivelit te akrtimve dhe traifimit.
Rezultatet e pritura	• Ulja e sasisë së mbetjeve të prodhuara në Bashkinë Lushnje • Rritje e cilësisë së ambjentit dhe pastërtia • Përmirësim i cilësisë së jetës së qytetarëve • Rritje e sensibilizimit e qytetarëve për menaxhimin e mbetjeve dhe për ambjentin.
Rreziqet	• Bashkia nuk ka kapacitetet e duhura ekonomike dhe njerzore për zhvillimin e këtij programi. • Nevojitet një bashkëpunim i frytshëm ndërmjet komunitetit dhe bashkisë për zhvillimin me sukses të këtij programi.
Faza e projektit	Koncept-Projekt
Vlera e Projektit	**10,000-15,000 Euro**
Përfundimi Zbatimit	Afatmesëm (4-5 vjet pas miratimit të planit)

Titulli i Projektit	**Programi për përmirësimin dhe zhvillimin e infrastrukturave të grumbullimit për kryerjen e sherbimit të pastrimit të mbetjeve të ngurta me efekte minimale në mjedis në Bashkinë Lushnje**
Konteksti i Projektit	Vendepozitimiet e mbetjeve në Bashkinë Lushnje janë vendepozitime që sipas Ligjit nr. 10463, datë 22.9.2011 Për Menaxhimin e Integruar të Mbetjeve klasifikohen si të jashtëligjshme dhe nuk plotësojnë strandardet higjeno-sanitare dhe mjedisore. Për shumë vite mbetjet e ngurta të kësaj bashkie janë depozituar pa marrë parasysh mungesën e infrastrukturës së posaçme dhe kushteve tekniko sanitare të saj. Si pasojë zonat e vendepozitimeve apo pikave stacionare shfaqin një nivel të thellë të ndotjes së tokës dhe mund të ndikojë gjithashtu dhe në ndotjen e ujërave nëntokësorë.
Përshkrimi i Projektit	Programi synon rehabilitimin e vendepozitimeve aktuale dhe pikave stacionare sidhe ndërtimin e stacionit të trasferitmit të mbetjeve për në vendepozitimin Rajonal në Bashkinë Fier dhe ndërtimin e pikës së kompostimit, me qëllim minimizimin e sasisë së mbetjeve dhe maksimizimin e diferencimit të tyre duke rritur sasinë e mbetjeve të riciklueshme si dhe rrespektimin e legjislacionit. Si projekte të veçuara të këtij programi janë: • Projekti për hartimin studimit të fizibilitetit për pikën e parbashkët të të tranferimit ë mbetjeve në Fshatin Gradishtë si dhe të ndërtimit të dy pikave të kompostimit të mbetjeve organike • Zbatimi i ndërtimit të projektit të pikës së transferimit të mbetjeve në fshatin Gradishtë të Divjakës.

DRAFT

	• Projekti për rehabilitimin mjedisor të Vend-depozitimit aktual të mbetjevë në bashkinë Lushnje dhe ndërtimin e pikës së magazinimit dhe te riciklimit të mbetjeve. • Projekti për ndërtimin e pikave të kompostimit sipas rezultateve të studimit të fizibilitetit në Bashkinë Lushnje. • Projekti për rehabilitimi mjedisor të pikave stacionare të hapura të grumbullimit të mbetjeve.
Partnerët	Bashkia Lushnje, Ministria e Turizmit dhe Mjedisit, Helvetas, Bashki të Forta, donatorë të ndryshëm, kompanitë e rickilimit, shoqëria civile etj.
Arsyetimi i Projektit	• Programi ndikon në uljen e nivelit të ndotjes në zonat përrreth vendepozitimit dhe pikave stacionare te hapura si përmirësimin e cilësisë së ambjentit për banorët përrreth. • Rehabilitimi ndikon ndjeshëm në përmirësimin e cilësisë së ajrit dhe shëndetin e qytetarëve në zonë • Programi ul kostot e shërbimti të pastrimit te mbetjeve. • Rrit eficenën dhe performancën e menaxhimit te mbetjeve në Bashki. • Ul sasinë e mbetjeve organike dhe të riciklueshme te cilat transportohen ne vendepozitimin përfundimtar. • Jep mundësinë që ky shërbimt të gjenerojë të ardhura të mjaftueshme ekonomike që të jetë i vetë-qendrueshëm.
Objektivi	Rehabilitimi i vendepozitimit dhe i pikave stacionare të hapura sidhe ndërtimi i pikës së transferimit te mbetejve si pikë edhe për diferencimin e tyre sidhe ndërtimi i pikava të kompostimit.
Veprimet Konkrete	• Hartimi i analizave të hollësishme mjedisore për zonën në studim • Sigurimi i fondeve për rehabilitimin • Hartimi projektit për pikën e trasferimit dhe diferencimit të mbetjev sidhe i pikave te kompostimit. • Trajnim i stafit për diferencimin e mbetjeve në pikën e transferimit. • Mirëmbajtje dhe kontroll i vazhdueshëm deri në rehabilitimin final të zonave të ndotura.
Rezultatet e pritura	• Ulja e nivelit të ndotjes • Përmirësim i cilësisë së tokës në zonat dhe jetës së qytetarëve • Integrimi i zonave së rehabilituar, për një zhvillim të qëndrueshëm dhe si hapsira te gjelbra rekreative. • Ulje e kostos së sherbimit të pastrimit të mbetjeve në bashki. • Ulje të ndjeshme të mbetjeve organike dhe të mbetjve të riciklueshme si mbetje të fundme në Landfill. • Rritje e eficiencës dhe përformancës së shërbimit të pastrimit te mbetjeve.
Rreziqet	• Projekti kërkon investime të shumta për shkak të procesit që mbart rehalitimi i zonave të vendepozitimit dhe i pikave stacionare • Procesi rrezikon të zgjasë në kohë për shkak të nivelit të lartë të ndotjes si dhe ndërtimit të pikës së transferimit. • Projekti ka kosto të lartë e cila është e papërballueshmë për bashkinë.

DRAFT

Faza e projektit	Koncept-Projekt
Vlera e Projektit	(për tu vlerësuar)
Vlerësimi i përparësive	Afatgjatë (6-10 vjetë nga miratimi i planit)

Shtojca 1 Hartat e Planit të Menaxhimit të Integruar të Mbetjeve Bashkia Lushnje.

Dokumenti i Hartave të Planit të Menaxhimit të Mbetjeve ndodhet bashkangjitur këtij dokumenti.

Shtojca 2 Tabela e Detajuar e Llogaritjes së Kostos së Sherbimit të Menaxhimit të Mbetjeve Bashkia Lushnje.

Kjo Tabele ndodhet bashkangjitur këtij dokumenti.

Shtojca 3 CD me Databazën Dixhitale të Inrastrukturës së Menaxhimit të Mbetjeve Bashkia Lushnje.

Ky material ndodhet bashkangjitur këtij dokumenti.

DRAFT

REPUBLIKA E SHQIPËRISË- BASHKIA LUSHNJE

Aplikohet mbi bizneset dhe institucionet që prodhojnë mbetje të ngjashme me ato urbane (përjashtuar spitalet, inertet apo mbetjet industriale).

Nuk mund të kalojë + 900% (tavani 345 punonjës ose 2250 m2).

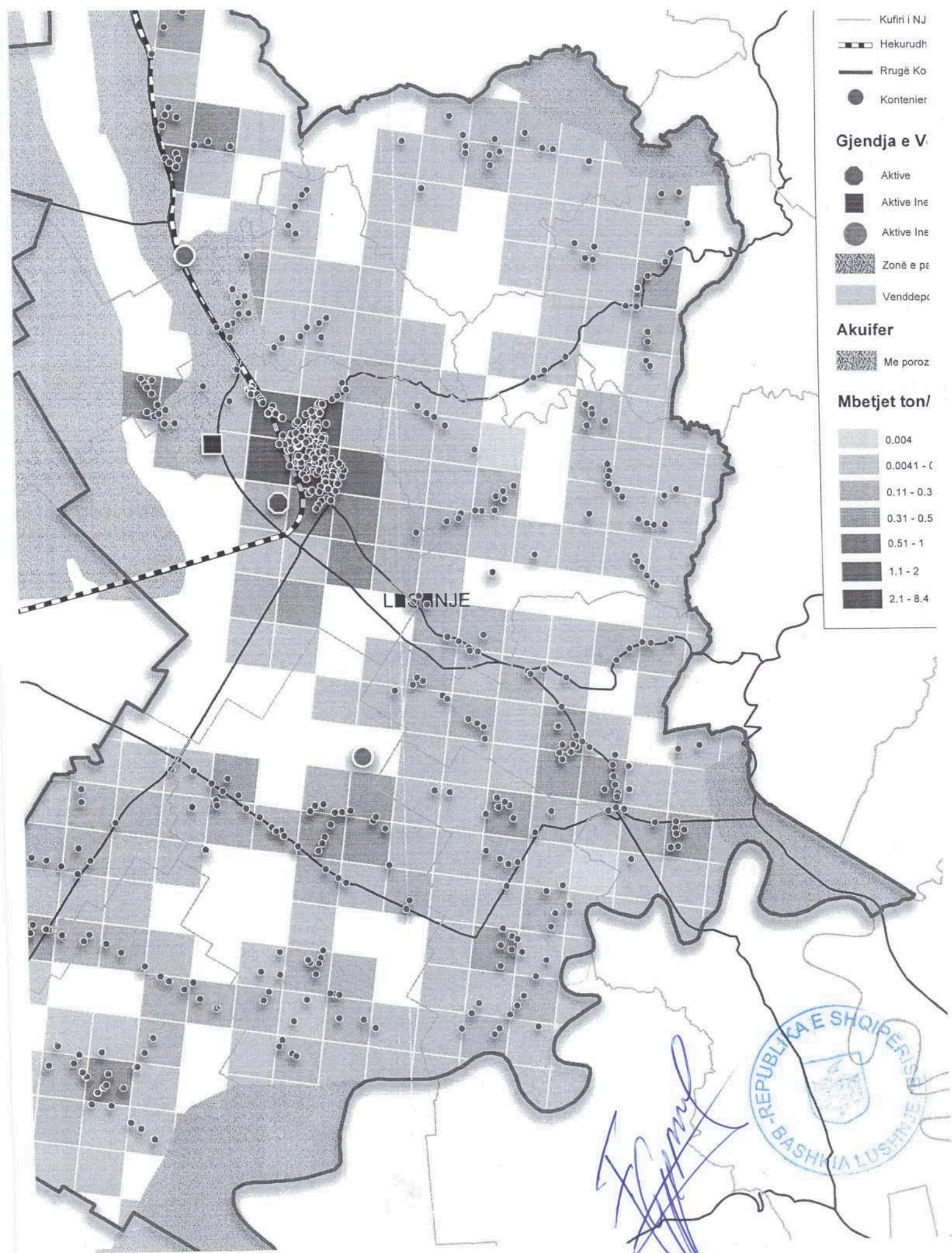
[2] Shpërndarja e bizneseve brenda kategorive është bazuar në legjislacionin shqiptar për taksat, duke i kombinuar kategoritë e biznesit dhe veprimtarinë e tyre. Shpërndarja e bizneseve në kategori nuk bazohet në kategorinë i madh apo i vogel, por vetëm në fushen e veprimtarisë që shpjegohet më lart. Referenca ligjore është sipas ligjit nr. 8978, datë 12.12.2002, "Për taksen vendore për biznesin e vogël" dhe udhezimit të Ministrisë së Financave nr. 4, date 27.1.2003, "Për taksën vendore mbi biznesin e vogël".

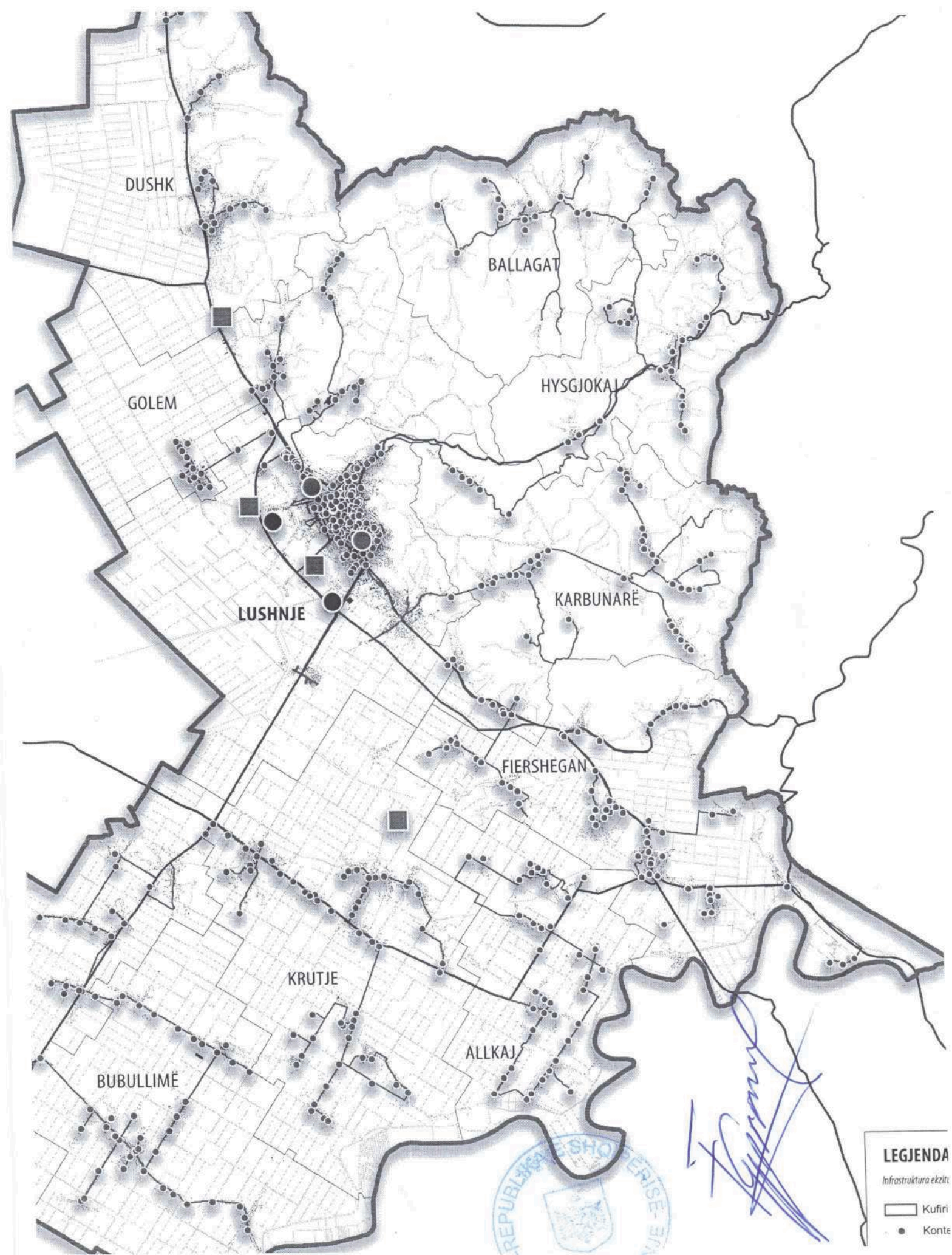
[3] *Sipas studimeve të ADEME-se (France), gjenerimi i mbetjeve nga 1 punëtor përfaqeson 20% të mbetjeve të gjeneruara nga 1 person në familje. => 5 punonjës = 1 person në kategorinë familje.*

[4] *Me distancë nga qendra e qytetit apo njësisë administrative do të kuptojme* **rrezen e largësise nga kjo qënder deri të gjeneruesi/klienti (distancën lineare në km)**, *jo distancen që kryen kamioni i rruges, duke grumbulluar deri në destinacion.*

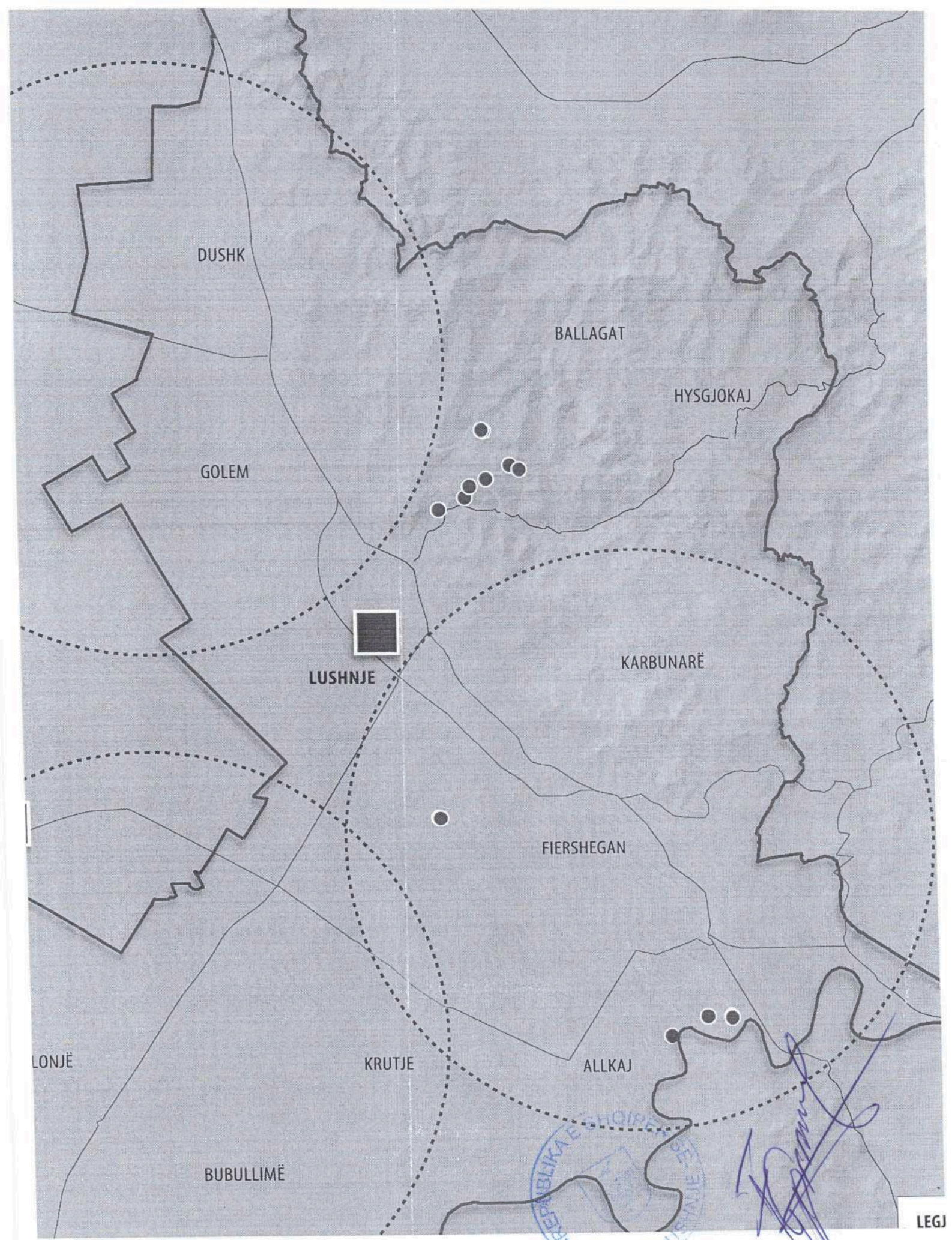
DRAFT

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
BASHKIA LUSHNJE

Kufiri i NJ
Hekurudh
Rrugë Ko
Kontenier
Gjendja e V
Aktive
Aktive Ine
Aktive Ine
Zonë e pa
Venddepo
Akuifer
Me poroz
Mbetjet ton/
0.004
0.0041 - (
0.11 - 0.3
0.31 - 0.5
0.51 - 1
1.1 - 2
2.1 - 8.4
LUSHNJE
REPUBLIKA E SHQIPËRISË
BASHKIA LUSHNJE

DUSHK
BALLAGAT
GOLEM
HYSGJOKAJ
LUSHNJE
KARBUNARË
FIERSHEGAN
KRUTJE
ALLKAJ
BUBULLIMË
LEGJENDA
Infrastruktura ekzit
Kufiri
Konte

Lushnje
REPUBLIKA E SHQIPËRISË
BASHKIA LUSHNJE

DUSHK
BALLAGAT
HYSGJOKAJ
GOLEM
LUSHNJE
KARBUNARË
FIERSHEGAN
LONJË
KRUTJE
ALLKAJ
BUBULLIMË
LEGJ

Aktorët: Familje, biznese dhe institucione

					-
1998	3229	0	0	0	5227
1466	2504				3970
					0
532	725				1257
13	140				153

Llogaritur si distanca deri ne landfill * numrin e rrugëve që bën makina tokë
Llogaritur si distanca gjatë grumbullimit në km, për një turn, për një kamion në të gjitha pikat e grumbullimit të mbetjeve në itinerarin e tij.

105	497				
7	2				

Norma e gjenerimit të mbetjeve: Kjo normë përfshin vetëm mbetjet e ngurta urbane duke përjashtuar ato që klasifikohen si mbetje të rrezikshme, bujqësore, voluminoze dhe inerte, të cilat duhet të trajtohen veçmas në bazë të standardeve për operacionet

					0.6
					1.0
					0.8
					1.0
					0.3
					0.0
					6.0
					8.0
					15.0
					6.0

	5	10	12	15	Transportues (20t)
	3,588,000	5,977,000	6,800,000	6,800,000	12,510,000
	20%	20%	20%	20%	20%
ë/në vit	100,000	150,000	150,000	150,000	150,000
ë/në vit	75,000	90,000	90,000	90,000	90,000
ë/në vit	160,000	160,000	160,000	160,000	160,000
ë/në vit	200,000	200,000	200,000	200,000	200,000
ë/në vit	50,000	50,000	50,000	50,000	50,000
ënë	3.0	4.0	3.5	3.5	
	30				
	3.00	5.00	5.00	5.00	
ometër	0.40	0.45	0.45	0.45	0.40
	60	60	60	60	60
	30	30	30	30	30
ir					170

	1.1	1.60	3.20	5.00	7.00	Qese plastike (0.12)
	0.117	0.170	0.340	0.531	0.744	0.015
	0.046	0.067	0.134	0.210	0.294	0.010
	35,000	35,000	35,000	35,000	35,000	560

	1.1	1.60	3.20	5.00	7.00	Qese plastike (0.12)

	0.3
	0.5
	0

	7
	40
	8
	7.3%
	7.7%
aj	27,000
	0.48
aj	25,000
	48.0%
	3
	2

	3%
	4%
	0%
	0%

	39,364	62,142	-	-	-	

ME						
ithë popullsinë e shërbyer	39,364	62,142	-	-	-	101,505

uara sipas kategorive:	Qender (5 rajone)	10 Nja			
rët (kg/ditë	0.8	0.4			
	39,364	62,142			
(kg/ditë	31,491	24,857			
(ton/ditë	31.5	24.9			
i i vogël (kg/ditë)	6.0	6.0	6.0	6.0	6.0
i i mesëm (kg/ditë)	8.0	8.0	8.0	8.0	8.0
i i madh(kg/ditë)	15.0	15.0	15.0	15.0	15.0
	1,466	2,504	-	-	-
	-	-	-	-	-
	532	725	-	-	-
vogël (ton/ditë)	8,796	15,024	-	-	-
mesëm (ton/ditë)	-	-	-	-	-
madh (ton/ditë)	7,980	10,875	-	-	-
kg/ditë)	16,776	25,899	-	-	-
ton/ditë)	16.8	25.9	-	-	-
cione	6	6	6	6	6
	13	140	-	-	-
net (kg/ditë)	78	840	-	-	-
ton/ditë)	0.08	0.84	-	-	-
a (kg/ditë	48,345	51,596	-	-	-
a (ton/ditë	48.3	51.6	-	-	-
a (kg/javë)	338,414	361,169	-	-	-
a (ton/javë	338.4	361.2	-	-	-
uara (kg/vit)	**17,645,881**	**18,832,394**	-	-	-
uara (ton/vit)	**17,646**	**18,832**	-	-	-	36,478

	7	2			
meve [t] sipas frekuencës së grumbullimt	48.3	180.6			

drejtim, në km)	6	7			
	105	497			

në faqen e të dhënave të përgjithshme.

Sasia e mbetjeve e gjeneruar: Llogritur si shum
normës së gjenerimit të mbetjeve sipas kategoris
njësive (banorë, institucione, familje). Sasia e gje

Frekuenca e grumbullimit: Frekuenca e grumbu
ndryshojë sipas tipologjisë së bashkisë, zonës s
shërbim eti. Megjithatë, gjo mund të variojë nga

Llogaritur si distanca deri ne landfill * numrin e r
makina teknologjike
Llogaritur si distanca gjatë grumbullimit në km, p

evituar bierjen e një tjetri) [t]					
rne/ditë]	2.0	2.0	1.0	1.0	1.0
	4.0	6.0	0.0	0.0	0.0

	1.1	1.1			
or (ton/m3	0.125	0.125			
	85%	85%			
	0.117	0.117			
	414	1,545			
or (ton/m3					
)	414	1,545			

naxhimin e mbetjeve dhe novojat e reja					
ja për mjet të ri:					
es)					
e amortizuar, mesatare)					
ntabilitet)					
itetit)					
ek/copë)					
)					
ologjike (lekë)					-

të rinj:					
iar, mesatare)					
abilitet)					
					-
	361	506	-	-	-
1.1m3, copë)	361	506	-	-	-
	-	-	-	-	-
					-
					-

Shiko në faqen e të dhënave të përgjithshme

Kjo përcaktohet varësisht tipologjisë së mbetjeve

Shpërndarja e kazanëve të rinj në territor realizoh
të përgatitur (dhe pikave të grumbullimit të mbetje

ɔnazhit)	12	5			
	100,000	100,000			
	75,000	75,000			
	160,000	160,000			
	200,000	200,000			
	50,000	50,000			
	585,012	*585,005*			
	585,012	585,005			
	33	31			
	15	9			

Ky zë është shtuar nisur nga praktika e punës

	7				
	8				
	40				
	7.3%				
	7.7%				
n për të përfunduar në një turn [h/tur	9.5	12.8	3.8	3.8	3.8
tore (duke marrë në konsideratë kufizime shoferat në mes të turni	8	12	-	-	-
hkia)	10				
	27,000				
	3,240,000				
	20				
	25,000				
	6,000,000				
stacion transferim					
	-				
	9,240,000				
apo volumit të mbetjeve të gjeneruara kosto e					
të shpërndahet ndërmjet zonave të shërbimit					
përkatësisë)	4,620,000	4,620,000			
	4,620,000	4,620,000			
	262	245			
	117	74			

Numri i shoferëve përcakohet nga formula që jep numrin e mjeteve dhe të turneve të nevojshme ose në mënyrë të jashtme nga bashkia bazuar në eksperiencë. Për çdo shofer/mjet teknologjik janë 2 punonjës. Punonjësit zakonisht nuk e shoqërojnë makinën teknologjike në vend-depozitim apo për në landfill.

Koha e zbrazjes, grumbullimit, transportit dhe de
mbetieve

ga formula	361	506	0	0	0

ore dite*365), orë në v	8,760	4,368	-	-	-
t, litër në vit	26,280	13,104	-	-	-
ullim), lekë në vit	**4,467,600**	**2,227,680**	**-**	**-**	**-**
n*turn*km/dit*365), km në vi	306,600	620,256	-	-	-
im, litra në vi	122,640	248,102	-	-	-
shkruar), lekë në vit	**20,848,800**	**42,177,408**	**-**	**-**	**-**
	4,467,600	22,202,544			
	253	1,179			
	113	357			

pozitim/landfill					
	60	60	60	60	60
	0.20	0.23	-	-	-
urn*kamion*kohe) [orë/dit	1.60	2.80	-	-	-
urn*kamion*kohe) [orë/vi	584.0	291.2	-	-	-
ie*nr turne), km në dit	96.0	168.0	-	-	-
a në dit	38.4	67.2	-	-	-
a në vi	14,016	6,989	-	-	-
	2,382,720	1,188,096	-	-	-
	135	63			
	61	19			

m / landfill					
end-depozitim të një kamioni (min)	15.0	15.0	15.0	15.0	15.0
	0.25	0.25	0.25	0.25	0.25
	730.0	312.0	-	-	-
timin [L/vit	2,190.0	936.0	-	-	-
rit)	-	-	-	-	-
	372,300	159,120			
	21	8			
	9	3			
	10,022,626	**24,668,020**			
	568	**1,310**			
	255	**397**			

pitale					
(20% në vit)	20.0%				
	-				
	20%				
	-				
5%)	5.0%				
	-				
tizimit (I barabartë,	20.0%	20.0%	20.0%	20.0%	20.0%

Kujdes: këtu duhet patur parasysh tipologjia e ma

Kujdes: këtu duhet patur parasysh tipologjia e ma

Në diskrecion të bashkisë

	456,829	896,191			
	26	48			
	12	14			

	15,684,467	**30,769,216**			
	889	**1,634**			
	398	**495**			
ZAN/VIT)	**37,885**	**19,915**			
	1,713	2,129			
	143	177			

46,453,683

,216	-	-	-	46,453,683

26	48	-	-	-	37
889	1,634	-	-	-	1,273

12	14	-	
398	495	-	

